

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“การศึกษาผลของการสอนภาษาเยอรมัน
โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้อง
ในสถานการณ์การสื่อสาร
ที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมัน
ของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสตรีนนทบุรี”

โดย

นางสาววิไลรัตน์ ระลึกมูล

นางสาวพรรณทิพา หอมจันทร์

6 สิงหาคม 2550

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“การศึกษาผลของการสอนภาษาเยอรมัน
โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้อง
ในสถานการณ์การสื่อสาร
ที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมัน
ของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสตรีนนทบุรี”

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. นางสาววิไลรัตน์ ระลึกมูล โรงเรียนสตรีนนทบุรี
2. นางสาวพรณทิพา หอมจันทร์ โรงเรียนสตรีนนทบุรี

ชุดโครงการฐานรากการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

A STUDY ON TEACHING THE GERMAN LANGUAGE
WITH EMPHASIS ON LISTENING AND CORRECT PRONUNCIATION
IN VARIED SITUATIONS OF COMMUNICATION
AND ITS EFFECT ON THE LISTENING AND SPEAKING ABILITIES IN GERMAN
OF BEGINNERS IN MATHAYOMSUKSA 4 AT SATRINONTHABURI SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
WILAIRAT RALUGMOOL
PUNTIPA HOMJUN

6 August 2007

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้เพราะความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัยและ ศ.ดร.ปราชญ์ กุลละวณิชย์ ผู้ประสานงานชุดโครงการฐานรากการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่ได้อนุมัติโครงการวิจัย “วิธีการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารต่าง ๆ สำหรับผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” และสนับสนุนทุนวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยคงไม่ได้มีโอกาสทำงานวิจัยครั้งนี้ถ้าไม่ได้รับความเมตตาจาก รศ. ดร. วรรณา แสงอร่ามเรือง อาจารย์ผู้สอนภาษาเยอรมัน ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่นอกจากเคยเป็นผู้ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยแล้ว ยังเป็นผู้ที่ได้แนะนำให้ผู้วิจัยส่งโครงร่างวิจัยเพื่อสมัครทำการวิจัยนี้และช่วยแนะนำแนวทางและหัวข้อที่จะดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบเครื่องมือ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้แนวคิดอย่างดียิ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ดร. ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง จังหวัดราชบุรี ดร. ประภาวดี กุศลรอด หัวหน้าสาขาวิชาภาษาเยอรมัน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดร. นางเยาว์ อุทุมพร อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี นางสาววรรณพรพรรณ ดุลยาพร ครู ค.ศ. 3 หัวหน้างานวิจัยโรงเรียนสตรีรัตนนพบุรี และ นางสาวอนงค์ น่วมจ้อย ครู ค.ศ. 3 โรงเรียนสตรีรัตนนพบุรี

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีรัตนนพบุรี นายสุวรรณ แก้วฝ่าย ที่ได้อนุญาตและสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยในสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ นโยบายและแผน นางผ่องใส ถาวรจักร์ ที่ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยให้คำแนะนำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ตลอดจน นางสาวอังสนา นาคสวัสดิ์ ครู ค.ศ.3 และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ที่อำนวยความสะดวกในการใช้ห้องและควบคุมการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของนักเรียนโครงการภาคภาษาอังกฤษ

รวมทั้งหัวหน้าและคณะครูผู้ร่วมงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูลำพา เอี่ยมสำอางค์ ครูรัตนาลงไทย และ ครูเรวดี กาพแก้ว ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือด้วยความห่วงใยอย่างสม่ำเสมอ และขอขอบใจนักเรียนภาษาเยอรมันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีรัตนนพบุรี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลอง งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นอกจากนี้ยังได้รับคำปรึกษาในระหว่างดำเนินการวิจัยจากผู้ร่วมดำเนินการวิจัยโครงการอื่น คือ ครูอรุณขทองทักษิณ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา หัวหน้าโครงการ “การสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นทักษะการฟัง-การพูดแบบเข้มข้น” และได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสอนและอนุเคราะห์สื่อประกอบการสอนจากครูผู้สอนภาษาเยอรมัน อาทิ ครูศิริพรรณ กลั่นตะบุตร โรงเรียนสตรีรัตนนพบุรี และครูรัชต์ เข็นตระกูล โรงเรียนทวีธาภิเศก รวมทั้ง Ms. Katrin Hirse ที่ได้ช่วยออกเสียงภาษาเยอรมันสำหรับการบันทึกเสียงแบบทดสอบทำแบบท ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่บิดา มารดาที่ได้อบรมสั่งสอน ปลุกฝังคุณงามความดีและความมานะ อุตสาหะ ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้เกิดผลสำเร็จในการทำวิจัยฉบับนี้

วิไลรัตน์ ระลึกมูล

พรรณทิพา หอมจันทร์

สารบัญ

บทที่

หน้า

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร.....	1
1 บทนำ.....	2
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารเกี่ยวกับการฟัง.....	8
เอกสารเกี่ยวกับการพูด.....	14
เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะการฟัง – การพูดภาษาต่างประเทศ.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	33
ระยะเวลาในการวิจัย.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	34
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	50
สมมติฐานการวิจัย.....	50
ขอบเขตของการวิจัย.....	50

สารบัญ (ต่อ)

5 (ต่อ)	วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
	สรุปผลการวิจัย.....	52
	อภิปรายผลการวิจัย.....	53
	ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการวิจัย.....	59
	ข้อสังเกตจากการวิจัย.....	59
	ข้อเสนอแนะ.....	60
	บรรณานุกรม.....	62
	ภาคผนวก.....	69
	ภาคผนวก ก.....	70
	ภาคผนวก ข.....	84
	ภาคผนวก ค.....	88
	ภาคผนวก ง.....	92
	ภาคผนวก จ.....	383
	ภาคผนวก ฉ.....	387
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	389

บัญชีตารางและแผนภูมิ

หน้า

ตาราง 1	รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้.....	37
ตาราง 2	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร.....	44
ตาราง 3	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการ เรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 1.....	45
ตาราง 4	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการ เรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 2.....	45
ตาราง 5	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการ เรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 3.....	46
ตาราง 6	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร.....	48
ตาราง 7	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชา ภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อ การเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ.....	49
ตาราง 8	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์ การสื่อสาร ก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	71
ตาราง 9	คะแนนความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร.....	72
ตาราง 10	ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาเยอรมัน ที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร.....	73
ตาราง 11	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์ การสื่อสาร โดยเรียงลำดับจากคะแนนต่ำสุด - สูงสุด กับจำนวนวันที่ขาดเรียน เกรดเฉลี่ยระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น และเกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ.....	83
แผนภูมิ 1	สรุปคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมัน ที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 1 - 3.....	47

ไวไลรัตน์ ระลึกมูล และ พรณทิพา หอมจันทร์. (2549) การศึกษาผลของการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาเยอรมันของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนเปิดภาคเรียน และศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนในประเด็นเกี่ยวกับการเรียนของตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และเกี่ยวกับผลของการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้เรียนที่กำลังจะเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนภาษาเยอรมัน โรงเรียนสตรีรัตนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 32 คน ใช้เวลาในการทดลองรวมทั้งสิ้น 72 ชั่วโมง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) และใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนทดลองและสอบหลังทดลอง (One – Group Pretest – Posttest Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง – ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร และแบบประเมิน จำนวน 3 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ t-test แบบ Dependent samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการฟัง-พูดภาษาเยอรมันของผู้เรียนหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความคิดเห็นของผู้เรียนจากการประเมินทั้งหมด 5 ครั้ง มีระดับความคิดเห็น ดังนี้
 - 2.1 ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเอง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จำนวน 3 ครั้ง โดยภาพรวมในแต่ละครั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อเกี่ยวกับเวลาสำหรับการเรียนในแต่ละวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2.3 ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อกิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

Wilairat Ralugmool and Puntipa Homjun. (2006) *A Study on Teaching the German Language with Emphasis on Listening and Correct Pronunciation in Varied Situations of Communication and its Effect on the Listening and Speaking Abilities in German of Beginners in Mathayomsuksa 4 at Satrinonthaburi School*

The purposes of this research were to present a study on teaching the German language with emphasis on listening and correct pronunciation in varied situations of communication and its effect on the listening and speaking abilities in German of beginners in Mathayomsuksa 4 during the summer course before studying in the first semester and to find out the students' opinions on self- assessments, the course and the effect of learning the German language with emphasis on listening and correct pronunciation in varied situations of communication in summer course on German learning in regular semester. The subjects of this research were 32 students who would study German language in Mathayomsuksa 4 in the first semester of the 2006 academic year at Satrinonthaburi School. The experiment lasted 72 hours. This experimental research was one – group pretest – posttest design.

The instruments used in this research were learning package, lesson plans, the pre-test and post-test of the listening and speaking abilities in German in varied situations of communication and 3 students' assessment forms.

The t-test for Dependent samples, mean and standard deviation were used for data analysis.

The findings were as follows :

1. The students' German listening and speaking abilities after learning the German language with emphasis on listening and correct pronunciation in varied situations of communication were significantly higher than those before the experiment at the .05 level.
2. The students' opinions from 5 assessments were the followings :
 - 2.1 The students' opinions on learning the German language with emphasis on listening and correct pronunciation in varied situations of communication from 3 self-assessments were at the medium level each.
 - 2.2 The students' opinions on the course of the German language with emphasis on listening and correct pronunciation in varied situations of communication were at the high level; except in the item of timing of the course for each day was at the medium level.
 - 2.3 The students' opinions on the effect of learning the German language with emphasis on listening and correct pronunciation in varied situations of communication in summer course on German learning in usual semester were at the high level; except in the item of learning in summer course helped them to have more confidence in German speaking was at the medium level.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้ เพราะภาษามิใช่เป็นเพียงเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการและเพื่อการประกอบอาชีพหรือศึกษาในระดับสูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรองเพื่อการแข่งขัน และความร่วมมือทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปประชาคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ, 2545 : 33) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ดังนั้นครูผู้สอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถ และสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยการจัดกิจกรรมให้หลากหลาย เร้าความสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน ใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นเครื่องมือในการฝึก และเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการใช้ทักษะการสื่อสาร ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวัน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2546 : 79)

ตามที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้อนุมัติชุดโครงการนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นชุดโครงการที่แสวงหาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาพรวมของภาษาต่างประเทศที่ใช้กันในทุก 5 ภูมิภาคของประเทศไทย ผลการวิจัยและข้อมูลพื้นฐานที่ได้ พบว่าภาษาต่างประเทศที่มีการเรียนการสอนมากที่สุด และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับการศึกษาเห็นว่าเป็นความจำเป็นที่ผู้เรียนนิสิต นักศึกษาต้องมีความสามารถในการใช้ คือ ภาษาอังกฤษ ลำดับต่อมาคือภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น โดยในแต่ละภูมิภาคอาจมีความจำเป็นที่ต้องรู้ภาษาเพื่อนบ้านแตกต่างกันออกไป ภาษาต่างประเทศเหล่านี้อยู่ในฐานะภาษาต่างประเทศ ดังนั้น ความสำคัญและเวลาที่จะให้กับการเรียนการสอนในหลักสูตรไม่ว่าระดับใดก็ตามก็จะน้อย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมของคนไทยส่วนใหญ่ไม่มีใครมีผู้พูดภาษาต่างประเทศนั้น ๆ ให้พบปะพูดคุยด้วยบ่อย ๆ ทำให้โอกาสในการฝึกทักษะต่างๆในการใช้ภาษาต่างประเทศน้อยมากทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

จากการสัมภาษณ์เรื่อง “การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของประเทศไทยในระดับต่าง ๆ ” เมื่อวันที่ 9 – 10 ธันวาคม 2547 ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาต่างประเทศจากสถาบันภาษาต่างประเทศที่ปักกิ่ง ประเทศจีน กล่าวว่าสถาบันของเขามุ่งเน้นการพูดที่มีความถูกต้องในส่วนของการออกเสียงในชั้นเรียนระดับต้น ดังนั้นผู้เข้าศึกษาซึ่งยังอ่อนในทักษะต่าง ๆ ของภาษาต่างประเทศจะถูกฝึกอย่างเข้มในเรื่องการออกเสียงทั้งในส่วนภาษาที่เป็นเสียงสระและพยัญชนะ (segmentals) และส่วนที่เป็นทำนองเสียง การเน้นเสียง (suprasegmentals) ฯลฯ ทำให้พูดภาษาด้วยสำเนียงที่ยอมรับได้ และเมื่อพูดได้เช่นนั้นก็จะสามารถฟังภาษาต่างประเทศที่พูดโดยเจ้าของภาษาได้ดี ถ้าพูดและฟังได้ก็จะมีความมั่นใจและสนใจขึ้นมาเอง และสามารถต่อยอดไปได้ในทักษะอื่น ๆ นอกจากนี้ในการประชุมผู้ประสานงานและหัวหน้าโครงการของฝ่าย 1 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2548 ณ โรงแรมริเจนท์ เขตอำ จังหวัดเพชรบุรี เรื่อง “เวทีวิจัยไทยสู่เวทีโลก” ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ รวมทั้งพูดจากบางประเทศได้แสดงความคิดเห็นว่า ความสามารถในการพูด - ฟังของผู้เรียน

และนักศึกษาไทยยังคงต้องปรับปรุงและน่าจะถือว่าเป็นทักษะเบื้องต้นที่สำคัญ อีกทั้งการเรียนการสอนที่จำกัดอยู่ในห้องเรียนในเวลาจำกัดก็ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการฟัง - การพูดของเด็กไทย

จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งเป็นครูสอนภาษาเยอรมันในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าผู้เรียนขาดความสามารถในด้านการฟังและการพูด ผู้เรียนฟังภาษาไม่เข้าใจและไม่สามารถพูดได้ตอบเป็นภาษาเยอรมันได้ สาเหตุหนึ่งของปัญหาดังกล่าวคือ ภาษาไทยและภาษาเยอรมันมีระบบการออกเสียงที่แตกต่างกัน ทำให้คนไทยมีปัญหาในการออกเสียง ไม่ว่าจะเป็นเสียงสระ พยัญชนะ พยัญชนะควบกล้ำ หรือแม้กระทั่งการลงเสียงเน้นหนักที่พยางค์หรือคำในประโยค นอกจากนี้เสียงสระและเสียงพยัญชนะของภาษาเยอรมันบางเสียงก็ไม่มีในภาษาไทย และโดยข้อเท็จจริงที่ว่าภาษาแต่ละภาษามีการออกเสียงเป็นเอกลักษณ์ของตนเองแม้ว่าผู้เรียนภาษาต่างประเทศจะได้เรียนรู้หลักเกณฑ์ รวมทั้งสามารถเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างภาษาของตนเองและภาษาอื่นแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาในการออกเสียงอยู่ดี โดยเฉพาะนักศึกษาไทยที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาแรก เมื่อเห็นคำภาษาเยอรมันที่เขียนเหมือนภาษาอังกฤษ จะออกเสียงตามความเคยชินเป็นภาษาอังกฤษด้วย เช่น Bus [bas] แทนเสียง [bus] (เสาวภาค ธาระวานิช และคณะ. 2546 : 65) ปัญหาเหล่านี้เป็นเหตุให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาเยอรมันได้อย่างถูกต้อง ขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าแสดงออก ซึ่งส่งผลต่อการเรียนทักษะภาษาระดับสูงที่มีความซับซ้อนขึ้นไม่ว่าจะเป็นทักษะการอ่าน การเขียน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญที่สมควรจะได้รับการแก้ไขเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นไปโดยราบรื่น คือการเน้นพัฒนาความสามารถในด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมัน ด้วยการสอนวิธีออกเสียงสำหรับผู้เพิ่งเริ่มเรียนก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นเรียนตามปกติ โดยมีความเชื่อตามทฤษฎีว่าเด็กจะมีระดับความสามารถในการฟังสูง และความสามารถในการฟังจะมาก่อนการพูด โดยเฉพาะในการเรียนภาษาต่างประเทศ (Goethe Institut. 1992 : 7) นอกจากนี้ทักษะการฟังยังมีความสำคัญในการพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน และการเขียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (กรมวิชาการ. 2546 : 51) กล่าวถึงสภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศว่าห้องเรียนในทุกระดับ ในทุกวิชา ต้องเป็นสถานที่ที่เต็มไปด้วยสิ่งแวดล้อมทางภาษา ซึ่งผู้เรียนจะได้มีโอกาสพูดและที่สำคัญที่สุดก็คือ ทักษะในการพูดภาษาที่จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้พูดได้เรียนรู้การใช้ภาษาอย่างถูกต้องมาจากการฟังนั่นเอง พรสวรรค์ วัฒนางกูร (2537 : 1) กล่าวถึงความสำคัญของผู้ที่เรียนภาษาเยอรมันและสนใจที่จะพูดหรือสนทนาด้วยภาษานี้ให้ดี จำเป็นที่จะต้องศึกษาเรื่องการออกเสียงภาษาเยอรมันเพื่อสื่อสารกับคู่สนทนาด้วยภาษานี้ให้เข้าใจกัน รวมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับสำเนียงภาษาเยอรมันด้วยว่าสำเนียงแบบใดที่จะถือเป็นแม่แบบในการออกเสียง เนื่องจากการพูดโดยใช้ไวยากรณ์ที่ผิด ยังไม่รุนแรงเท่ากับการออกเสียงผิดเพราะจะทำให้การสื่อสารระหว่างคู่สนทนาอาจคลาดเคลื่อนไม่เป็นที่เข้าใจตรงกัน (Kusotrod. 2003 : 287) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการสื่อความเข้าใจในถ้อยความอีกด้วย ซึ่งได้แก่ น้ำเสียงและลีลาของผู้พูด การลงเสียงหนักเบาที่คำเป็นพิเศษ ทำนองเสียงขึ้นลงของถ้อยความ ความดังค่อยหรือจังหวะพูดซ้ำเร็ว ด้วยลักษณะทำนองเสียงเหล่านี้ ผู้ฟังจะรับรู้ความรู้สึกและอารมณ์ในขณะนั้นว่าผู้พูดมีความปิติยินดี พิศวงงงงวย หรือไม่พึงพอใจประการใด การลงน้ำหนักเสียงที่คำใดคำหนึ่งเป็นพิเศษ หรือใช้ทำนองเสียงขึ้นลงของถ้อยความที่ไม่เป็นธรรมชาติจัดได้ว่าเป็นวาทศิลป์ ซึ่งอาจแสดงออกถึงการประชดประชัน หรือการกระทบกระทั่งเปรียบเทียบเปรยก็ได้ (เสาวภาค ธาระวานิช และคณะ. 2546 : 1)

จากสภาพปัญหา เหตุผลดังกล่าว และวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยเชิงทดลอง “การสอนแบบเข้ม 6 - 8 สัปดาห์” ทักษะการฟัง - การพูดภาษาต่างประเทศ ที่ต้องการให้มีการทดลองสอนแบบเข้ม 6 - 8 สัปดาห์ ในเวลา ก่อนเปิดภาคเรียน เน้นทักษะการพูด - การฟังในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายให้ผลการสอนแบบเข้มเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความสามารถในการเรียนภาษาและการสร้างความสนใจใคร่เรียนต่อไปในการเรียนการ

สอนในภาคปกติ โดยมีเงื่อนไขว่าการสอนแบบเข้มอยู่ในวิสัยที่จะเป็นไปได้ตามเป้าหมายของแต่ละระดับทั้งในเรื่องบุคลากร สถานที่ และอุปกรณ์ ในฐานะที่โรงเรียนสตรีรัตนบุรีเป็นศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (เยอรมัน) เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ซึ่งมีความพร้อมในการจัดการสอนภาษาเยอรมัน ผู้วิจัยจึงเกิดความคิดว่าน่าจะมีการทดลองการสอนที่วางรากฐานการเรียนรู้ภาษาเยอรมันโดยเน้นทักษะการฟัง - การออกเสียง และพูด แบบเข้ม 72 ชั่วโมง ก่อนเปิดภาคเรียน กับผู้เรียนที่กำลังจะเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นระดับเริ่มต้นของการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน โดยมุ่งหวังที่จะฝึกการออกเสียงและพูดสำเนียงภาษาให้ถูกต้องยอมรับได้ ฟังภาษาเยอรมันที่พูดโดยเจ้าของภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่การสื่อความหมายและความเข้าใจที่ดีของทั้งผู้ฟังและผู้พูด และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านความสามารถในทักษะการฟัง - พูดภาษาเยอรมัน ก่อนที่จะเรียนวิชาพื้นฐานในภาคเรียนปกติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากเรียน มีความมั่นใจขึ้นที่จะเรียนรู้ภาษาเยอรมันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนเปิดภาคเรียน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเอง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาเยอรมัน อันเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาทักษะและความสามารถในการเรียนภาษาเยอรมันต่อไป สำหรับผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาเยอรมันในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะด้านอื่นให้กับผู้เรียน เพื่อเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดประชากร

การศึกษารุ่นนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นผู้เรียนที่กำลังจะเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนภาษาเยอรมัน โรงเรียนสตรีรัตนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 32 คน

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาการเรียนตลอดหลักสูตรแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เน้นด้านการออกเสียงต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ตัวอักษรและลักษณะทั่วไปของภาษาเยอรมัน เสียงสระ เสียงพยัญชนะ การออกเสียงสั้น/เสียงยาว การเน้นเสียงคำและทำนองเสียงในประโยค ระยะที่ 2 เน้นด้านคำศัพท์และการพูดสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ได้แก่ การกล่าวคำทักทายและคำอำลา การแนะนำตัว การบอกสัญชาติ ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ สมาชิกในครอบครัว และอาชีพ อาหารและเครื่องดื่ม สีและวัน เดือน ฤดูกาล คำกริยาในชีวิตประจำวัน

ผู้ดำเนินการ

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสร้างหลักสูตร เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน สร้างแบบประเมินจำนวน 3 ฉบับ และดำเนินการสอนและสอบเองตลอดการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในช่วงปิดภาคเรียน ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 72 ชั่วโมง โดยจัดการเรียนการสอนในวันจันทร์ – เสาร์ เป็นเวลา 15 วัน ๆ ละ 5 ชั่วโมง ยกเว้นวันสุดท้าย 2 ชั่วโมง ระยะเวลา 9.00 – 12.00 น. และ 13.00 – 15.00 น. เริ่มเรียนตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน – 16 พฤษภาคม 2549 (โดยหยุดเรียนในวันที่ผู้เรียนหรือผู้สอนทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่น วันปฐมนิเทศ วันลงทะเบียนเรียน)

ห้องเรียน

ห้องเรียนศูนย์ฯ ภาษาเยอรมันและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- ความสามารถในการฟังภาษาเยอรมัน
- ความสามารถในการออกเสียงและพูดภาษาเยอรมัน
- ความคิดเห็นในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียน
- ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร หมายถึง การสอนภาษาเยอรมันที่มุ่งเน้นทักษะการฟังอย่างเข้าใจ จนผู้เรียนมีความสามารถและความพร้อมในการรับรู้สิ่งที่ได้ฟัง มีความเข้าใจในสิ่งนั้นและมีปฏิกิริยาโต้ตอบโดยการพูดสื่อสารในชีวิตประจำวันตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยการออกเสียง

สำเนียงภาษาเยอรมันที่ยอมรับได้ สื่อสารเข้าใจกันได้อย่างถูกต้องระหว่างคู่สนทนา ซึ่งจำเป็นต้องใช้กิจกรรมภาษาในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถฟังและสนทนาได้ตอบได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

2. ความสามารถด้านการฟัง – พูดยาภาษาเยอรมัน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการฟัง รับรู้ และเข้าใจ ข้อความ หรือประโยคจากสถานการณ์การสื่อสารต่าง ๆ ที่พบได้จริงในชีวิตประจำวัน แล้วสามารถสนทนาได้ตอบกับคู่สนทนาได้ โดยอาศัยน้ำเสียง สำเนียงภาษา และกิริยาท่าทางอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวัดจากคะแนนผลการเรียนของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเยอรมันด้านการฟัง - การออกเสียงและพูดก่อนและหลังสิ้นสุดการเรียน โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและมีการตรวจหาคุณภาพของแบบทดสอบแล้ว

3. ความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเอง หมายถึง ความรู้สึกและความคิดต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการพิจารณาตัดสินพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

4. ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกและความคิดที่เกิดขึ้นจากพื้นฐานข้อเท็จจริง และประสบการณ์ของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

5. ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปีภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดของผู้เรียนที่เกิดจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปีภาคเรียนที่ช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดี ต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติของผู้เรียน

6. ชุดการเรียน หมายถึง ชุดประสบการณ์สอนที่ครูสร้างขึ้นโดยใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมหลายชนิดผสมผสานกันเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ดีและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาการเรียนรู้อย่างตนเอง และปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ในที่นี้หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

7. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังจะเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนภาษาเยอรมัน โรงเรียนสตรีรัตนบุรี ปีการศึกษา 2549

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถด้านการฟัง-พูดยาภาษาเยอรมันของผู้เรียนหลังทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารสูงกว่าก่อนทดลอง
2. ความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองทั้ง 3 ครั้ง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารอยู่ในระดับมาก
3. ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารอยู่ในระดับมาก
4. ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปีภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติอยู่ในระดับมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับการฟัง

- 1.1 ความหมายของการฟัง
- 1.2 ความสำคัญของการฟัง
- 1.3 องค์ประกอบของการฟัง
- 1.4 การจัดการเรียนการสอนทักษะการฟัง
- 1.5 กิจกรรมในการสอนทักษะการฟัง

2. เอกสารเกี่ยวกับการพูด

- 2.1 ความหมายของการพูด
- 2.2 ความสำคัญของการพูด
- 2.3 องค์ประกอบของการพูด
- 2.4 การจัดการเรียนการสอนทักษะการพูด
- 2.5 ระดับความสามารถในการพูด
- 2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการฟัง – การพูด
- 2.7 การออกเสียงกับการเรียนภาษาต่างประเทศ
- 2.8 วิธีการออกเสียงตามหลักวิชาสัทศาสตร์
- 2.9 ปัญหาทั่วไปของการออกเสียงภาษาเยอรมัน

3. เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร

- 3.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 3.2 แนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร
- 3.3 หลักการในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้

- 4.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้
- 4.2 ประเภทของชุดการเรียนรู้
- 4.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้
- 4.4 ขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้
- 4.5 การใช้ชุดการเรียนรู้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะการฟัง – การพูดภาษาต่างประเทศ

- 5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารเกี่ยวกับการฟัง

1.1 ความหมายของการฟัง

การฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่ต้องใช้ความสามารถในการรับรู้ ตีความ เพื่อที่จะได้เข้าใจสิ่งที่ได้ยิน มีผู้ให้ความหมายของการฟังไว้ดังต่อไปนี้

ยาแก๊ง (Yagang, 1993 :16) อธิบายว่าการฟังหมายถึงความสามารถที่จะบอกและเข้าใจได้ว่า ผู้พูดพูดอะไรออกมา คนที่มีความสามารถในการฟัง คือคนที่สามารถอธิบายได้ว่าผู้พูดกำลังจะพูดอะไรต่อไป กล่าวที่จะเดาความหมายของศัพท์ที่ไม่รู้ สามารถนำความรู้ที่มีอยู่เดิมไปต่อความรู้ในเนื้อหาที่รับฟังใหม่ได้ จับประเด็นหรือจับใจความสำคัญได้

ริเวอร์ส (Rivers, 1980 : 18) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่เกิดจากการสร้างสรรค์ในการที่จะเข้าใจเสียงที่ได้ยิน ต้องมีการตีความหรือวิเคราะห์สิ่งที่ได้ฟัง ผู้ฟังจะรับเอาคำพูดที่คู่สนทนาพูดออกมาอย่างมีความหมายแล้วนำมาตีความ หรือวิเคราะห์เพื่อสร้างความหมายขึ้น ซึ่งความหมายที่ผู้ฟังสร้างขึ้นนี้อาจไม่ตรงกับความหมายที่คู่สนทนาพูดออกมาก็ได้ จึงทำให้เกิดความเข้าใจผิดระหว่าง ผู้พูดและผู้ฟัง ยิ่งถ้าหากว่าผู้ฟังไม่ชินต่อภาษาและวัฒนธรรมของผู้สนทนา ก็จะยิ่งไม่เข้าใจในสิ่งที่ฟัง

แครชเชน (Krashen, 1995 : 79 - 98) กล่าวถึง ความหมายของการฟังว่า หมายถึง การให้ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ที่มีความหมายแก่ผู้ฟัง ซึ่งมีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมาย เช่น วิธีการของอัทเซอร์ ที่เรียกว่า การตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response หรือ TPR) วิธีการนี้ ผู้สอนจะใช้คำสั่งให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติตาม ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้พูดภาษาที่สองหรือภาษาเป้าหมาย จนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจในสิ่งที่ผู้สอนพูดออกมา การฟังมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้สอนให้ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าใจได้
2. ผู้เรียนจดจ่อหรือตั้งใจในการรับฟังข้อความ
3. ให้ผู้เรียนได้เรียนในลักษณะที่มีความกังวลน้อยที่สุด

สายฝน ทรงเลียงไชย (2544 : 75) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า คือ ปัจจัยป้อนเข้า เมื่อผู้ฟังเข้าใจก็สามารถแสดงออกทางคำพูดได้ ประสิทธิภาพของการฟัง ขึ้นอยู่กับความสนใจและความตั้งใจของผู้ฟัง เพื่อให้เข้าใจความหมายของผู้พูดอย่างชัดเจน การฟังยังเป็นกระบวนการที่ผู้ฟังจะต้องใช้ความสามารถในการเรียบเรียง ตีความ เพื่อที่จะได้เข้าใจสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมาว่ามีความหมายอย่างไร โดยใช้ประสบการณ์เดิมของผู้ฟังผสมผสาน จึงจะเป็นการฟังที่สมบูรณ์

เมธวีน อินธิไชย (2547 : 12) ได้สรุปความหมายว่า การฟังคือ ความสามารถในการเข้าใจประโยคหนึ่งที่สัมพันธ์กับประโยคอื่นๆ ที่ได้ยิน แล้วสร้างความสำคัญหรือความหมายขึ้นมา และผู้ฟังจะรับเอาคำพูดที่ได้ยินมาจัดเรียงลำดับคำนั้นๆ ตลอดจนการขึ้นลงของเสียงเพื่อให้เกิดความหมายขึ้น

จากความหมายของการฟังที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าการฟังเป็นกระบวนการที่ผู้ฟังต้องรับข้อมูลที่มีความหมาย มีความเข้าใจในสิ่งที่ฟังแล้วนำมาตีความ หรือวิเคราะห์เพื่อผู้ฟังจะสามารถแสดงออกทางคำพูดได้ ประสิทธิภาพของการฟังขึ้นอยู่กับความสนใจ ตั้งใจ และพื้นฐานความรู้ทางภาษา

1.2 ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ ทางภาษา การฟังมีความสำคัญมากเพราะเป็นทักษะการสื่อสารที่ใช้มากที่สุดในแต่ละวัน ผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศจึงจำเป็นต้องฝึกการฟังเสียง เขียน

เสียงที่ได้ฟังเพื่อออกเสียงให้ถูกต้องอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตั้งแต่ระดับเบื้องต้นก่อน ดังนั้นการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังดังนี้

สมโภชน์ พนาวาส (2542 : 53-54) ได้กล่าวไว้ว่า การฟังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการสนทนา ไม่ว่าจะสนทนากันด้วยภาษาใดก็ตาม เพราะการสนทนาโดยทั่วไปต้องประกอบด้วยผู้พูดและผู้ฟัง และประกอบด้วยกิจกรรม 2 ลักษณะ คือ การพูดและการฟัง ถ้าคนถามตั้งใจฟังคนพูดตอบ ก็จะสามารรถเชื่อมโยงคำตอบนั้นได้อย่างดี และสามารถจดจำข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญได้อย่างดีอีกด้วย ผู้พูดสามารถแสดงให้เห็นว่าการพูดนั้นสามารถสื่อสารไปยังผู้ฟังอย่างแท้จริงโดยการใช้สายตา ใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูด และให้โอกาสผู้ฟัง ได้พูดได้ตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ฟังได้บ้างในบางครั้ง การฟังไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟังภาษาต่างประเทศให้เข้าใจ ในการฝึกสนทนา ครูต้องเน้นความสำคัญของการฟัง ไม่ว่าจะเป็นการฟังภาษาของผู้เรียนเอง หรือฟังภาษาอังกฤษ การเป็นผู้ฟังที่ดีนั้น ผู้ฟังต้องสนใจด้วยว่าใครเป็นคนพูดและพูดเรื่องอะไร เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจและเพื่อแสดงบทบาทของการเป็นผู้ฟังที่ดี

รูบิน (Rubin. 1990: 51) อธิบายว่า ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานของผู้เรียนเพราะการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนนั้นเริ่มจากการฟังก่อน แล้วจึงพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ภาษาในทักษะอื่น ๆ หากผู้เรียนมีปัญหาในการฟังแล้ว อาจทำให้การเรียนรู้ภาษาล้มเหลว ในขณะที่ดอฟฟ์ (Doff. 1991 : 198-199) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะเบื้องต้นในการเรียนภาษาที่ต้องพัฒนาก่อนการพูดและการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง ทักษะการฟังเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในการสื่อสารนั้นผู้ฟังจะต้องเข้าใจก่อนว่าสิ่งที่ผู้พูดพูดนั้นหมายความว่าอย่างไร เมื่อเข้าใจก็จะตระหนักว่าควรจะพูดตอบไปอย่างไร ทำให้เป็นการพัฒนาทักษะการพูดไปด้วย ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องฝึกทักษะการฟังให้มาก โดยเฉพาะในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ

อารีย์ สุวรรณทัศน์ (2540 : 9) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสาร เพราะการฟังมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด จะเห็นได้ว่าการสนทนาแต่ละครั้ง ผู้ฟังจะต้องฟังข่าวสารให้เข้าใจ ไม่เช่นนั้นจะก่อให้เกิดผลเสีย

กล่าวได้ว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญในการสื่อความหมาย และเป็นทักษะพื้นฐานที่จะพัฒนาความสามารถด้านการพูด การอ่าน และการเขียนให้ดีขึ้นด้วย ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดประสบการณ์ต่างๆ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมในการรับรู้ รับฟังมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ทักษะทางภาษาด้านอื่นๆ ให้ดีขึ้น

1.3 องค์ประกอบของการฟัง

คูเปอร์ (Cooper. 1999 : 60) กล่าวว่า การฟังเป็นกระบวนการที่มี 4 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือการได้ยิน เมื่อคลื่นเสียงผ่านไปที่กระทบแก้วหู แล้วก็มีกระบวนการเปลี่ยนหรือตีความ ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการตอบ หรือมีปฏิกิริยาตอบสนอง ถ้ากระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ไม่สมบูรณ์ การฟังที่มีประสิทธิภาพจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน สอดคล้องกับคำกล่าวของ วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี (2548 : 11) สรุปว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ในการฟังซึ่งประกอบด้วย การได้ยิน การฟัง การแปลหรือตีความ และการตอบ มีความสำคัญและเกี่ยวเนื่องกัน เพราะต้องผสมผสานกันไปในทุกกระบวนการ

เล็มเล็ช (Lemlech. 1994 : 262) อธิบายว่า การฟังประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่

1. การตีความ (auding) เป็นการฟังระดับสูง ผู้ฟังสามารถรับรู้สิ่งที่พูดและสามารถตีความวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งที่ฟังได้

2. การฟัง (listening) เป็นการฟังระดับรองลงมา ผู้ฟังสามารถบอกและจำแนกเสียงที่ได้ยิน

3. การได้ยิน (hearing) เป็นการฟังระดับต่ำสุด ผู้ฟังสามารถรับเสียงต่าง ๆ ได้

ในขณะที่ รอสท์ (Rost, 1991 : 3-8) ได้กล่าวว่า การฟังต้องประกอบด้วย 3 ทักษะ ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยแต่ละทักษะมีผลต่อความสามารถในการฟังและเข้าใจภาษา ดังนี้

1. ทักษะการรับรู้ (perception skills) คือ ความสามารถในการจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้และสามารถในการจดจำคำที่ฟังได้

2. ทักษะการวิเคราะห์ (analysis skills) คือความสามารถในจำแนกหน่วยทางไวยากรณ์ และความสามารถในการจำแนกหน่วยทางภาษาจากสิ่งที่ฟังได้

3. ทักษะการสังเคราะห์ (synthesis skills) คือความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ในตัวภาษาที่ได้ยิน และนำความรู้เดิมมาใช้ประกอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การฟังที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการฝึกฝนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีความสำคัญและเกี่ยวเนื่องกันโดยเริ่มจากระดับการรับรู้ สามารถจำแนกเสียง และจดจำคำที่ฟังได้ ระดับรับรู้สิ่งที่ฟังสามารถคิดวิเคราะห์วิจารณ์ได้ และระดับสังเคราะห์โดยการนำความรู้เดิมมาใช้เชื่อมโยงกับสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างผสมผสานกัน

1.4 การจัดการเรียนการสอนทักษะการฟัง

การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการฟังนั้นเป็นสิ่งที่ยาก เนื่องจากความเข้าใจในการฟังต้องอาศัยขั้นตอนต่างๆ และขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น การรู้ความหมายของคำ ความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ฟัง ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงเสียงหนักเบาในคำ ระดับเสียงสูงต่ำในประโยคและโครงสร้างทางภาษา จึงจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทักษะการฟัง

เดวีส์และเพียร์ส (Davies & Pearse, 2000 : 77-78) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนทักษะการฟังในห้องเรียน ผู้สอนควรเน้นในเรื่องการทักทาย การตั้งคำถาม การให้คำแนะนำ การอธิบาย และการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เป็นต้น เพราะเรื่องเหล่านี้เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นการฝึกฝนความเข้าใจในการฟังภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเราฝึกผู้เรียนในแนวนี้ จะทำให้การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความหมาย ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา เพราะมีการฝึกปฏิบัติจริง โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมความพร้อม

ในขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยผู้สอนจะบอกหรืออธิบายให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง หรือจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะฟังก่อน ไม่ใช่เพียงบอกให้ฟังแล้วเปิดแถบบันทึกเสียง เช่น อาจจะให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะได้รับรู้เรื่องอะไรบ้าง โดยพิจารณาจากหัวข้อเรื่องหรือจากรูปภาพ นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนรู้ความหมายของศัพท์สำคัญ ๆ ที่จะพบในบทฟัง ตลอดจนโครงสร้างทางภาษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างถูกต้อง

ขั้นระหว่างการฝึกฟัง

ในขั้นนี้ผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา และอย่าคาดหวังว่าผู้เรียนต้องเข้าใจทุกคำพูด ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนได้โดยการตั้งคำถาม เพื่อเพิ่มรายละเอียดและความเข้าใจในเนื้อหาให้ผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมการฟังต่างๆ เช่น การเติมคำหรือประโยค การเรียงรูปภาพตามบทฟัง การตอบคำถาม หรือการปฏิบัติตามคำแนะนำ เป็นต้น

ขั้นหลังการฝึกฟัง

ในขั้นนี้ผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดเป็นของตนเองและเรียนรู้จากประสบการณ์ในการฟัง โดยผู้สอนจะต้องฝึกฝนผู้เรียนจากทักษะการฟังไปสู่ทักษะอื่น ๆ เช่น การพูดแสดงความคิดเห็น การย่อความหรือการเขียนรายงานสั้น ๆ เป็นต้น

แตกต่างจาก รอสท์ (Rost. 1991 : 7 - 8) ซึ่งอธิบายว่า การจัดการเรียนการสอนทักษะการฟังมีหลักการ คือ

1. ควรให้มีการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกันโดยใช้ภาษาต่างประเทศนั้นๆ
2. เน้นให้รู้ความหมาย เรียนรู้เนื้อหาสำคัญและใหม่ ๆ ของภาษานั้น ๆ
3. ให้ทำกิจกรรมที่เอื้อให้มีการสื่อสาร
4. เน้นความถูกต้องในการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย และเป็นที่ยอมรับ

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 74-77) กล่าวว่า เป้าหมายของการฝึกทักษะการฟังภาษาต่างประเทศ คือ ความเข้าใจภาษาพูดของเจ้าของภาษาด้วยอัตราความเร็วในการพูดปกติในสถานการณ์ต่างๆ การฝึกทักษะการฟังจะเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การฝึกทักษะการพูดที่ถูกต้อง ผู้สอนย่อมมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้เรียน ผู้สอนควรหากิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฟังเสียง การสนทนาหรือข้อความต่างๆ ของเจ้าของภาษาเพื่อฝึกจับใจความสำคัญ และควรกระทำเป็นขั้นตอนจากง่ายไปสู่ระดับที่ยากขึ้น ซึ่งอาจกระทำได้นี้

1. ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำเดี่ยวๆ ได้ โดยเริ่มจากเข้าใจตัวเลขเป็นภาษาต่างประเทศ เข้าใจคำศัพท์ใหม่ๆ การใช้คำคู่ที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

2. การให้ผู้เรียนเข้าใจประโยคเป็นภาษาต่างประเทศ โดยอาศัยกลวิธีดังนี้

- 2.1 ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่ง
- 2.2 ใช้การแนะแนวทางโดยการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เช่น วัตถุทัศน เทปบันทึกเสียง
- 2.3 ให้ความหมายของภาษาแม่ เพื่อเปรียบเทียบสำหรับประโยคหรือคำศัพท์ที่ค่อนข้างยากหรือสับสน

3. การฟังเสียงที่ไม่เคยชินจากกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การฝึกให้ฟังนิทาน ฟังข่าวสาร

4. ฝึกความเข้าใจจากบทความสั้นๆ เพื่อจะได้รู้จักรวบรวมคำศัพท์ และโครงสร้างที่เข้าใจกันดีแล้วในโอกาสต่างๆ ได้

5. ให้ฝึกฟังข้อความที่บันทึกเสียงได้

6. ฝึกความเข้าใจการฟัง-พูดสนทนาโดยทั่วไป เช่น ให้ฟังเสียงการสัมภาษณ์ เป็นต้น

7. ฉายภาพยนตร์ต่างประเทศหรือสไลด์

8. การฝึกความเข้าใจข้อความต่างๆ ในระดับที่ยากขึ้นสำหรับผู้เรียนในระดับสูง โดยให้แสดงความคิดเห็น วิจารณ์ เติริมคำถามเพื่ออภิปรายหรือจดบันทึกข้อความที่ฟัง

เมื่อผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในการฟัง ก็จะมีการแสดงออกถึงความสามารถในการฟัง โดยการพูดซึ่งก็เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ทำให้มีการสื่อสารกันได้และเกิดทักษะควบคู่กันไป

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนทักษะการฟังนั้น มีการจัดอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก และจะเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความหมาย เกิดประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านการพูด การอ่าน และการเขียน การที่จะเกิดผลนั้นได้ผู้สอนจะต้องจัดจุดประสงค์และชี้แจงให้ผู้เรียนทราบว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายปลายทาง โดยเลือกใช้กิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีเทคนิคและวิธีการที่สร้างความสนใจ อยากเรียนรู้

1.5 กิจกรรมในการสอนทักษะการฟัง

บุญเกิด กลมทุกสิ่ง (2547 : 23-25) กล่าวว่า การสอนทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญก่อนการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ จึงควรได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และต้องได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งฟินอคชีโรและบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537 : 160) ได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนทักษะการฟังไว้ดังนี้

1. ให้ฟังคำสั่งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การถามคำถาม และกระตุ้นผู้เรียนให้ตอบสนองอย่างเหมาะสม ฟังการบอกแนวทางในการปฏิบัติ การอธิบายภาพ การเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการบอกแนวทางในการทำกิจกรรมของครูเป็นภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

2. ให้ฟังเพื่อนคนอื่นถามคำถาม สรุปเรื่อง หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ เป็นภาษาต่างประเทศ

3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติ แสดงละคร หรือการสนทนาต่าง ๆ

4. ให้ฟังคำบรรยายของบุคคลภายนอกหรือฟังบทเรียนจากเทป ฟังเพลงหรือปาฐกถา

5. ให้ดูภาพยนตร์ โดยเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อสอนภาษาต่างประเทศและจากโปรแกรมภาษาต่างประเทศทางโทรทัศน์

6. ให้สัมผัสกับชาวต่างชาติที่อยู่ในชุมชน

7. ให้เข้าร่วมการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการ ชมรมภาษาและการประชุมต่างๆ ที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ให้เล่นเกมภาษาอังกฤษ

ในขณะที่ ยากัง (Yagang, 1993 : 18) ได้เสนอกิจกรรมสำหรับฝึกทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารในแต่ละขั้นตอนไว้ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมก่อนการฟังหรือขั้นเตรียมการ (warm up exercises)

- 1.1. อธิบายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง ซึ่งอาจใช้หัวข้อเรื่อง ภาพ เพื่อสิ่งสำคัญที่สัมพันธ์กับชื่อเรื่องออกมา และเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 1.2. การระดมสมอง โดยให้ผู้เรียนฝึกเดาหรือทำนายว่าจะมีคำศัพท์อะไรบ้างที่จะปรากฏในเรื่องที่จะฟัง จากนั้นครูเขียนคำศัพท์ที่ผู้เรียนเดาบนกระดานดำ นอกจากนี้ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะฟังโดยใช้ความรู้เดิม
- 1.3. เล่นเกม เพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้เรียน และฝึกทักษะพื้นฐานให้พร้อมก่อนที่จะได้ฟังเนื้อหา เช่น เกมใบ้คำ หรือการฝึกออกเสียงคำคู่ที่มีเสียงต่างกันเพียงเสียงเดียว (minimal pair)
- 1.4. การใช้คำถามนำ โดยครูผู้สอนถามหรือเขียนคำถามที่จะช่วยให้ผู้เรียนทราบเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง

2. กิจกรรมขณะฟัง (listening exercises) รูปแบบการฟังที่ปฏิบัติมีดังนี้

- 2.1 กิจกรรมการเปรียบเทียบเรื่องที่ฟังกับเรื่องที่คาดเดาไว้ในขั้นก่อนการฟัง
- 2.2 การปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อแสดงว่าผู้เรียนฟังแล้วเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนแสดงท่าทางหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสมบูรณ์
- 2.3 การเติมคำในช่องว่างหรือเติมส่วนที่หายไปโดยให้ผู้เรียนฟังเรื่องบางส่วนจากนั้นให้เติมส่วนอื่น ๆ ใหม่
- 2.4 การพูดซ้ำ ให้ผู้เรียนพูดซ้ำคำหรือวลีสั้น ๆ หรือให้พูดเพื่อให้ได้ข้อความสมบูรณ์

- 2.5 การตรวจหาข้อแตกต่างหรือข้อผิดพลาด โดยให้ผู้เรียนฟังเนื้อความแล้วให้ได้ตอบหรือบอกเฉพาะส่วนที่แตกต่างออกไป หรือหาที่ผิดจากเรื่องที่ฟัง
- 2.6 การกาเครื่องหมาย โดยให้ผู้เรียนฟังคำศัพท์ จากนั้นให้ผู้เรียนเรียงลำดับตามเรื่องที่ได้อ่าน
- 2.7 การถ่ายโอนข้อมูล ได้แก่ หลังจากฟังแล้วให้ถ่ายโอนข้อมูลเป็นรูปแบบอื่น เช่น ฟังแล้วให้เติมแผนที่ แผนผัง ตาราง รายการ หรือรูปภาพ เป็นต้น
- 2.8 การถอดความ เป็นการให้ผู้เรียนฟังประโยคที่กำหนดให้ แล้วถ่ายทอดข้อความที่ฟัง
- 2.9 การเรียงลำดับ เช่น การฟังแล้วเรียงลำดับรูปภาพ หรือเนื้อเรื่อง
- 2.10 การค้นหาข้อมูล ให้ผู้เรียนฟังข้อความ แล้วจดโน้ตอย่างย่อ ๆ เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- 2.11 การเติมคำในช่องว่าง ครูให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่างของข้อความที่ไม่สมบูรณ์ในขณะที่ฟังแถบบันทึกเสียงหรือฟังครู
- 2.12 การจับคู่ โดยให้ผู้เรียนจับคู่ข้อความที่มีความหมายเหมือนหรือตรงกันข้ามกันกับข้อความที่ได้ฟัง

3. กิจกรรมหลังการฟัง (post – listening exercises) เป็นกิจกรรมที่ทำหลังจากที่ได้รับข้อมูลทั้งหมดจากการฟังแล้ว โดยมีรูปแบบของกิจกรรม ดังนี้

- 3.1 การตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่ฟังของผู้เรียน อาจจะเป็นคำถามที่มีตัวเลือก หรือใช้แบบฝึกที่เป็นตัวเลือกแบบ ถูก-ผิด
- 3.2 การแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนฟังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จากนั้นให้ผู้เรียนช่วยกันแก้ปัญหา
- 3.3 การสรุปย่อ ผู้เรียนเลือกหาประโยคที่เหมาะสมที่จะเป็นบทสรุปของเรื่องจากข้อความที่ครูให้ฟัง
- 3.4 การฟังเนื้อเรื่องเป็นส่วน ๆ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนแล้วให้ฟังเนื้อเรื่องคนละบางส่วน แต่เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน จากนั้นให้ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่อรวบรวมเนื้อเรื่องบางส่วนของแต่ละคน แล้วเรียบเรียงให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์
- 3.5 กิจกรรมการเขียน เช่น ให้ผู้เรียนเขียนจดหมาย โทรเลข ไปรษณียบัตร ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ฟัง
- 3.6 กิจกรรมการพูด เช่น การโต้ว่าที่ สัมภาษณ์ อภิปราย การแสดงบทบาทสมมติที่สัมพันธ์กับข้อความหรือเรื่องที่ฟัง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมในการสอนทักษะการฟังภาษาต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมก่อนฟัง (pre - listening) ขั้นการฟัง (listening exercises) และขั้นหลังการฟัง (post – listening) การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการฟังนั้น ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องและเริ่มจากสิ่งที่ยาก ๆ ก่อน ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ เนื้อหาการสอนทักษะการฟัง และกิจกรรมที่เลือกใช้ในการสอนควรสร้างความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น

2. เอกสารเกี่ยวกับการพูด

2.1 ความหมายของการพูด

การพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนภาษาต่างประเทศ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สื่อความหมาย ผู้พูดจะต้องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการพูดไว้ดังนี้

สก็อต (Scott. 1981 : 70) ให้ความหมายว่า การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งรวมทั้งผู้พูดและผู้ฟังมีปฏิริยาโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ยิน ผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนต้องสามารถตีความในสิ่งที่ได้ฟัง ซึ่งไม่สามารถทำนายได้ล่วงหน้าว่ามีรูปแบบภาษาใด (Form) และมีความหมายแบบใด รวมถึงการโต้ตอบด้วยภาษาที่ทำให้เกิดประโยชน์และสะท้อนความตั้งใจในการมีปฏิสัมพันธ์

ซิโทปูลู (Tsitsopoulou. 1992 : 56) อธิบายเกี่ยวกับการพูดไว้ว่า การพูดมิใช่เพียงแต่การออกเสียงโดยการฝึกตามโครงสร้างประโยคเท่านั้น แต่ต้องมีความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งแสดงความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537 : 167) ที่อธิบายว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดหมายของของผู้พูด ทักษะการพูดเป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อน และเกิดจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน ไม่ได้เกิดจากความเข้าใจและจดจำ และตรงกับคำอธิบายของ ชัยยา เปรมภักดิ์ (2543 : 18) ที่ว่าการพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ข่าวสาร โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงหรือกิริยาอาการ โดยต้องมีความรู้เกี่ยวกับเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ และวัฒนธรรม ผู้พูดจะต้องใช้วิธีการพูดที่ทำให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อวยชัย ผกามาศ (2542 : 1-2) ได้ให้ความหมายของการพูดซึ่งสนับสนุนคำกล่าวข้างต้นว่า การพูดคือการสื่อสาร ความคิด ประสพการณ์ และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ โดยอาศัยน้ำเสียง ภาษา และกิริยาท่าทางอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามจรรยาบรรณและประเพณีนิยมของสังคมให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง

จากข้อความที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจ และข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจความมุ่งหมายของผู้พูด โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงหรือกิริยาท่าทางต่าง ๆ ในการถ่ายทอดออกมา การที่จะพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้พูดจะต้องใช้สำเนียง ถ้อยคำ และมีความรู้เกี่ยวกับศัพท์ ไวยากรณ์ รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีของสังคมนั้นเป็นอย่างดี ซึ่งจะต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นเวลานาน

2.2 ความสำคัญของการพูด

การพูดเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป การพูดเป็นทักษะที่ต้องเนื่องมาจากทักษะการฟังซึ่งต่างก็มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่มีความซับซ้อนมากกว่าการฟัง เนื่องจากผู้พูดต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบเสียง การเน้นเสียง การลงเสียงสูงต่ำ โครงสร้างคำศัพท์ รวมทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทาง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่พูด

สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์ (2540 : 6-9) กล่าวถึงการพูดว่า การพูดมีความสำคัญอย่างมากในด้านการสื่อสารที่ประหยัด สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมาก แล้วยังมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การพูดเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่ทุกๆ คน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ แต่ผลย่อมนำไปสู่ความสุขและความสำเร็จ เพียงแต่ผู้พูดต้องระมัดระวังถ้อยคำ น้ำเสียงให้สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล

2. การสร้างสันติภาพ การพูดสามารถสร้างความเข้าใจ กระชับความสัมพันธ์แก่ประชาคมระดับประเทศและในระดับโลก เช่น การพูดของนักการทูต และผู้บริหารที่มีชื่อเสียงก้องโลก อาทิ ประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น บิลล์ คลินตัน เป็นต้น

3. การประกอบอาชีพ การพูดเป็นสื่อช่วยให้หลาย ๆ อาชีพประสบความสำเร็จ

สอดคล้องกับ วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี (2548 : 15) ที่สรุปว่า การพูดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะ การพูดเป็นสิ่งที่ง่าย สะดวก ประหยัด และมีประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ ขอความช่วยเหลือ การประชุม อภิปราย การโฆษณาชวนเชื่อ การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น ล้วนใช้การพูดเป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้น ในขณะที่ สมชาติ กิจขรรยง (2546 : 237) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็นหรือข้อคิดต่อผู้ฟัง โดยใช้เสียง ภาษา อากัปกิริยา ภาพ ฯลฯ เพื่อให้คนฟังรับรู้

สรุปได้ว่า การพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นทักษะพื้นฐานที่ต้องได้รับการฝึกฝนพัฒนาความสามารถในการพูดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์และประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ไม่จะเป็นการพูดติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน การสร้างความเข้าใจกับบุคคลอื่นๆ สร้างมนุษยสัมพันธ์ การประกอบอาชีพในอนาคต เป็นต้น

2.3 องค์ประกอบของการพูด

การพูดเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า (face to face communication) ระหว่างบุคคล ดังนั้นการพูดจะประสบความสำเร็จย่อมต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังนี้ (รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2540 : 10-11)

1. ผู้พูด เป็นผู้สื่อสารไปยังผู้ฟัง จึงต้องแสดงความสามารถในการพูด ถ่ายทอดความรู้สึก ข้อคิดเห็น ข้อเท็จจริง ตลอดจนทัศนคติของตนไปสู่ผู้ฟังให้ดีที่สุดเท่าที่ทำได้โดยการใช้ภาษา เสียง อากัปกิริยา และรู้จักสะสมความคิดอ่านที่มีคุณค่า มีประโยชน์ และรวบรวมความคิดต่าง ๆ เหล่านั้นให้เป็นระเบียบ เพื่อถ่ายทอดให้ผู้ฟังทราบ ผู้ฟังจะเข้าใจได้ง่าย ชัดเจนและรวดเร็ว

2. สารหรือเนื้อหาที่พูด ผู้พูดควรจะพูดเรื่องที่ตนถนัดและมีความรู้ในด้านนั้น มีการเตรียมลำดับ และการดำเนินเรื่องที่ดีและถูกต้อง

3. ผู้ฟัง การสื่อความหมายเป็นกระบวนการติดต่อทางสังคมที่มีผู้พูดเป็นผู้ให้ ผู้ฟังเป็นผู้รับ ผู้พูดจะสื่อความหมายได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้นหากรู้จักวิเคราะห์ผู้ฟัง

4. เครื่องมือในการสื่อความหมาย สิ่งที่จะช่วยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดไปให้คนฟัง เช่น เสียง สีหน้า อากัปกิริยา ท่าทาง และอาจรวมไปถึงโสตทัศนูปกรณ์อื่น ๆ

5. ความมุ่งหมายหรือผลที่เกิดจากการพูด การพูดทุกชนิดจะต้องมีจุดมุ่งหมายหรือผลที่เกิดขึ้น

สอดคล้องกับการให้ความหมายขององค์ประกอบของ คุณชาลิย์ ไวทยะวณิช (2545 : 2) ว่า หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ที่มาประกอบกันเข้าเป็นความสมบูรณ์ครบถ้วน การพูดก็ต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ผู้พูด คือ ผู้ต้องการแสดงออกถึงความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการให้อีกผู้หนึ่งรับรู้ ผู้พูดต้องใช้ภาษา น้ำเสียง กิริยาท่าทาง ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ เช่น หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง ภาพประกอบ หรือการสาธิต เพื่อให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์

2. เนื้อหาสาระ คือ เนื้อเรื่องซึ่งอาจเป็นความรู้ ความต้องการ หรืออารมณ์ของผู้พูดที่ต้องการแสดงออก เนื้อหาสาระนั้นอาจเป็นการแจ้งให้ทราบ เล่าให้ฟัง ถามให้ตอบ สั่งให้ทำ หรือแนะนำให้คิด

3. ผู้ฟัง คือ ผู้รับเนื้อหาสาระจากผู้พูด ผู้ฟังจะรับรู้เรื่องราวของผู้พูดได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจ ระดับความรู้ ความสามารถในการเข้าใจภาษา อายุ และเพศ เป็นต้น ผู้ฟังอาจเป็นคนเดียวหรือกลุ่มคนก็ได้ กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของการพูดประกอบด้วย ผู้พูด ผู้ฟัง และเนื้อหาสาระที่ผู้พูดนำมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เช่น ถ่ายทอดความรู้ แสดงความต้องการ เล่าเรื่องให้ฟัง ซึ่งต้องอาศัยน้ำเสียง สีหน้า กิริยาท่าทาง ในการสื่อความหมายเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ในการพูด

2.4 การจัดการเรียนการสอนทักษะการพูด

สกอตต์ (Scott. 1981 : 70) ได้เสนอขั้นตอนในการสอนและกิจกรรมฝึกทักษะการพูด ไว้ดังนี้

1. ขึ้นบอควัตถุประสงค์ของการเรียน ให้ผู้เรียนรู้อะไรที่จะต้องเรียน
2. ชี้นำเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปของบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใคร ผู้สนทนาต้องการจะบอกอะไร สิ่งที่จะพูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่พูดมีอะไรบ้าง
3. ขั้นการฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากเสนอเนื้อหา อาจจะฝึกพูดพร้อม ๆ กัน หรือฝึกเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนฝึกฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบและเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

ในขณะที่ ฟินอคชีโร และบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit. 1983 : 141) ได้เสนอกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนทักษะการพูด ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะกับระดับของผู้เรียน ดังนี้

1. ให้ตอบคำถาม โดยผู้สอนหรือเพื่อนในชั้นเรียนเป็นคนถามคำถาม
2. บอกให้เพื่อนปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำ
3. ให้ผู้เรียนถามคำถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้น เกี่ยวกับชั้นเรียนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ นอกชั้นเรียน
4. ให้บอกลักษณะวัตถุ หรือสิ่งของต่าง ๆ จากภาพ
5. ให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนโดยผู้สอนอาจบอกคำศัพท์สำคัญต่าง ๆ
6. ให้รายงานเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่กำหนดหัวข้อให้
7. จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนใช้ในการสื่อสาร เช่น ร้านขายของ ร้านอาหาร ธนาคาร เป็นต้น
8. เล่นเกมทางภาษา
9. ใ้ว่าที่ อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ
10. ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์
11. อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทย แล้วรายงานเป็นภาษาที่สอง
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

ไบร์น (Byrne. 1987 : 2-3) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการสอนทักษะการพูด ดังนี้

1. The presentation stage เป็นขั้นการนำเสนอบทเรียนด้วยวิธีการที่ทำให้ความหมายของภาษาใหม่ ชัดเจนและน่าจดจำมากที่สุด
2. The practice stage เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนภาษาในสถานการณ์ที่มีความหมาย ผู้เรียนจะสามารถจดจำไปใช้ได้

3. The production stage เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาด้วยตนเอง และมีโอกาสได้ใช้ภาษาอย่างอิสระโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ครูเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำและประเมินว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จเพียงใด การเรียนรู้จะไม่เกิดขึ้นหากผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้นอกห้องเรียนได้

อัจฉรา วงศ์โสธร (2543 : 81 – 83) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูด โดยกำหนดกิจกรรมและตัวกระตุ้นสำหรับการสอนพูดไว้ดังนี้

กิจกรรมการสอนพูด

1. ให้บรรยายสิ่งของหรือภาพ
2. ให้ผู้เรียนวาดภาพหรือเขียนแผนภูมิ
3. ให้ผู้เรียนประกอบชิ้นส่วนเครื่องมือ กลไก อย่างใดอย่างหนึ่ง
4. ให้ผู้เรียนจัดเรียงลำดับภาพ
5. บอกทิศทางไปที่ใดที่หนึ่ง
6. เล่าเรื่อง
7. รายงาน
8. แสดงความคิดเห็น
9. บรรยายเหตุการณ์ บุคคล สถานที่

ตัวกระตุ้นสำหรับการสอนพูด

1. ข้อความ
2. ภาพ
3. สถานการณ์ กิจกรรม ที่คู่สนทนามีส่วนร่วม
4. โสตทัศนูปกรณ์ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง วิทยุ วัสดุทัศน

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นธรรมชาติ และเป็นการใช้ภาษาในชีวิตจริงโดยผู้สอนต้องเลือกกิจกรรมที่มีความหมายและช่วยพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียนให้ดีขึ้น กิจกรรมที่เลือกควรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนช่วยสร้างแรงจูงใจให้สนใจบทเรียนมากขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขหากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาตามสถานการณ์นั้นๆ โดยผู้สอนสามารถเลือกและปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

2.5 ระดับความสามารถในการพูด

แครร์รอล (Carroll, 1982 : 135) ได้จัดระดับความสามารถในการพูดไว้ 9 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับผู้ใช้ภาษาไม่ได้ (non-user) ผู้พูดไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาได้เลย

ระดับที่ 2 ระดับผู้ใช้ภาษาได้เล็กน้อย (intermittent user) ผู้พูดสามารถพูดได้เพียงคำสองคำ

ระดับที่ 3 ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัด (extremely limited user) ผู้พูดจะพูดตะกุกตะกักเข้าใจผิดบ่อย ๆ เข้าใจบทสนทนาบางส่วน ไม่สามารถพูดได้ต่อเนื่อง จับใจความสำคัญได้ แต่จับรายละเอียดไม่ได้

ระดับที่ 4 ระดับผู้ใช้ภาษาเกือบจะใช้ได้ (marginal user) ผู้พูดมีความยากลำบากในการสนทนาด้วยความเร็วปกติ ขาดความคล่องแคล่วและความถูกต้อง การสนทนาดำเนินไปด้วยความยากลำบาก แต่ยังแสดงให้เห็นว่าเข้าใจเรื่องที่สนทนาได้ตรงกัน มีสำเนียงในการใช้ภาษาเดิมปนอยู่ มีความแตกต่างจากระดับที่ 3 ตรงที่คู่สนทนามีความเข้าใจผิดน้อยกว่าคู่สนทนาในระดับที่ 3

ระดับที่ 5 ระดับผู้ใช้อย่างปานกลาง (modest user) ผู้พูดสามารถสื่อใจความสำคัญในการสนทนาได้ ต้องถามหรือถูกถามเป็นครั้งคราวเพื่อให้ได้ใจความชัดเจน ขาดความคล่องแคล่ว และความสามารถในการนำสนทนา ผู้พูดต้องพูดชัดถ้อยชัดคำ ดำเนินการสนทนาได้แต่ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่มีลีลาในการพูด

ระดับที่ 6 ระดับผู้ที่ใช้ภาษาได้ค่อนข้างดี (competent user) ผู้พูดสามารถพูดในหัวข้อที่ต้องการได้ หยุดพูดหรือพูดตะกุกตะกักเป็นครั้งคราว มีความสามารถในการริเริ่มเรื่องสนทนาได้

ระดับที่ 7 ระดับผู้ใช้อย่างดี (good user) ผู้พูดสามารถเล่าเรื่องได้ชัดเจนและมีเหตุผล สามารถสนทนาเป็นเรื่องราวได้ แต่ไม่ค่อยคล่องแคล่ว สามารถติดตามการสนทนาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงน้ำเสียง มีการพูดตะกุกตะกัก หรือพูดซ้ำคำ แต่ได้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับที่ 8 ระดับผู้ใช้อย่างดีมาก (very good user) ผู้พูดสามารถอภิปรายอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำการสนทนา ดำเนินเรื่องต่อไป และขยายความได้ตามความจำเป็น แสดงอารมณ์ขัน และโต้ตอบด้วยน้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสม

ระดับที่ 9 ระดับผู้เชี่ยวชาญในการใช้ภาษา (expert user) ผู้พูดสามารถพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำการสนทนา ดำเนินเรื่อง ขยายความได้ และพูดได้ใจความสำคัญ

แฮร์ริส (Harris, 1990 : 68-71) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการพูด คือความสามารถในการนำเอาองค์ประกอบ 5 อย่างมาใช้ในการพูด ดังนี้

1. การออกเสียง (pronunciation)
2. ไวยากรณ์ (grammar)
3. คำศัพท์ (vocabulary)
4. ความคล่องแคล่ว (fluency)
5. ความเข้าใจ (comprehension)

บาทซ์ และสัทธา อักษรานุเคราะห์ (บุญเกิด กลมทุกสิ่ง, 2547 : 30; อ้างอิงจาก Bartz, 1979 : 18-22 และสัทธา อักษรานุเคราะห์, 2532 : 68) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบของความสามารถในการพูดไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1. ความคล่องแคล่ว (fluency) หมายถึง ความราบรื่นและความต่อเนื่อง ตลอดจนความเป็นธรรมชาติในการพูด ไม่ใช่ความเร็วในการพูด
2. ความเข้าใจ (comprehensibility) หมายถึง ความสามารถที่จะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนพูดได้
3. ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ (the amount of communication) หมายถึง ปริมาณของข้อความหรือข้อมูลที่สามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจได้
4. คุณภาพของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ (quality of communication) หมายถึง ความถูกต้องของภาษาที่พูด
5. ความพยายามในการสื่อสาร (effort of communication) หมายถึง ความพยายามในการที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนพูดโดยใช้คำพูด และไม่ใช้คำพูดเพื่อการสื่อสาร

สรุปได้ว่าองค์ประกอบที่จะบ่งบอกถึงความสามารถในการพูดของผู้เรียน ประกอบด้วย การออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา และความเข้าใจในการสื่อสาร โดยในแต่ละองค์ประกอบจะมีเกณฑ์การให้คะแนนหลายระดับ ตั้งแต่ระดับที่ผู้พูดไม่สามารถพูดสื่อสารโต้ตอบได้เลย จนถึงระดับผู้เชี่ยวชาญสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการฟัง – การพูด

อัสเชอร์ (Asher, 1979 : 17–19) เชื่อว่า ธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนก่อนที่ผู้เรียนจะสามารถพูดคำหนึ่งคำได้ออกมานั้นจะต้องผ่านประสบการณ์ในการฟังมาก่อนมากมาย ในขั้นแรกผู้เรียนจะค่อย ๆ เรียนแบบการใช้ภาษาด้วยการสื่อความหมายโดยการเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายก่อน เช่น การมอง การหัวเราะ หรือยิ้ม เป็นต้น อัสเชอร์เชื่อว่าไม่เพียงแต่ความสามารถในด้านการฟังของผู้เรียนจะดีกว่าการพูดเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวจูงสำคัญในการพัฒนาการพูดอีกด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมองระบบประสาทของผู้เรียนสามารถรับรู้การฟังก่อนการพูด ฉะนั้นในการเรียนการสอนที่จะให้ได้ผลดี ควรพิจารณาขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติ โดยเริ่มจากการให้ความสำคัญของการฟังและความเข้าใจเป็นหลักก่อนที่จะมุ่งเน้นไปสู่ทักษะด้านอื่น ๆ การฝึกฟังมาก ๆ จะทำให้เกิดความชำนาญในการฟัง ออกเสียงและสำเนียงที่ชัดเจนถูกต้องด้วย การที่ผู้เรียนได้ยินตัวเองออกเสียงไม่ถูกต้องในขั้นแรก ๆ อาจทำให้เกิดความสับสนในการแยกเสียงและการจำเสียงที่ถูกต้อง ถ้าให้ผู้เรียนฝึกพูดทันทีที่เริ่มเรียนจะทำให้ความผิดพลาดมีมากและเป็นสิ่งกีดขวางทางการเรียนรู้อีกด้วย ถ้าให้มีการฝึกฟังก่อนการพูด ผู้เรียนจะได้ประสบการณ์ในการเรียนภาษาที่ดี สามารถได้ตอบได้อย่างถูกต้อง และมีความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ภาษาอีกด้วย

วิดโดว์สัน (Widdowson, 1983 : 59 – 60) กล่าวว่า การฟังคือ ความสามารถที่จะเข้าใจว่าประโยคแต่ละประโยคที่ผู้พูดพูดนั้นสัมพันธ์กับประโยคอื่น ๆ อย่างไร มีหน้าที่อย่างไรในการสื่อสารและสามารถเลือกเฉพาะประโยคที่มีความหมายตรงกับวัตถุประสงค์ในการฟัง และคัดส่วนที่ไม่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการพูดออกไป การพูดเป็นทั้งการกระทำหรือการใช้คำพูดเพื่อเป็นการส่งสาร ในการพูดจึงมีการแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เป็นการปฏิสัมพันธ์เพื่อความเข้าใจ การพูดจึงไม่ได้เป็นเพียงการออกเสียงเท่านั้น แต่ยังใช้ท่าทางและการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อในส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าและร่างกาย

สรุปได้ว่า การฟังเป็นทักษะพื้นฐานขั้นแรกที่จะนำไปสู่ทักษะการพูด ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญและฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฟัง มีความพร้อมความสามารถในการพูดที่ถูกต้องทั้งการออกเสียง สำเนียงภาษา น้ำเสียงลีลา คำศัพท์ การแสดงพฤติกรรมสีหน้าท่าทางที่ไม่ใช้คำพูดได้เป็นอย่างดี

2.7 การออกเสียงกับการเรียนภาษาต่างประเทศ

มยุรี บารมี (2526 : 55 - 56) ได้สรุปว่า ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาต่างประเทศต่างมีความเห็นพ้องกันว่า การออกเสียงเป็นสิ่งที่จำเป็นอันดับแรกให้ผู้เรียนต้องทราบ เพราะการออกเสียงที่ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานที่ดีของการเรียนทักษะการพูด ทักษะการฟัง ซึ่งจะพัฒนาทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนต่อไป โดยอ้างถึงความเห็นของลาโด (Lado, 1964) ว่าการออกเสียงได้ถูกต้องจะนำไปสู่การพูดที่ดีและถ้าพูดได้คล่องแคล่วย่อมสามารถปรับปรุงความสามารถของการใช้ภาษาในด้านอื่นๆ ของผู้เรียนได้ ดังนั้น การสอนภาษาจะต้องสอนพูดก่อนสอนเขียน เนื่องจากในภาษาเขียนไม่มีการใช้เสียงสูง-ต่ำ การเว้นจังหวะ การใช้เสียงหนักเบาเหมือนภาษาพูด และได้ยกคำกล่าวของกลีสัน (Gleason, 1967) เกี่ยวกับการเรียนการสอนเสียงว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาที่ว่าด้วยระบบเสียงและสัทศาสตร์ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจะทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ขั้นต้นในการเรียนภาษาต่างประเทศอย่างรวดเร็วและง่ายดาย สิ่งที่จะช่วยได้ดีที่สุดในการออกเสียงให้ถูกต้อง คือ การสังเกตจากแบบที่พูด แล้วผู้เรียนก็เลียนแบบที่ออกเสียงนั้น และหมั่นฝึกอยู่เสมอ การเรียนภาษามีใช่ของง่าย แต่ถ้าใช้วิธีฉลาดจะทำให้เรียนได้เร็วและได้ผลดี

นอกจากนี้ มยุรี ยังได้กล่าวถึงสิ่งที่พบจากประสบการณ์ในการสอนภาษาฝรั่งเศสกว่า 10 ปีว่า การที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการพูด การอ่าน และการเขียนนั้น มีสาเหตุมาจากการออกเสียงเป็นสำคัญ กล่าวคือ เมื่อให้พูดได้ตอบผู้เรียนก็ไม่อยากพูดเพราะไม่มีความแน่ใจในการออกเสียงแต่ละคำแต่ละประโยคที่ตนจะเปล่งออกมา เมื่อให้

อ่านออกเสียงก็กระตือรือร้น ออกเสียงสูงต่ำผิดบ้างเพราะมีระวังการออกเสียงแต่ละคำ มุ่งแต่อ่านแล้วสะกดให้ถูก จนจบประโยค โดยไม่ได้สนใจกับระดับเสียงสูงต่ำของประโยคว่าเป็นประโยคลักษณะใด จึงออกเสียงเป็นกลาง ๆ นอกจากนี้ยังตัดกลุ่มคำไม่เป็น การออกเสียงแม้จะออกเสียงได้ไม่เหมือนเจ้าของภาษาทีเดียวนัก แต่ถ้าพูดหรืออ่านให้ถูกกลุ่มคำ ถูกวรรคตอนและถูกระดับเสียงสูงต่ำแล้วก็ยังพอที่จะสื่อความหมายรู้เรื่องได้บ้าง

จากการวิจัยของมูราคาว่า (Murakawa, 1981) ในเรื่อง Teaching English Pronunciation to Japanese Adults ซึ่งเขาแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละกลุ่มประกอบไปด้วยนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่และผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยจัดให้กลุ่มทดลองเรียนรู้เกี่ยวกับสัทศาสตร์ของภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่นอย่างละเอียด และยังให้ได้รับการฝึก (drills) จากห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นเวลา 18 สัปดาห์ ฝ่ายกลุ่มควบคุมนั้นให้เรียนภาษาโดยวิธี audio-lingual ซึ่งเน้นการฝึกเช่นกัน แต่ไม่ได้รับรายละเอียดเกี่ยวกับสัทศาสตร์ ปรากฏผลการสอบครั้งหลัง ผู้ใหญ่ในกลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้ามากในด้านการออกเสียง ถึงร้อยละ 40.00 เมื่อเทียบกับการสอบครั้งแรก แต่กลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 13.20 ผลจากการวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า จะต้องใช้วิธีการทางสัทศาสตร์เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงความสามารถด้านการออกเสียงของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

ปรารมภ์รัตน์ โชติกเสถียร (2548 : คำนำ) ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทยว่า ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล นับว่าเป็นภาษาอีกภาษาหนึ่งที่คนไทยเป็นจำนวนมากคุ้นเคย ในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่มีโอกาสสัมผัสกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จากสื่อต่าง ๆ อาทิ จากตำรา หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ และนับตั้งแต่คนไทยได้รู้จักภาษาอังกฤษ เมื่อเริ่มเข้าโรงเรียน จนกระทั่งจบการศึกษา ซึ่งอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าสิบปี คนไทยน่าจะใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว แต่จากประสบการณ์ที่ได้สอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยมากกว่ายี่สิบปี พบว่า ผู้เรียนไทยส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในด้านการออกเสียง (pronunciation) อาจเป็นเพราะได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ และการเพิ่มพูนคำศัพท์ แต่ไม่ได้รับการฝึกฝนการออกเสียงภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง ซึ่งการสื่อความหมายด้วยภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีนั้น ไม่ควรละเลยทักษะด้านการออกเสียง

เคลลี่ (2546 : 15 - 16) ได้แสดงความเห็นว่ามีปัญหาใหญ่ ๆ สองประการในการสอนการออกเสียง ประการแรก คือ การออกเสียงมักจะถูกละเลย ประการที่สองเมื่อถูกละเลย จึงมักจะมีการสอนที่ต่อเมื่อมีปัญหาใดปัญหาหนึ่งในห้องเรียน แทนที่จะวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ การที่วิธีการออกเสียงถูกละเลยนั้น อาจจะเป็นเพราะครูผู้สอนขาดความสนใจในวิชานี้ แต่อาจเป็นเพราะไม่แน่ใจว่าจะสอนอย่างไร ในขณะที่เดียวกัน ผู้เรียนมักจะสนใจใคร่รู้เรื่องการออกเสียง เพราะรู้ดีว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ตนสื่อสารได้ดีขึ้น ดังนั้นสิ่งที่ดูขัดแย้งกันก็คือแม้ว่าทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนจะให้ความสนใจในวิชานี้ แต่วิชานี้มักจะถูกละเลย เมื่อการสอนออกเสียงส่วนใหญ่จะทำเมื่อมีผู้เรียนในชั้นออกเสียงผิด ซึ่งเป็นการสอนแบบเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จึงควรมีการสอนแบบมีการวางแผน ผู้สอนควรจะต้องตัดสินใจให้ได้ว่าการออกเสียงเรื่องอะไรเกี่ยวข้องกับไวยากรณ์และศัพท์ในบทเรียนนั้น ๆ โดยอาจจะคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าผู้เรียนจะมีปัญหาการออกเสียงเรื่องใดเพื่อจะได้วางแผนการสอนได้ตามนั้น ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมและมีโอกาสได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างครบถ้วนซึ่งจะทำให้สามารถสื่อสารได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

จึงสรุปได้ว่า การสอนออกเสียงมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ ควรมีการจัดการสอนหลักการออกเสียงและฝึกการออกเสียงอย่างถูกต้องควบคู่ไปกับการสอนคำศัพท์และไวยากรณ์ต่าง ๆ

2.8 วิธีการออกเสียงตามหลักวิชาสัทศาสตร์

พรสวรรค์ วัฒนางกูร (2537 : 1) ได้อธิบายว่าศาสตร์ในวิชาภาษาศาสตร์ที่กล่าวเกี่ยวกับเรื่องวิธีการ “ออกเสียง” ในภาษาพูดของมนุษย์ได้แก่วิชา “สัทศาสตร์” (Phonetik) มักมีผู้อธิบายว่าวิชาสัทศาสตร์นี้เป็นศาสตร์ที่

ว่าด้วยเรื่อง “เสียงพูด” (Lautlehre) ดังปรากฏเป็นชื่อหนังสือทางวิชาการหลายเล่ม เช่น “The Sounds of English.”, “The Sounds of English and German”, “Lessons du français” หรือ “Deutsche Lautlehre” เป็นต้น แต่อันที่จริงแล้ว วิชาวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันมิได้มีเนื้อหาด้วยเรื่อง “เสียงพูด” เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมการศึกษาเรื่องเสียงในมิติ “เหนือเสียง” อีกด้วย “มิติเหนือเสียง” ที่ว่านี้ ได้แก่งังหวะหยุดระหว่างการสนทนา (Pause) ความเงียบ (Stille) เป็นต้น คุณสมบัติ “เหนือเสียง” นี้ ในบางสถานการณ์อาจมีผลในเชิงความหมายสำหรับการสนทนามากเสียยิ่งกว่า “เสียง” หรือคำพูดที่เปล่งออกมา นอกจากนี้ การลงเสียงสูงต่ำ ตลอดจนน้ำเสียงลีลาของผู้พูดก็สามารถแสดงอารมณ์และสื่อความหมายทั้งข้อความได้เป็นอย่างดี ลักษณะหรือคุณสมบัติที่ “เหนือเสียง” เหล่านี้มีชื่อเฉพาะทางวิชาการปรากฏในหนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ – อเมริกันว่า “Suprasegmentell” หมายถึงทำนองเสียงสูงต่ำ (Tonhöhenverlauf) ความดัง-ค่อยของเสียง (Lautstärke) ระดับความดัง (Stärkeabstufung) จังหวะเร็วช้า (Tempo) ระดับเสียง (Stimmlage) และคุณสมบัติของน้ำเสียงโดยทั่วไป เช่น เสียงทุ้ม แหะห้าว เป็นต้น (Allgemeine Stimmqualität) ถ้าเราสังเกตการสนทนาในภาษาเยอรมัน (หรือแม้แต่ในภาษาไทยก็ตาม) จะพบว่า การสื่อข้อความหรือ “สาร” ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังไม่ได้ขึ้นอยู่กับ “เสียงพูด” อย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ “มิติเหนือเสียง” ที่กล่าวมาแล้วด้วย

เสาวภาค ธาระวานิช (2546 : 1) กล่าวว่า วิทยาศาสตร์มีความสำคัญมากในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ การออกเสียงคำแต่ละคำนั้น จะต้องออกเสียงให้ถูกต้องเพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดพลาดและเนื้อหาคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ดังนั้นแต่ละภาษาจึงได้บัญญัติกฎเกณฑ์การออกเสียงขึ้นมาใช้บังคับกับผู้พูดและกฎเกณฑ์เหล่านี้จะนำมาใช้ในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ แต่ในการสนทนาพูดคุยในชีวิตประจำวันผู้พูดมักจะไม่นำมาคำนึงถึงการออกเสียงที่ถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์เสมอไป สอดคล้องกับคำอธิบายของ ฟินทิพย์ ทวยเจริญ (2539 : 9) ที่ได้อธิบายถึงการนำวิชา “สัทศาสตร์” และ “ภาษาศาสตร์” มาใช้แก้ไขปัญหาในการออกเสียงภาษาอังกฤษว่า วิชา *สัทศาสตร์* (Phonetics) เป็น การศึกษาธรรมชาติของเสียงพูด กระบวนการเปล่งเสียง ตลอดจนการออกเสียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภาษาทั่วโลก รวมทั้ง ศึกษาลักษณะอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในการพูดครั้งหนึ่ง ๆ และเมื่อทราบถึงองค์ประกอบของการพูดโดยทั่วไปแล้ว สามารถนำมาวิเคราะห์ในภาษาใดภาษาหนึ่งได้ การพิจารณาเรื่องการออกเสียงที่เกิดขึ้นในภาษาหนึ่งภาษาใดโดยเฉพาะเป็น การศึกษาด้าน *ภาษาศาสตร์* (Linguistics) ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงการฝึกออกเสียงเพื่อใช้พูดในภาษาหนึ่งภาษาใดแล้ว จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์และสัทศาสตร์ประกอบกัน

เคลลี่ (2546 : 19 และ 27) กล่าวถึงการสอนออกเสียงที่สำคัญ 2 ประการ คือ การสอนทักษะการออกเสียง (productive skills) และ การสอนทักษะการรับฟัง (receptive skills) ในเรื่องของการรับฟังนั้น ผู้เรียนจะต้องสามารถได้ยินความแตกต่างของหน่วยเสียงทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาของตน จากนั้นจะต้องสามารถนำความรู้นี้มาใช้ในการออกเสียงได้ด้วย การฝึกพูดซ้ำ ๆ จนคล่อง โดยการใช้ตัวอย่างนั้นจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทั้งสองประการ ในขณะที่กิจกรรมการฟังจะมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะการรับฟัง การผสมผสานการฟังเข้าไว้ด้วยกันนั้นจะทำให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตลักษณะภาษาและการใช้ภาษานั้น ๆ แนวคิดเรื่องการสังเกต (noticing) มีความสำคัญต่อการสอนออกเสียง ตัวภาษาที่ใช้จำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในโอกาสใดโอกาสหนึ่งเพื่อให้เกิดการรับรู้ ก่อนที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ตัวภาษานั้น ๆ ได้อย่างสม่ำเสมอ ลักษณะการออกเสียงก็เช่นกัน การสอนภาษามุ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสังเกตภาษา โดยทำให้ภาษาในบางลักษณะและบางเรื่องตรงกับประเด็น

สรุปได้ว่า ในการฝึกออกเสียงภาษาต่างประเทศนั้น จำเป็นต้องใช้วิชาวิทยาศาสตร์ช่วยในการเรียนรู้ การออกเสียงให้ถูกต้องแม่นยำ

2.9 ปัญหาทั่วไปของการออกเสียงภาษาเยอรมัน

พรสวรรค์ วัฒนางกูร (2537 : 27 – 28) กล่าวว่า ผู้ที่เรียนภาษาเยอรมัน ย่อมต้องการที่จะออกเสียงสำเนียงพูดให้ถูกต้องเหมือนคนเยอรมันให้มากที่สุด ปัญหาเมื่อว่าสำเนียงภาษาเยอรมันอย่างไรจึงจะเป็นสำเนียงมาตรฐานและจะออกเสียงหนักเบาในคำหรือลงเสียงสูงต่ำในประโยคอย่างไร จึงจะฟังเป็นภาษาเยอรมัน ยกตัวอย่างจากประสบการณ์ใกล้ตัว เช่น คำในภาษาเยอรมันที่แปลว่า ฉัน ich มีผู้ออกเสียงต่างกัน คือ อ่านว่า อิก [ik] หรือ อิช [iç] หรือคำว่า Hause ที่แปลว่า บ้าน อาจออกเสียง [อ] ท้ายคำว่า เฮาเซ หรือ เฮาเซอ ได้ทั้งสองแบบ นอกจากนี้ยังมีเสียง [r] ซึ่งมักได้ยินต่างกันไป มีเสียง [r] รัวที่ลิ้นเหมือนเสียงตัว “ร” ในภาษาไทย (Zungenspitze-r) หรือเสียง [R] ออกที่ลิ้นไก่ (Zäpfchen-r) ที่ตำแหน่งต้นคำ Reise ที่ตำแหน่งกลางคำ studieren สำหรับเสียง r ที่ตำแหน่งท้ายคำอาจออกเสียงไม่ชัด หรือไม่ออกเสียงเลย เช่นในคำว่า Haar, Vater เหล่านี้ทำให้ผู้เรียนภาษาเยอรมันบางคนไม่แน่ใจว่าออกเสียงอย่างไรจึงถูกต้อง

ตามปกติคนเราจะมีการพูดและออกเสียงเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง เราจึงสามารถจำเสียงและจำวิธีการพูดของคนที่คุณเคยได้เป็นอย่างดี นอกจากแต่ละคนจะมีวิธีการพูดซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะทางสรีระของแต่ละบุคคล การพูดภาษาใดภาษาหนึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากสำเนียงภาษาถิ่นหรือออกเสียงซึ่งเป็นลักษณะของชนเฉพาะกลุ่ม ทำให้สำเนียงพูดฟังต่างกันออกไปได้ อิทธิพลจากสำเนียงภาษาถิ่น เช่น คนไทยจากจังหวัดภาคใต้ แม้จะพูดภาษากลางแต่บางคนยังมีสำเนียงภาษาปากยัดปนอยู่ ทำให้เขาได้ว่าคนนี้เป็นคนภาคใต้ สำหรับคนเยอรมันก็เช่นกัน มีเป็นจำนวนมากที่พูดภาษากลาง หรือภาษาเยอรมันมาตรฐานที่เรียกว่า โฮคคอยช (Hochdeutsch) แต่ยังติดสำเนียงภาษาถิ่นอยู่ ผู้ฟังจึงสามารถบอกได้ว่าคนนี้มีมาจากรัฐทางใต้ เช่น เป็นคนบาเยิร์นหรือเป็นคนเหนือแคว้นบาวาเรีย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สำเนียงที่เพี้ยนไปเช่นนี้ถือเป็นเรื่องปกติธรรมดาแต่ก็ไม่ควรออกเสียงให้ผิดแผกออกไปมากนัก (เสาวภาคธาระวานิช, 2546 : 1)

พรสวรรค์ (2537 : 35) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของภาษาเยอรมันว่า เป็นภาษาที่มีสำเนียงหนักแน่น เข้มแข็ง เพราะลักษณะเด่นของการออกเสียงคำในภาษานี้ขึ้นอยู่กับ การลงเสียงหนักเบาในแต่ละพยางค์ (Betonung) เช่น ในคำว่า vergessen (แปลว่า “ลืม”) ต้องลงเสียงเน้นหนักที่พยางค์ที่สอง vergéssen จึงจะถูกต้อง ถ้าผู้พูดลงเน้นเสียงหนักเบาไม่ถูกต้องก็จะฟังไม่เป็นภาษาเยอรมัน และเจ้าของภาษาอาจฟังไม่เข้าใจได้

ปัญหาการออกเสียงภาษาเยอรมันของผู้เรียนไทย อาจเกิดขึ้นได้ในลักษณะเดียวกันกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ดังคำกล่าวต่อไปนี้

มยุรี บารมี (2526 : 10 - 11) ได้อ้างถึงปัญหาในการเรียนและการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนไทย ที่เดบายเซอร์ (Debyser, 1969) และองกรีเบียบ (Ongrabieb, 1975) ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

1. ลักษณะระบบเสียงภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยต่างกัน
2. ความเคยชินต่อการออกเสียงภาษาแม่ ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ยินลักษณะประจำของเสียงแต่ละเสียงในภาษาฝรั่งเศส จึงทำให้การออกเสียงภาษาฝรั่งเศสไม่ถูกต้อง
3. ไม่ได้รับการฝึกฟังที่ดี จึงทำให้การออกเสียงไม่ถูกต้อง
4. การสับสนทางด้านตัวอักษรและการออกเสียงตามแบบภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาแรกที่ผู้เรียนไทยเรียนตั้งแต่อายุยังน้อย จึงนำเสียงภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ปะปนในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส

5. ในการสอนภาษาฝรั่งเศส ผู้สอนให้ความสำคัญกับตัวเขียนหรือตัวสะกด ซึ่งจะไม่ค่อยตรงกับ การออกเสียง โดยมุ่งสอนด้านการเขียนมากกว่าการพูด ทำให้ผู้เรียนไม่มีทักษะในการออกเสียงและเคยชินกับการออก เสียงโดยอิงตัวเขียน

6. ผู้สอนบางคนไม่มีความรู้ด้านสัทศาสตร์ จึงไม่เข้าใจสาเหตุของการออกเสียงผิดและไม่รู้จัก วิธีแก้ไข

นอกจากปัญหาด้านการออกเสียงที่เดโบเชอร์และองค์ระเบียบได้กล่าวไว้แล้ว มยุรี บารมี (2526 : 12 - 14) ยังได้รวบรวมปัญหาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนและตัวผู้เรียน ซึ่งมีผลต่อการออกเสียงของผู้เรียน ดังนี้

1. วิธีสอน ผู้สอนบางท่านมุ่งสอนไวยากรณ์เพื่อเตรียมผู้เรียนในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ได้มากที่สุด ซึ่งในการสอนนี้จะสอนแต่ทักษะอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะเขียนเท่านั้น ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่า ผู้เรียนได้ ฝึกทักษะการพูดน้อย และไม่ได้ผลเต็มที่

2. อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอและไม่ดีพอ ผู้สอนจึงตัดปัญหาโดยการใช้แบบเรียนและการออก เสียงของผู้สอนเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนออกเสียงตามแบบฉบับของผู้สอน ซึ่งไม่ใช่เจ้าของภาษา

3. จำนวนผู้เรียนมากเกินไปทำให้ไม่สามารถฝึกออกเสียงได้ทั่วถึง

4. ผู้เรียนบางคนจะรู้สึกอายในการออกเสียงภาษาต่างประเทศให้ถูกต้อง เมื่ออยู่ต่อหน้าเพื่อนร่วม เรียน ทั้งที่ผู้เรียนทราบว่าคำหรือประโยคนั้นๆ เจ้าของภาษาออกเสียงอย่างไร แต่ผู้เรียนก็จะพยายามกลับมาสู่ระบบการ ออกเสียงของภาษาแม่ โดยไม่สนใจการเน้นเสียงหนักเบา การออกเสียงสูงต่ำในประโยคที่ต้องการ

5. ผู้เรียนไม่สามารถฝึกออกเสียงนอกเหนือเวลาเรียน ทั้งนี้เพราะไม่มีเวลา เนื่องจากมีการบ้านและ รายงานในรายวิชาอื่นที่จะต้องทำ หรือเป็นเพราะถูกผู้อื่นล้อเลียน เนื่องจากผู้ที่ไม่เคยศึกษาภาษาต่างประเทศอื่นหรือไม่ คำนึงเกี่ยวกับการออกเสียงหรือสำเนียงภาษาฝรั่งเศสมักจะชอบล้อเลียน ทำให้ผู้เรียนไม่พยายามฝึกการอ่านออกเสียงให้ เหมือนเจ้าของภาษาหรือแม้กระทั่งฝึกท่องบทสนทนาให้ใครได้ยิน

นอกจากนี้อิทธิพลของภาษาแม่ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนเรื่องเสียงในการเรียนภาษาต่างประเทศ ก็ทำ ให้เกิดปัญหาในการออกเสียงภาษาเยอรมันได้เช่นเดียวกับที่เกิดกับภาษาฝรั่งเศสดังที่ มยุรี บารมี (2526 : 58 - 59) ได้ สรุปว่า ภาษาแม่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพราะภาษาแม่มักจะก่อให้เกิดการสับสนใน เรื่องการออกเสียง ผู้สอนจะต้องตระหนักถึงจิตวิทยาภาษาศาสตร์ให้ดี และนำเอาความรู้ทางภาษาศาสตร์เข้ามาช่วยใน การสอน เพื่อจะได้จัดปัญหาในด้านการออกเสียงในคำ ในกลุ่มคำ และในประโยคต่างๆ ในตัวผู้เรียน และโดยได้ สนับสนุนความคิดเห็นนี้ด้วยคำกล่าวขององค์ระเบียบ (Onggrabieb, 1975) ในเรื่องอิทธิพลของภาษาแม่ว่า “การศึกษา ภาษาที่สองก็คือ การศึกษาระดับเสียงที่แตกต่างไปจากเสียงของภาษาแม่ ดังนั้นเพื่อจะสามารถพูดภาษาฝรั่งเศสได้ ถูกต้อง ผู้เรียนไทยจะต้องบังคับระบบการออกเสียงให้ถูกต้องตามแบบภาษาฝรั่งเศสโดยไม่สับสนระหว่างเสียง

ภาษาไทยกับเสียงภาษาฝรั่งเศสเลย จะต้องใช้ความรู้ความจำและสามารถออกเสียงให้ได้ ในการสอนภาษาต่างประเทศ ครูและผู้เรียนควรจะทราบความแตกต่างของระบบเสียง หรือการออกเสียงของภาษาแม่และของภาษาที่จะเรียน” ซึ่ง สอดคล้องกับคำกล่าวของ อากรณี พุกกะมาน (2521) ซึ่งกล่าวถึงภาษาแม่ในแง่ของจิตวิทยาในการเรียนเสียง ภาษาต่างประเทศว่า ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ จะมีจิตสำนึกในเสียงภาษาแม่อย่างเต็มเปี่ยม เมื่อได้ยินเสียงใหม่จะพยายาม ถ่ายทอดให้ใกล้เคียงกับเสียงที่ตนคุ้นหูในเสียงภาษาแม่ให้มากที่สุด แล้วจึงค่อยแปลงเสียงออกตามที่คิดว่าตนได้ยินอย่าง ถูกต้อง ลักษณะนี้ทางวิชาการเรียกว่า Interference ซึ่งจะเกิดกับผู้เรียนภาษาต่างประเทศทุกคน ถ้าครูผู้สอนมีความเข้าใจ ดีจะช่วยได้ทันที ถ้าครูผู้สอนขาดความเข้าใจจะเกิดการปะทะทางอารมณ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนได้อย่างมากมาย คำกล่าวนี้ยังตรงกับความเห็นของ ศิริพร อินทเวคิน (2524) ที่ว่า ผู้เรียนที่เกิดสับสนระหว่างภาษาที่เคยเรียนกับภาษา

ใหม่คือภาษาฝรั่งเศส มีสาเหตุเนื่องมาจากผู้เรียนรู้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษไม่ดีจริง เพราะถ้าผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาที่ตนเคยเรียนแล้วอย่างดี จะสามารถแยกลักษณะที่แตกต่างหรือคล้ายคลึงระหว่างภาษาได้ ซึ่งจะส่งผลดีมาสู่การเรียนรู้ภาษาใหม่

จะเห็นได้ว่า การเรียนภาษาต่างประเทศใหม่ ไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตาม ปัญหาที่ผู้เรียนได้พบ นอกจากจะเป็นความแตกต่างของตัวภาษานั้น ๆ กับภาษาแม่คือภาษาไทยซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากในการเรียนภาษาต่างประเทศแล้ว แต่ละภาษาก็มีเอกลักษณ์ที่มีความยากง่ายในการเรียนรู้ต่างกันไป และยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการออกเสียงซึ่งผู้สอนต้องช่วยแก้ปัญหาหรือลดปัญหาดังกล่าวให้ได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาเยอรมันได้ถูกต้องมากที่สุด

3. เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร

3.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

นักภาษาศาสตร์และนักการศึกษา ได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารพอสรุปได้ ดังนี้

อลไรท์ (Allwright, อ้างถึงในบุญเกิด กลมทุกสิ่ง, 2547 : 6) ได้แสดงความคิดเห็นสรุปได้ว่า ถ้าจุดมุ่งหมายสำคัญในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในแบบต่าง ๆ ในระหว่างการเรียนรู้ภาษาให้มากที่สุด ตรงกับคำกล่าวของบราวน์ (Brown, 1987 : 213) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น จะต้องไม่เน้นการนำเสนอหรืออธิบายเกี่ยวกับการใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์เท่านั้น แต่จะพิจารณารวมถึงการใช้ภาษาในการสื่อความจริง ๆ มีความคล่องแคล่วในการสื่อความ และสอดคล้องกับ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537 : 34) ที่ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการเรียนการสอนที่ไม่ได้ให้ผู้เรียนเรียนรู้เฉพาะรูปแบบหรือโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น แต่เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งคำกล่าวข้างต้นนั้นสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 132) ที่ได้ให้ความหมายของการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้

อาจสรุปได้ว่าแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้จริงตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย มีความคล่องแคล่วในการสื่อความ และยังต้องเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชน

3.2 แนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (the communicative teaching approach)

สมยศ แม่นแย้ม (2543 : 26) และ เสาวลักษณ์ รัตนวิษณุ (2531 : 20 – 24) มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยกล่าวถึงแนวทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการสอนภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้ผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลอยแสดงออกทางภาษา หรือการทดลองการ

ใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเอง ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ย่อมจะทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างธรรมชาติ เนื้อหาที่จัดขึ้นจึงควรเน้นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่ผู้เรียนตามหลักการใช้ภาษาในสังคม ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลและเทศะมากกว่าจะจัดแบบวิเคราะห์ภาษาให้เรียนเพียงเพื่อเข้าในระบบของเสียง คำ และไวยากรณ์เท่านั้น นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกทางภาษา ในลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้สอนจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน กิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การทำงานกลุ่มย่อยเพื่อการอ่านร่วมกัน การโต้ตอบในการฟัง-พูดร่วมกัน

3.3 หลักการในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ผู้สอนควรมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้สามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้จริง มีผู้รู้ได้เสนอแนะหลักในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

มอร์โรว์ (Morrow, 1983 : 59–66) และศุภมิตร อังวัฒนกุล (2537 : 110–111) กล่าวสอดคล้องกัน สรุปได้ดังนี้

1. ต้องให้ผู้เรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร รู้จุดมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษา
2. การสอนภาษาโดยแยกภาษาออกเป็นส่วนๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีเท่ากับการสอนในลักษณะบูรณาการในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารต้องใช้หลายทักษะรวมกัน และบางครั้งต้องอาศัยกริยาท่าทางประกอบ ผู้เรียนควรจะได้ฝึกและใช้ภาษาในลักษณะของทักษะรวมตั้งแต่เริ่มต้น
3. ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกับในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนนำภาษาไปใช้ได้จริง ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับบทบาทและสถานการณ์ด้วย โดยให้ผู้เรียนรู้ความหมายของสำนวนภาษาในรูปแบบต่างๆ

4. ต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาในกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ให้มากที่สุด นอกจากกิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไปแล้ว กิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นงานคู่ งานกลุ่ม เกม การแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถ

5. ผู้เรียนต้องไม่กลัวจะใช้ภาษาผิด แนวการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (use) มากกว่าการใช้ตามหลักภาษา (usage) ผู้สอนจึงไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกครั้ง ควรแก้ไขเฉพาะที่จำเป็นเพราะการแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนอาจจะทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจและไม่กล้าใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) เป็นอันดับแรก ซึ่งภาษาที่ใช้อาจไม่ถูกต้องนักแต่สามารถที่จะสื่อความได้ ส่วนความถูกต้องของการใช้ภาษา (accuracy) ก็ควรคำนึงถึงเช่นกัน

พิตรวัลย์ โกวิทวาท (2537 : 25 - 26) ได้ให้แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง ปริมาณเนื้อหาที่ผู้เรียนเรียนไม่สำคัญเท่าความสามารถในการใช้ภาษา ให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาต่างประเทศ กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาและสนุกสนาน
2. เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนว่าต้องการเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ใด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความตั้งใจตลอดจนความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
3. การใช้กิจกรรมทางภาษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการสอน เน้นกิจกรรมของผู้เรียนมากกว่ากิจกรรมของครู ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่างๆ ฝึกใช้ความคิด สติปัญญา ความกล้าในการใช้ภาษา ตลอดจนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนแต่ละคนด้วย

4. ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการฝึกใช้ภาษาเป็นส่วนใหญ่ มิใช่จากการสอนของผู้สอนฝ่ายเดียว ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำ ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นคู่ หรือตามลำพัง นับเป็นการสร้างนิสัยในการแสวงหาความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี

5. บทบาทของครูผู้สอนจะเป็นผู้ชี้แนะหรือผู้กำกับการแสดง เป็นผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน คอยกระตุ้นชี้แนะแนวทางให้การเรียนคล่องตัว มีชีวิตชีวาและมีความหมาย

6. เน้นการสอนภาษาอังกฤษให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ โดยมีได้มุ่งแต่เนื้อหาวิชาและทักษะทางภาษาอังกฤษอย่างเดียว เป็นการสอนทักษะรวมมากกว่าการเน้นจุดย่อยๆ เพราะในชีวิตจริงจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายๆ อย่างรวมเข้าด้วยกัน

สรุปได้ว่า แนวการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นหลักการสอนภาษาต่างประเทศที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย สามารถนำความรู้ไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษามากขึ้นผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่มีความหมายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาในลักษณะกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ให้มากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ไปใช้ในการสื่อความหมาย เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการใช้ภาษา ผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน คอยกระตุ้นแนะ และให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้

4.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ควอน (Duane, 1973 : 169) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นชุดการเรียนรู้รายบุคคลอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมาย ผู้เรียนจะเรียนไปตามอัตราความสามารถและความต้องการของตนเอง สอดคล้องกับมัว และเบลนจ์เคนชิป (Moore & Blankenship, 1977 : 24) ซึ่งได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นการศึกษารายบุคคลที่เป็นระบบที่ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนต่อเนื่องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สื่อและกิจกรรมที่จัดไว้

วาสนา ชาวหา (2522 : 32) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อต่างๆ ร่วมกัน (Multi Media Approach) หรือ หมายถึง การใช้สื่อประสม (Multi Media) เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยจัดไว้เป็นชุดในลักษณะของหรือกล่อง สอดคล้องกับคำกล่าวของสุกิจ ศรีพรหม (2541 : 68) ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง การนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของวิชามาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นการนำเอาวัสดุอุปกรณ์และวิธีการเรียนการสอนในรูปแบบสื่อการเรียนแบบประสมมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ คำกล่าวนี้นี้ยังสอดคล้องกับนิพนธ์ สุขปรีดี (2525 : 74 – 75) ซึ่งได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการรวบรวมสื่อการเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากชุดการเรียนรู้ด้วยความสะดวกสบาย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดการเรียนรู้จะต้องประกอบไปด้วยสื่อต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนโดยอาจจะเป็นสื่อหลายอย่างตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจาก

1. ใช้สื่อที่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
2. เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
3. เหมาะสมกับลักษณะการตอบสนองของผู้เรียนที่คาดหวังว่าจะได้รับ

4. เป็นสื่อที่พอจะจัดหาได้ไม่ยากนัก

นอกจากนี้ ยูนิท พิพิธภัณฑสถาน และ อรรถพรณ ดันบรรจง (2531 : 181) ยังได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่าเป็นชุดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ในชุดการเรียนรู้จะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด หรือบัตรงานพร้อมเฉลย และบัตรทดสอบพร้อมเฉลย ในชุดการเรียนรู้จะมีสื่อการเรียนรู้ไว้พร้อมเพื่อผู้เรียนจะใช้ประกอบการเรียนรู้นั้นๆ

ฉลอง ทับศรี (2521 : 55) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น ชุดการสอน ชุดกิจกรรม ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป ชุดการเรียนรู้การสอน ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นต้น สาเหตุที่ทำให้มีชื่อแตกต่างกันก็เนื่องมาจากชุดการเรียนรู้เกิดขึ้นในหลายๆ แห่ง ดังนั้นใครมีความเห็นอย่างไรก็ตั้งชื่อเอาอย่างนั้น เหตุนี้ชุดการเรียนรู้ไม่มีลักษณะที่แน่นอนตายตัว ในขณะที่กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 174 – 175) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ เดิมทีเดียวมักใช้คำว่า ชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน ต่อมาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีบทบาทมากขึ้น นักการศึกษาจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า ชุดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้เพื่อการศึกษาด้วยตนเอง

จากการศึกษาความหมายของชุดการเรียนรู้ดังที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นโดยใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมหลายชนิดผสมผสานกันเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ดีและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และปฏิบัติตามกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ

4.2 ประเภทของชุดการเรียนรู้

คณะกรรมการการพัฒนาการสอนและผลิตอุปกรณ์การสอนคณิตศาสตร์ (2524 : 250 – 251) ได้แบ่งชุดการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนรู้สำหรับครู เป็นชุดที่จัดให้ครูโดยเฉพาะ มีคู่มือและเครื่องมือสำหรับครู ซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้สอนให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่คาดหวัง ครูเป็นผู้ดำเนินการและควบคุมกิจกรรมทั้งหมด ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมภายใต้การดูแลของครู

2. ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับจัดให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่เพียงจัดอุปกรณ์และมอบชุดการเรียนรู้ให้ แล้วคอยรับรายงานผลเป็นระยะๆ ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาและประเมินผล ชุดการเรียนรู้นี้จะฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้วก็สามารถเรียนรู้หรือศึกษาสื่อต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

3. ชุดการเรียนรู้ที่ครูและผู้เรียนใช้ร่วมกัน ชุดนี้มีลักษณะผสมระหว่างชุดแบบที่ 1 และชุดแบบที่ 2 ครูเป็นผู้คอยดูแล และกิจกรรมบางอย่างครูต้องเป็นผู้แสดงนำให้ผู้เรียนดู และกิจกรรมบางอย่างผู้เรียนต้องทำด้วยตนเอง ชุดการเรียนรู้แบบนี้เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะใช้กับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งจะเริ่มฝึกให้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองภายใต้การดูแลของครู

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185 – 186) ได้แบ่งชุดการเรียนรู้ตามลักษณะของการใช้ไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้สำหรับการบรรยาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ชุดการเรียนรู้สำหรับครูใช้ คือ เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ครูใช้ประกอบคำบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ชุดการเรียนรู้จะมีเนื้อหาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับผู้เรียนทั้งชั้น

2. **ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม** ชุดการเรียนรู้นี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันและอาจจัดการเรียนในรูปแบบศูนย์การเรียน ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มจะประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อการเรียนรู้หรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น สื่อการเรียนรู้อาจจัดอยู่ในรูปของการเรียนรายบุคคล หรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้เรียนที่เรียนจากชุดการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มอาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากเริ่มเคยชินต่อวิธีการใช้แล้ว ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เอง ในขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้หากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนรู้แต่ละศูนย์แล้วผู้เรียนอาจจะสนใจการเรียนรู้เสริมเพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่รู้ได้อีก จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาที่จะต้องรอกอยผู้อื่น

3. **ชุดการเรียนรู้รายบุคคล** เป็นชุดการเรียนรู้ที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาครบถ้วนแล้วจะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้า และศึกษาชุดการเรียนรู้ชุดอื่นต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันได้ในระหว่างผู้เรียนและครูพร้อมที่จะช่วยให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทาง การเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้นี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปจนถึงขีดความสามารถโดยไม่ต้องเสียเวลารอกอยผู้อื่น ชุดการเรียนรู้แบบนี้บางครั้งเรียกว่า บทเรียนโมดูล

จากการแบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ออกเป็นประเภทต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาถึงผู้ที่ใช้สามารถแบ่งชุดการเรียนรู้ได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ ชุดการเรียนรู้สำหรับครู และสำหรับผู้เรียน ซึ่งชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนนั้นจะมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นการเรียนร่วมกันในกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางพร้อมให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยในการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ในขณะใช้ชุดการเรียนรู้

4.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 71) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ว่าสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. **คู่มือ** เป็นคู่มือสำหรับผู้เรียน ภายในจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้อย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. **บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ** จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย คำอธิบายเรื่องที่ศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมและการสรุปบทเรียน บัตรนี้นิยมใช้บัตรแข็งตัดเป็นขนาด 6 x 8 นิ้ว

3. **เนื้อหาสาระและสื่อ** จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรม สไลด์ แผ่นภาพ วัสดุกราฟิก เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. **แบบประเมินผล** ผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ของตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลอาจเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จับคู่ ผลจากการทดลองหรือกิจกรรม เป็นต้น

กิดานันท์ มลิทอง (2536 : 81) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. คู่มือ สำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการเรียนรู้ และสำหรับผู้เรียนใช้ชุดการเรียนรู้
2. คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน

3. เนื้อหาบทเรียน จะจัดอยู่ในรูปของสื่อต่างๆ เช่น สไลด์ เทป ฯลฯ
4. กิจกรรมบทเรียน เป็นการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำรายงาน หรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้ว เพื่อความรู้ที่กว้างขวางขึ้น
5. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทเรียนนั้นเพื่อประเมินผลจากคำกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าชุดการเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ
 1. คู่มือการใช้ชุดการเรียน เป็นส่วนที่อธิบายการใช้ชุดการเรียน
 2. สารการเรียนรู้ในรูปสื่อต่างๆ
 3. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
 4. แบบฝึกทักษะ เป็นส่วนที่ฝึกให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสารการเรียนรู้ในระหว่างเรียนมากยิ่งขึ้น
 5. การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามสภาพจริงจาก การปฏิบัติกิจกรรม และมีแบบทดสอบประจำชุดการเรียนที่กำหนดขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้นำมาทดสอบผู้เรียน หลังจากได้ศึกษาชุดการเรียน

4.4 ขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียน

- ในการสร้างชุดการเรียนมีขั้นตอนในการสร้างตามที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้
- ฮีทเธอร์ (Heather, 1977 : 342 – 344) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่สำคัญในการสร้างชุดการเรียนที่ครูเป็นผู้สร้างชุดการเรียนด้วยตนเอง คือ
1. ศึกษาหลักสูตร ตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษา แล้วจัดลำดับขั้นเนื้อหาให้ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก
 2. ประเมินความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
 3. เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอน และสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน
 4. กำหนดรูปแบบของการเรียน
 5. กำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงาน หรือจัดอำนวยความสะดวกในการเรียน
 6. สร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนหรือไม่
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533 : 495) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียน ไว้ดังนี้
- ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ ได้แก่ การกำหนดหน่วย หัวเรื่องและมโนคติ
 - ขั้นที่ 2 การวางแผน เป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้าโดยกำหนดรายละเอียดไว้
 - ขั้นที่ 3 การผลิตสื่อการเรียนรู้ เป็นการผลิตสื่อประเภทต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน
 - ขั้นที่ 4 หาประสิทธิภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของชุดการสอน โดยนำไปทดลองใช้ ปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากการศึกษาขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนดังที่นักการศึกษากล่าวมาข้างต้นสรุปขั้นตอนได้ดังนี้ คือ ศึกษาหลักสูตร สารการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรม จัดทำแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4.5 การใช้ชุดการเรียนรู้

วิชย วงษ์ใหญ่ (2525 : 192) ได้เสนอแนะว่าการใช้ชุดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จก็ต่อเมื่อได้มีการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสทราบผลการกระทำทันทีจากกิจกรรมการเรียนการสอน
3. มีการเสริมแรงผู้เรียนจากประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จอย่างถูกจุดตามขั้นตอนของการเรียนรู้
4. คอยชี้แนะแนวทางตามขั้นตอนในการเรียนรู้ตามที่ครูได้วิเคราะห์และกำหนดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน

รุ่งทิพา จักรกร (2527 : 91 – 92) กล่าวว่า การนำชุดการเรียนรู้ไปใช้มีขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. การทดสอบก่อนเรียน เพื่อดูพฤติกรรมเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เนื่องจากการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของผู้สอนด้วย ในการที่จะนำเข้าสู่บทเรียนให้เข้าใจ
3. ชื่นชมประกอบกิจกรรม ครูต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจในการทำกิจกรรมก่อนลงมือทำการสอน
4. สรุปบทเรียน ครูนำในการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยการถามหรือให้ผู้เรียนเล่าสรุปความเข้าใจหรือทำกิจกรรมอื่นที่ทำให้แน่ใจว่าผู้เรียนรู้นิยามหรือหลักการตามที่กำหนด
5. ประเมินผลการเรียน โดยทำข้อสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อประเมินว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในกรณีที่ไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ถ้าผู้เรียนผ่านจุดประสงค์หมดทุกข้อก็ให้เรียนก้าวหน้าต่อไป

จากคำกล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ในการนำชุดการเรียนรู้ไปใช้นั้นควรมีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อครูผู้สอนจะได้ทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด แล้วจึงดำเนินการไปตามลำดับขั้นของการสอนซึ่งในตอนท้ายควรมีการประเมินผลเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด หรือมีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในการจัดการเรียนการสอน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะการฟัง – การพูดภาษาต่างประเทศ

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ชูเกียรติ จารัตน์ (2535 : 84 – 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟัง – พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟัง – พูดสูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิลักษณ์ เกตุจรุง (2543 : 57) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมเพื่อการสื่อสารช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยกลุ่มตัวอย่าง 20 คน มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังจากเรียนโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร

อัญชนา ราศรี (2538 : 89) ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง – พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ที่ได้รับการสอนตามหลักการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารของ คีธ จอห์นสัน และวิธีสอนตามคู่มือครู พบว่าผู้เรียนที่ได้รับ

การสอนตามหลักการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารของ คีธ จอห์นสัน และการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ เบญจลักษณ์ อึ้งสืบเชื้อ (2540 : 51) ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟัง – พูด ของผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารโดยผ่านกระบวนการฝึกงานแผนกบริการส่วนหน้าในโรงแรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะการฟัง – พูด ในการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างช่วงสัปดาห์ที่ 1 – สัปดาห์ที่ 6 สอดคล้องกับการทำวิจัยของ บุญเกิด กลมทุกสิ่ง (2547 : 51) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านทักษะฟัง – พูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการฝึกทักษะฟัง – พูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง มีความสามารถในการฟัง – พูด ภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

อัสเชอร์ (Asher, 1979 : 133 - 139) ได้ทดลองสอนภาษาเยอรมันกับนักศึกษาผู้ใหญ่ในแคนาดาครูชาวรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งมีอายุระหว่าง 17 – 60 ปี จำนวน 11 คน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวม 32 ชั่วโมง หลังการทดลองปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองสามารถทำคะแนนแบบทดสอบการฟังได้สูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่ม สำหรับทักษะการอ่านนั้นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่มได้คะแนนการอ่านไม่แตกต่างกัน แต่หลังจากที่กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยวิธีการ T.P.R. พบว่ามีความสามารถในทุกทักษะมากกว่ากลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่ม

สวาฟเฟอร์และวูดรอฟฟ์ (วันทนี ไพรินท์, 2547 : 19 ; อ้างถึงใน Swaffer and Woodruff, 1978) ได้ทำการทดลองกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเท็กซัส ที่เรียนวิชาภาษาเยอรมัน โดยภายในสัปดาห์แรกใช้วิธีการสอนตามหลัก T.P.R. คือ ป้อนข้อมูลให้กับผู้เรียนด้วยภาษาที่สามารถเข้าใจได้ ลดความเครียดของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเมื่อมีโอกาส ผลปรากฏว่ามีการพัฒนาดังนี้

1. นักศึกษาสนใจที่จะเรียนภาษาเยอรมันต่อไปในภาคเรียนที่ 2 เพิ่มขึ้นเกินกว่าปีที่ผ่านมา
2. นักศึกษามีพัฒนาการด้านภาษาเยอรมันเพิ่มขึ้น
3. นักศึกษาสามารถทำคะแนนในการทดสอบการอ่านและการฟังจากข้อสอบมาตรฐานโดยมีอัตราการสอบผ่านถึง 70 % และ 68 % ตามลำดับ

4. นักศึกษาสามารถรับรู้ถึงความสามารถที่แท้จริงของตนเอง

เอสโคลา (Escola, 1980 : 1985A - 1986A) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยเปรียบเทียบผลการเรียนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของผู้เรียนชาวเยอรมัน จำนวน 61 คน เป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 31 คน ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มใช้หลักสูตรและแบบเรียนเหมือนกัน ได้รับการสอนจากผู้สอนคนเดียวกันและใช้เวลาในการเรียนเท่ากัน โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะฟัง-พูด โดยการใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการฟัง-พูด มากกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

หวาง (Wang, 1991 : 2090-A) ได้ทดลองสอนทักษะการฟังภาษาจีน เพื่อความเข้าใจอันเป็นพื้นฐานไปสู่ทักษะการอ่านและการเขียน โดยสอนผู้เรียน 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นเด็กปฐมวัย จำนวน 19 คน กลุ่มที่สองเป็นผู้เรียนระดับชั้นมัธยมจำนวน 20 คน กลุ่มที่สามเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่จำนวน 7 คน ผู้เรียนได้มาจากการรับสมัคร ใช้

เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ครั้ง สอนแบบเดียวกันทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อครบ 5 สัปดาห์ ได้ทดสอบความเข้าใจ การพูด คำศัพท์ การเขียนแบบทำทาง และการออกเสียง พบว่า

1. วัยต่างกันมีทักษะในการเรียนรู้ที่ต่างกัน
2. เด็กเล็กสามารถตอบสนองคำสั่งที่เป็นการพูดได้ดีกว่าเด็กโต
3. ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจของเด็กและผู้ใหญ่แตกต่างกันน้อยมาก
4. การพูดเริ่มขึ้นเมื่อได้ผ่านการฟังมามากพอสมควร
5. เด็กเล็กต้องการบริบทในการพูดมากกว่า
6. ทักษะการฟังเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับทักษะอื่นต่อไป
7. ผู้เรียนทุกวัยต้องการความช่วยเหลือจากภาษาแม่
8. ผู้เรียนทุกวัยเรียนรู้การออกเสียงจากการฝึกฟัง
9. เด็กเล็กสามารถออกเสียงได้ชัดเจนกว่า ในขณะที่เด็กโตและผู้ใหญ่สามารถพูดคำศัพท์และประโยค

ได้มากกว่า

แซงเลอร์ (Zuengler, 1993 : 403 - 432) ได้ทดลองส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้แก่ นักศึกษาที่มาจากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน - เมดิสัน สหรัฐอเมริกา กลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาชายในวิชาเอกเดียวกัน เป็นนักศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ 22 คน กับนักศึกษาที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ 23 คน รวม 45 คน โดยให้นักศึกษาทั้ง 45 คนนี้ ฟังบทสนทนาซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาในวิชาเอกของเขา ด้วยการใช้หูฟังในห้องปฏิบัติการพร้อมกัน 1 บท จากนั้นให้นักศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ จับคู่กับนักศึกษาที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ 15 คู่ ส่วนอีก 15 คน ที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ แล้วให้นักศึกษาทั้ง 15 คู่ ฟังบทสนทนาที่ 2 ด้วยกัน ในขณะที่ฟังการสนทนาให้ทุกคนมีโอกาสพูดคุยกันให้มากที่สุด มีการหยุดเทปเพื่อทำความเข้าใจเป็นระยะๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงปฏิกิริยาตอบสนองว่าเข้าใจหรือไม่เข้าใจด้วยท่าทางหรือน้ำเสียง จนผู้พูดและผู้ฟังสามารถสื่อสารเข้าใจตรงกัน ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีและสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการฟัง - พูด แล้ว จะทำให้ส่งผลต่อทักษะการอ่านและการเขียนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน มีความกระตือรือร้น อยากเรียนมากขึ้น เนื่องจากวิธีการนี้ไม่ได้เน้นเรื่องของไวยากรณ์ แต่เน้นเรื่องของภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างมาก ในการที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย โดยผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาให้มากที่สุด เลือกใช้กิจกรรมภาษารูปแบบต่าง ๆ มาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงออกทางภาษา

การวิจัยเกี่ยวกับผลของวิธีการสอนโดยเน้นการฟัง - การออกเสียงและพูดที่ถูกต้องในสถานการณ์ การสื่อสารที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใน เวลา ก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทักษะการฟัง - พูดภาษาเยอรมัน นั้นยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยแบบนี้มาก่อน ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถของผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาเยอรมัน เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ก่อนที่จะเรียนในภาคเรียนปกติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากเรียน มีความสนุกสนานในการเรียนภาษาเยอรมันมากขึ้น และจะส่งผลถึงความสามารถในการใช้ภาษาเยอรมันของผู้เรียนเพิ่มขึ้นด้วย โดยผู้สอนได้เลือกใช้รูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการฟัง - การออกเสียงและพูดภาษาเยอรมัน ซึ่งถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนภาษา และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังอาจเป็นแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปปรับให้สอดคล้องกับผู้เรียนทุกระดับชั้น และผู้ที่เรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้อง ในสถานการณ์การสื่อสาร สำหรับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี ในเวลาก่อนเปิดภาคเรียน ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. ระยะเวลาในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เรียนทุกคนที่กำลังจะเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนภาษาเยอรมัน โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 32 คน

2. ระยะเวลาในการวิจัย

ดำเนินการทดลองในช่วงปิดภาคเรียน ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 72 ชั่วโมง โดยจัดการเรียนการสอนเป็นเวลา 15 วัน ๆ ละ 5 ชั่วโมง ยกเว้นวันสุดท้าย 2 ชั่วโมง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- 3.1.1 ชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- 3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.2.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง – ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
- 3.2.2 แบบประเมินตนเอง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

- 3.2.3 แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- 3.2.4 แบบประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1 ชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร สำหรับผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนปิดภาคเรียน

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาเยอรมันฟังพูด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ช่วงชั้นที่ 4 ตามแนวของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และคำอธิบายรายวิชา ตลอดจนวิเคราะห์ความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร กับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งการใช้มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของโครงสร้างระดับที่ 1 คือ ช่วงชั้น ป. 1-3 ซึ่งเป็นระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level) นั้นก็เพื่อให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของผู้เริ่มเรียนในระดับเบื้องต้น จึงได้ปรับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชานี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของโครงสร้างระดับที่ 1 ให้เหมาะสมกับผู้เริ่มเรียนภาษาเยอรมัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่ดีขึ้น สามารถฟัง-พูดภาษาเยอรมันในขั้นสูงได้อย่างมั่นใจและถูกต้องยิ่งขึ้น

4.1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร สำหรับผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลา ก่อนปิดภาคเรียน

4.1.4 คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นเนื้อหาทักษะการฟัง การออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาเยอรมันในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับการฟังและวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง ตั้งแต่ในระดับ สระ พยัญชนะ คำ ข้อความ สำนวน และประโยคในบทสนทนาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ นำไปสู่การสื่อสารที่เข้าใจตรงกันกับคู่สนทนา ทั้งนี้ได้จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลอง โดยแบ่งออกตามลักษณะความยากง่ายของเนื้อหา โดยจัดแบ่งเนื้อหาสาระการเรียนรู้ออกเป็น 2 ชุดการเรียน สำหรับการจัดการเรียนการสอน 2 ระยะเวลา ประกอบด้วยเอกสารเนื้อหาประกอบการเรียนและแบบฝึก เทป วีดิโอ ซีดีบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบหลังเรียนจบเนื้อหาแต่ละบท แต่ละชุดการเรียนมีเนื้อหา ดังนี้

ชุดที่ 1 Deutsche Phonetik สำหรับการจัดการเรียนการสอนระยะที่ 1 : การฟังและการออกเสียง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฟังและหลักการออกเสียง ซึ่งมีคำอธิบาย วิธีการและกฎในการออกเสียง ดังหัวข้อต่อไปนี้

- ตัวอักษรและลักษณะทั่วไปของภาษาเยอรมัน
- เสียงสระ

- เสียงพยัญชนะ
- การออกเสียงสั้น/เสียงยาว
- การเน้นพยางค์และทำนองเสียงในประโยค

ชุดที่ 2 Deutsche Kommunikation สำหรับการจัดการเรียนการสอนระยะที่ 2 : คำศัพท์และการพูดสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ สำนวนง่ายๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นสถานการณ์ใกล้ตัว ดังหัวข้อต่อไปนี้

- การกล่าวคำทักทายและคำอำลา
- การแนะนำตัว การบอกสัญชาติ
- ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ
- สมาชิกในครอบครัวและอาชีพ
- อาหารและเครื่องดื่ม
- สี และวัน เดือน ฤดูกาล
- คำกริยาในชีวิตประจำวัน

4.1.5 กำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ผสมผสานแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ของบุญเกื้อ วรรหาเวช (2530 : 71) และกิดานันท์ มลิทอง (2536 : 81) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่อธิบายการใช้ชุดการเรียนรู้
2. สารการเรียนรู้ในรูปสื่อต่างๆ
3. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
4. แบบฝึกทักษะ เป็นส่วนที่ฝึกให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสารการเรียนรู้ในระหว่างเรียนมากยิ่งขึ้น
5. การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามสภาพจริงจาก การปฏิบัติกิจกรรม และมีแบบทดสอบประจำชุดการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้นำมาทดสอบผู้เรียน หลังจากได้ศึกษาชุดการเรียนรู้

4.1.6 นำเนื้อหาที่คัดเลือกและจัดเรียงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน 3 ท่าน คือ ดร. ประภาวดี กุศลรอด ครูอนงค์ น่วมจ้อย และครูวรรณพรพรณ ดุลยาพร ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา

4.1.7 นำชุดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาเยอรมันที่เน้น การฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

4.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ขั้นตอนการสร้างแผนจัดการเรียนรู้วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องใน สถานการณ์การสื่อสาร สำหรับผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนเปิดภาคเรียน

4.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ

4.2.2 ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ในวิชาภาษาเยอรมันฟังพูด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ช่วงชั้นที่ 4 เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้

4.2.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทักษะการฟัง – การพูด ภาษาต่างประเทศ

4.2.4 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ เรื่อง การฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่มีความสอดคล้องกับการใช้ชุดการเรียนรู้

4.2.5 กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) สาระสำคัญ
- 2) มาตรฐานการเรียนรู้
- 3) มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- 4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 5) สาระการเรียนรู้
- 6) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - นำเข้าสู่บทเรียน
 - ขั้นฝึกปฏิบัติ
 - ขั้นทบทวน
- 7) สื่อการเรียนการสอน
- 8) การวัดและการประเมินผล
- 9) ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถฟัง ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันได้ ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารต่าง ๆ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 12 หัวข้อ ตามเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ ใช้เวลาทดลองทั้งสิ้นรวม 72 ชั่วโมง เป็นการสอนเนื้อหา 67 ชั่วโมง ปฏิบัติทดสอบก่อนการทดลอง ทบทวนบทเรียน และทดสอบหลังการทดลอง 5 ชั่วโมง (ดังแสดงในตาราง 1 หน้า 37) โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนเอง

4.2.6 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 21 แผน ๆ ละ 2 – 5 ชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของสมิตรา อังวัฒนกุล (2537 : 112 – 115) และกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 135 – 136) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำเสนอเนื้อหา (presentation or introducing new language) ในขั้นนี้ผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน เนื้อหาจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ และวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นการฝึก (practice / controlled practice) ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้นำในการฝึก การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก

ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (production / free practice) การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางเท่านั้น ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เองโดยอิสระ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน เนื้อหาการเรียนตลอดหลักสูตรแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก เป็นการให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้านหลักการออกเสียงต่างๆ ในระดับคำ โดยเรียนรู้และฝึกออกเสียงสระ เสียงพยัญชนะในคำ ระยะที่สอง คือ การเรียนรู้คำศัพท์ สำนวนในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นสถานการณ์ใกล้ตัวและมีการสอดแทรกวัฒนธรรมเยอรมัน ผู้เรียนจะได้ฝึกออกทำนองเสียงในข้อความและประโยค ในการสอนแต่ละเนื้อหาจะจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกฟังและออกเสียงภาษาเยอรมันในรูปแบบต่าง ๆ

เช่น การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ อาทิ เทป วิดีโอ ซีดีรอมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การฝึกสนทนาระหว่างผู้เรียนด้วยกัน การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ การตรวจสอบความถูกต้องและความเข้าใจ เป็นต้น

ตาราง 1 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	หัวข้อ	เวลา
	ปฐมนิเทศ	1 ชั่วโมง
	ทดสอบก่อนการทดลอง	1 ชั่วโมง
	ระยะที่ 1 : การฟังและการออกเสียง	รวม 48 ชั่วโมง
1	ตัวอักษรและลักษณะทั่วไปของภาษาเยอรมัน	5 ชั่วโมง
2	เสียงสระ	13 ชั่วโมง
3	เสียงพยัญชนะ	20 ชั่วโมง
4	การออกเสียงสั้น/เสียงยาว	5 ชั่วโมง
5	การเน้นพยางค์และทำนองเสียงในประโยค	5 ชั่วโมง
	ระยะที่ 2 : คำศัพท์และการพูดสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ	รวม 19 ชั่วโมง
6	การกล่าวคำทักทายและคำอำลา	3 ชั่วโมง
7	การแนะนำตัว การบอกสัญชาติ	3 ชั่วโมง
8	ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ	3 ชั่วโมง
9	สมาชิกในครอบครัวและอาชีพ	3 ชั่วโมง
10	อาหารและเครื่องดื่ม	3 ชั่วโมง
11	สี และวัน เดือน ฤดูกาล	2 ชั่วโมง
12	คำกริยาในชีวิตประจำวัน	2 ชั่วโมง
	ทบทวน	2 ชั่วโมง
	ทดสอบหลังการทดลอง	1 ชั่วโมง

4.2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน 3 ท่าน คือ ดร. ประภาวดี กุศลรอด กรูอนงค์ น่วมจ้อย และครูวรรณพรรณ ตูลยาพร พิจารณาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาและเนื้อหาในการทดลอง

4.2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริงเพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหาและเวลา

4.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาเยอรมัน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการออกเสียงและพูดภาษาเยอรมัน แบบทดสอบนี้ใช้ทดสอบก่อนและหลังการสอน เพื่อประเมินพื้นฐานและเปรียบเทียบระดับความสามารถในการฟัง – ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลอง แบบทดสอบนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการทดสอบด้วยตัวเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบดังต่อไปนี้

4.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง และแบบทดสอบวัดความสามารถในการออกเสียงและพูดภาษาต่างประเทศ โดยศึกษาจากหนังสือการทดสอบและการประเมินผลการเรียนการสอนภาษา

อังกฤษ (อัจฉรา วงศ์โสธร. 2538) การทดสอบและการประเมินผลทางภาษา (สำออง หิรัญบุรณะ. 2542) การวัดและประเมินผลทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กิ่งแก้ว อารีรักษ์. 2546) และศึกษาผลงานวิจัยของผู้วิจัยหลายท่าน ดังนี้ แบบทดสอบปากเปล่าวัดความสามารถในการฟัง – พูดยาภาษาอังกฤษของสนธยา ยาท่วม (2538 : 184 – 185) แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังและพูดของมณฑนา พันธุ์ดี (2543 : 101 – 105) แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังและการพูดยาภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางของ เมธวิน อินธิไชย (2547 : 101-109) แบบทดสอบก่อน – หลังการทดลองเพื่อประเมินพื้นฐานความสามารถด้านทักษะฟัง – พูดของบุญเกิด กลมทุกสิ่ง (2547 : 89 – 92) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง – การพูดยาภาษาอังกฤษของสมขวง ดอกคำ (2542 : 163)

4.3.2 ศึกษาภาษาและวิเคราะห์เนื้อหา ตลอดจนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแบบทดสอบ

4.3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ ดังนี้

4.3.3.1 แบบทดสอบตอนที่ 1 วัดความสามารถในการฟังภาษาเยอรมันเป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 13 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนต่างกัน ตั้งแต่ 1 – 7 คะแนน ขึ้นอยู่กับจำนวนคำตอบของข้อนั้น ส่วนข้อที่ตอบผิด หรือตอบไม่ถูก ให้ 0 คะแนน ลักษณะของข้อสอบให้ผู้เรียนฟังคำถามจากครูแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ คะแนนเต็ม 30 คะแนน

4.3.3.2 แบบทดสอบตอนที่ 2 วัดความสามารถในการออกเสียงภาษาเยอรมันเป็นแบบทดสอบปากเปล่ามีจำนวน 6 ข้อ จะทำการทดสอบโดยให้ผู้เรียนพูดออกเสียงคำ และประโยคจากข้อความที่ให้มาทีละคน วัดความสามารถในการออกเสียงและความคล่องแคล่วในการพูด โดยให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินด้านการออกเสียง คะแนนเต็ม 20 คะแนน

4.3.3.3 แบบทดสอบตอนที่ 3 วัดความสามารถในการสนทนาได้ตอบในสถานการณ์การสื่อสาร เป็นแบบทดสอบปากเปล่า ทำการทดสอบโดยให้ผู้เรียนฟังแล้วพูดได้ตอบเป็นภาษาเยอรมันกับผู้สอนในสถานการณ์ของคนไม่รู้จักกันเมื่อมาพบกันจึงมีการทักทายและถามให้แนะนำตัว รวม 3 บทสนทนา วัดความสามารถในการฟังเพื่อการสื่อสารได้ตอบ การออกเสียง ความคล่องแคล่วในการพูด และการใช้คำศัพท์ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการฟังเพื่อการสื่อสารได้ตอบ ด้านการออกเสียง ด้านความคล่องแคล่วในการพูด และด้านการใช้คำศัพท์ คะแนนเต็ม 45 คะแนน

ในการทดสอบและให้คะแนนมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง

4.3.4 สร้างเกณฑ์การให้คะแนนการทดสอบวัดความสามารถด้าน การฟัง การออกเสียง และพูดยาเยอรมัน โดยยึดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนโดยใช้มาตราส่วนซึ่งปรับมาจากเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบ FSI (The Foreign Service Institute Oral Interview) ของอลเลอร์ (Oller. 1979 : 320 – 323) กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546 : 98 - 113) และอัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 130 – 135)

กำหนดระดับคะแนนความสามารถในการฟัง-ออกเสียงและพูด ซึ่งพิจารณาจากความสามารถในการฟังเพื่อการสื่อสารได้ตอบ ออกเสียง ความคล่องแคล่ว และการใช้คำศัพท์ รายละเอียดดังนี้

ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน (ด้านการฟังเพื่อการสื่อสารได้ตอบ)
5	เข้าใจเรื่องที่ฟังในระดับความเร็วปกติ พูดได้ตอบได้
4	เข้าใจเรื่องที่ฟัง ใช้เวลาคิดคำตอบเล็กน้อย พูดได้ตอบได้บ้าง
3	พอเข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถพูดได้ตอบได้แต่ผิดบ้าง
2	เข้าใจในคำพูดที่พูดซ้ำๆ และง่าย ๆ พูดได้ตอบได้แต่ผิดมาก
1	ฟังเข้าใจได้เพียงเล็กน้อย ไม่สามารถพูดได้ตอบได้
ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน (ด้านการออกเสียง)
3	พูดออกเสียงได้ชัด ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ ใช้เสียงสูงต่ำและระดับเสียง เชื่อมโยงคำได้แทบเหมือนเจ้าของภาษา
2	พูดออกเสียงได้ไม่ชัดบางตอนทำให้เข้าใจได้ยาก มีการลงเสียงหนักเบา ใช้เสียงสูงต่ำ และระดับเสียง เสียงเชื่อมโยงคำบ้าง แต่เว้นไปบ้างบางตอน
1	พูดออกเสียงคำไม่ชัดเกือบฟังไม่เข้าใจบ่อยครั้ง ไม่ลงเสียงหนักเบา ไม่มีจังหวะ ไม่ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียงน้อยๆ ไม่ทำเสียงเชื่อมโยงคำ
ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน (ด้านความคล่องแคล่วในการพูด)
4	พูดได้ด้วยความเร็วปกติ เป็นธรรมชาติ คิดต่อเนื่องในเรื่องที่พูด
3	พูดแปร่ง ความเร็วปกติ มีตะกุกตะกักนิดหน่อย คิดต่อเนื่องในเรื่องที่พูด
2	พูดแปร่ง ค่อนข้างช้า ตะกุกตะกัก พูดซ้ำบ้าง คิดไม่ต่อเนื่องในเรื่องที่พูด
1	พูดติดตะกุกตะกัก เว้นช่วงนานจนน่าเบื่อ ต้องกระตุ้นให้พูดต่อ คิดไม่เชื่อมโยง กระโดดไปมา
ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน (ด้านการใช้คำศัพท์)
3	มีวงคำศัพท์กว้าง สามารถใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม
2	ใช้คำศัพท์พื้นๆ เพียงพอที่จะใช้สื่อความ บางครั้งต้องพูดใหม่เพื่อให้ได้ความ ตามที่ต้องการสื่อ
1	มีวงคำศัพท์น้อยมาก ใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้องจนสื่อความได้แทบไม่ตรงกับหัวข้อเรื่องที่พูด

4.3.5 นำแบบทดสอบและเกณฑ์การให้คะแนนที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ คร.ประภาวดี กุศลรอด ครูอนงค์ น่วมจ้อย และครูวรรณพรพรณ ดุลยาพร ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา สำนวน และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 117) ดังนี้

+1 = ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 = ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง IOC (index of item – objective congruence) และคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

4.3.5.1 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำไปทดสอบกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 38 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) ได้เท่ากับ 0.87

4.3.5.2 นำแบบทดสอบไปใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.4 แบบประเมินในการเรียนภาษาเยอรมันของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด รวม 3 ฉบับ ทำการประเมิน 5 ครั้ง ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ใช้ประเมินในระหว่างดำเนินการทดลองจำนวน 3 ครั้ง ฉบับที่ 2 แบบประเมินต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ใช้ประเมิน 1 ครั้ง ภายหลังการทดลอง และฉบับที่ 3 แบบประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ ใช้ประเมินหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนในภาคเรียนปกติมาแล้ว 3 เดือน จำนวน 1 ครั้ง ซึ่งแบบประเมินทั้งหมดจะให้ผู้เรียนเป็นผู้ตอบแบบประเมินด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการใช้แบบประเมินนี้ คือ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสมประเมินความรู้และความสามารถของตนเองซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาและมีเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาเยอรมัน นอกจากนั้นยังให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในด้านการจัดการเรียนการสอนและประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินในการเรียนภาษาเยอรมันตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.4.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินด้านต่าง ๆ จากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับวิธีการ หลักการสร้างแบบสอบถาม แล้วกำหนดแนวทางในการออกแบบสอบถาม

4.4.2 นำแบบประเมินที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ดร. ประภาวดี กุศลรอด ดร.นงเยาว์ อุทุมพร และครูอนงค์ น่วมจ้อย ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.4.3 ดำเนินการทดลอง แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาแปลความหมาย หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบประเมินตนเองในระหว่างดำเนินการทดลองทุก ๆ 5 วัน รวม 3 ครั้ง หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบประเมินต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 1 ครั้ง และหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ หลังจากผู้เรียนได้เรียนในภาคเรียนปกติมาแล้ว 3 เดือน จำนวน 1 ครั้ง โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายซึ่งปรับมาจาก พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 107–108) ดังนี้

4.51 – 5.00 แปลความหมายว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 แปลความหมายว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 แปลความหมายว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 แปลความหมายว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 แปลความหมายว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 60 – 61) เขียนเป็นตารางทดลองได้ดังนี้

ตาราง : แบบแผนการทดลอง

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T ₁	X	T ₂

T₁ แทน การทดสอบก่อนทำการทดลอง

X แทน การสอนภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง

5.2 การดำเนินการทดลอง

5.2.1 จัดปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียน (การทดลอง) จุดประสงค์ของการเรียน (การทดลอง) และวิธีประเมินผลการเรียน (การทดลอง)

5.2.2 ทำการสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารต่าง ๆ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

5.2.3 ดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ใช้เวลาในการทดลอง 67 ชั่วโมง และทบทวนบทเรียน 2 ชั่วโมง

5.2.4 ให้ผู้เรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารของผู้เรียน จำนวน 3 ครั้ง และประเมินต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จำนวน 1 ครั้ง เสร็จแล้วนำมาตรวจเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

5.2.5 ทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

5.2.6 ตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

5.2.7 ให้ผู้เรียนประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ หลังจาก que ผู้เรียนได้เรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติผ่านมาแล้ว 3 เดือน จำนวน 1 ครั้ง เสร็จแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

5.2.8 สรุปผลและอภิปรายผล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หมายถึง ค่าที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา เป็นการตรวจสอบและพิจารณาว่า

แบบทดสอบและแบบประเมินตนเองที่สร้างขึ้นมา แต่ละข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item – Objective Congruence) ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านฟัง-ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันในสถานการณ์การสื่อสารต่าง ๆ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา (α – Coefficient) จากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200-206)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 $\sum S_i^2$ แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

6.2 สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “ความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันของผู้เรียนหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารสูงกว่าก่อนทดลอง” โดยใช้วิธีการทางสถิติ t-test Dependent จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 165)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$df = N - 1$$

$\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังทดลองกับคะแนนก่อนทดลอง
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังทดลองกับคะแนนก่อนทดลอง
 N แทน จำนวนผู้เรียน

6.3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนจากการประเมินทั้งหมด 5 ครั้ง จำนวนแบบประเมิน 3 ฉบับ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินระดับความคิดเห็นโดยใช้เกณฑ์การประเมินของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 107 – 108)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเพื่อสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็น
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น
N	แทน	จำนวนผู้เรียนกลุ่มทดลอง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถ
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถ
ΣD	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการทดลอง
ΣD^2	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร โดยใช้วิธีการทางสถิติ t-test แบบ Dependent
2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนจากการทำแบบประเมิน 3 ฉบับ รวมทั้งหมด 5 ครั้ง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย

1. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอน

ภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการฟัง-การออกเสียงและพูดภาษาเยอรมัน ที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียง ที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารมาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีการทางสถิติ t-test แบบ Dependent ได้ผลดังแสดงใน ตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอน ภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

ความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมัน	N	$\bar{x}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	32	31.34	11.06	1510	75736	22.19*
หลังทดลอง	32	78.53	12.18			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันหลังการทดลอง ($\bar{x} = 78.53$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนการทดลอง ($\bar{x} = 31.34$) ด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 1

2. ความคิดเห็นของผู้เรียนจากการทำแบบประเมิน 3 ฉบับ รวมทั้งหมด 5 ครั้ง

จากการให้ผู้เรียนได้ทำแบบประเมิน 3 ฉบับ รวมทั้งหมด 5 ครั้ง โดยฉบับที่ 1 แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการ เรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จำนวน 3 ครั้ง ฉบับที่ 2 แบบ ประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จำนวน 1 ครั้ง และฉบับที่ 3 แบบประเมินผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องใน สถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ จำนวน 1 ครั้ง หลังจากได้ เรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติมาแล้ว 3 เดือน ผู้วิจัยได้นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เรียนในแต่ละข้อคำถามและใน ภาพรวมทั้งฉบับของแต่ละครั้งมาหาค่าเฉลี่ย ดังนี้

2.1 การประเมินตนเองของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องใน สถานการณ์การสื่อสาร จำนวน 3 ครั้ง ได้ผลดังแสดงในตาราง 3 - 5

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 1

ข้อความ	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
1. ในช่วงเวลาเรียนฉันตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอน	3.65	0.56	มาก
2. ฉันฝึกทบทวนในบทเรียนที่เรียนไปแล้วเป็นประจำ	3.16	0.62	ปานกลาง
3. ฉันสนุกสนานกับการเรียนและการทำกิจกรรมในช่วงเวลาเรียน	2.96	0.60	ปานกลาง
4. ฉันฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ	3.81	0.63	มาก
5. ฉันตั้งใจฟังและพูดโต้ตอบในช่วงเวลาเรียน	2.96	0.60	ปานกลาง
6. ฉันออกเสียงคำที่พูดได้ถูกต้อง	3.08	0.69	ปานกลาง
7. ฉันพูดตอบครูและเพื่อนได้	2.88	0.77	ปานกลาง
8. ฉันพูดในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้	3.38	0.70	ปานกลาง
9. ฉันชอบพูดภาษาเยอรมันเมื่อมีโอกาสทั้งในและนอกห้องเรียน	3.54	0.81	มาก
10. ฉันสามารถทำงานให้เสร็จโดยเร็วและออกมาดี	3.19	0.69	ปานกลาง
รวม	3.25	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จากการประเมินตนเอง ครั้งที่ 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.25$) เมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 7 ข้อ

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 2

ข้อความ	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
1. ในช่วงเวลาเรียนฉันตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอน	3.39	0.63	ปานกลาง
2. ฉันฝึกทบทวนในบทเรียนที่เรียนไปแล้วเป็นประจำ	2.93	0.47	ปานกลาง
3. ฉันสนุกสนานกับการเรียนและการทำกิจกรรมในช่วงเวลาเรียน	3.18	0.61	ปานกลาง
4. ฉันฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ	3.70	0.61	มาก
5. ฉันตั้งใจฟังและพูดโต้ตอบในช่วงเวลาเรียน	2.93	0.54	ปานกลาง
6. ฉันออกเสียงคำที่พูดได้ถูกต้อง	3.11	0.57	ปานกลาง
7. ฉันพูดตอบครูและเพื่อนได้	3.00	0.67	ปานกลาง
8. ฉันพูดในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้	3.07	0.72	ปานกลาง
9. ฉันชอบพูดภาษาเยอรมันเมื่อมีโอกาสทั้งในและนอกห้องเรียน	3.46	0.74	ปานกลาง
10. ฉันสามารถทำงานให้เสร็จโดยเร็วและออกมาดี	3.14	0.65	ปานกลาง
รวม	3.18	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จากการประเมินตนเอง ครั้งที่ 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.18$) เมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4. ฉันฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 9 ข้อ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

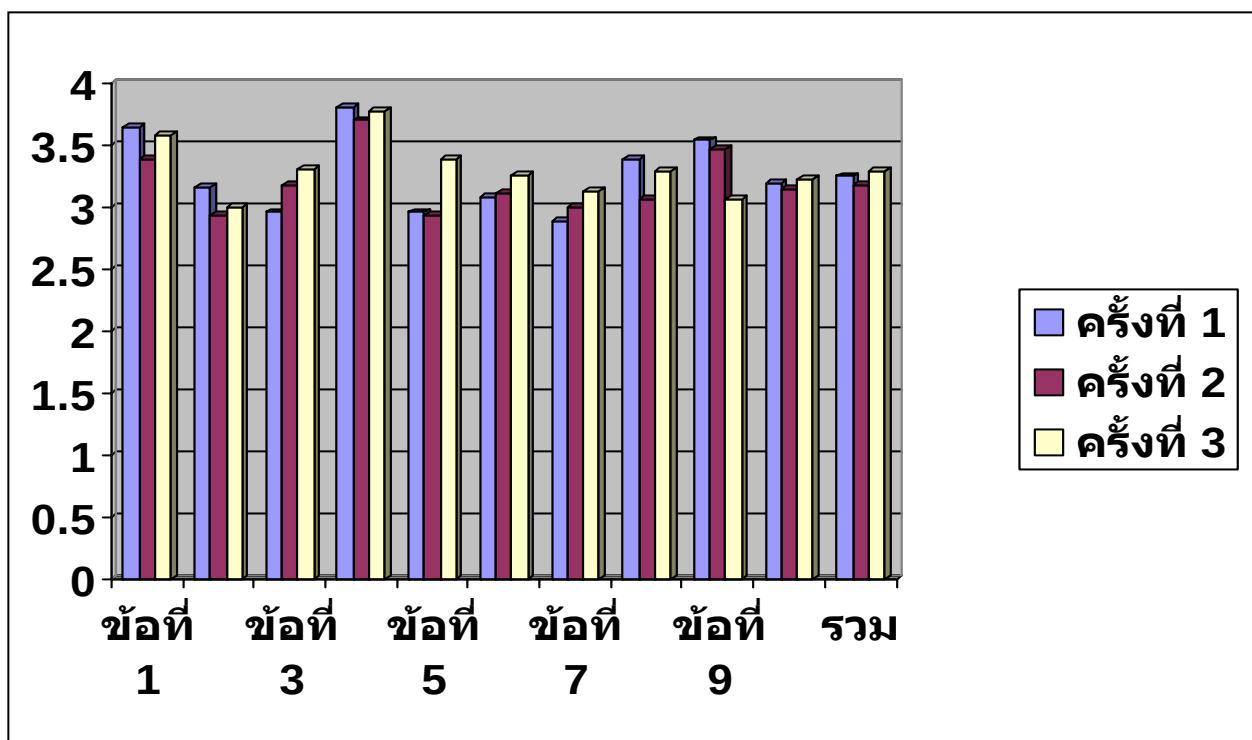
- ครูพูดเร็ว บางครั้งตามไม่ทัน
- ครูควรบอกความหมายของคำศัพท์ให้มากกว่านี้

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 3

ข้อความ	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1. ในชั่วโมงเรียนฉันตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอน	3.58	0.56	มาก
2. ฉันฝึกทบทวนในบทเรียนที่เรียนไปแล้วเป็นประจำ	3.00	0.58	ปานกลาง
3. ฉันสนุกสนานกับการเรียนและการทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียน	3.30	0.75	ปานกลาง
4. ฉันฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ	3.77	0.72	มาก
5. ฉันตั้งใจฟังและพูดได้ตอบในชั่วโมงเสมอ	3.39	0.76	ปานกลาง
6. ฉันออกเสียงคำที่พูดได้ถูกต้อง	3.26	0.63	ปานกลาง
7. ฉันพูดตอบครูและเพื่อนได้	3.13	0.56	ปานกลาง
8. ฉันพูดในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้	3.29	0.69	ปานกลาง
9. ฉันชอบพูดภาษาเยอรมันเมื่อมีโอกาสทั้งในและนอกห้องเรียน	3.06	0.73	ปานกลาง
10. ฉันสามารถทำงานให้เสร็จโดยเร็วและออกมาดี	3.23	0.56	ปานกลาง
รวม	3.29	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จากการประเมินตนเอง ครั้งที่ 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.29$) เมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1. ในชั่วโมงเรียนฉันตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอน, ข้อ 4. ฉันฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 8 ข้อ

จากตาราง 3 – 5 สามารถแสดงให้เห็นชัดเจนดังแผนภูมิ 1 ดังนี้

แผนภูมิสรุปคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ครั้งที่ 1 - 3

จากแผนภูมิ 1 จะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในแต่ละข้อจากการประเมินตนเองทั้ง 3 ครั้ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ครั้ง (ครั้งที่ 3 $\mu = 3.29$) เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละข้อจะพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ครั้ง จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4. ฉันฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ (ครั้งที่ 1 $\mu = 3.81$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก-ปานกลาง-มาก จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1. ในชั่วโมงเรียนฉันตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอน (ครั้งที่ 1 $\mu = 3.65$) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก-ปานกลาง-ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9. ฉันชอบพูดภาษาเยอรมันเมื่อมีโอกาสทั้งในและนอกห้องเรียน (ครั้งที่ 1 $\mu = 3.54$) นอกนั้นจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ครั้ง จำนวน 7 ข้อ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

2.2 การประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จำนวน 1 ครั้ง ได้ผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1. ช่วงเวลาที่จัดการเรียนการสอน (17 เม.ย – 16 พ.ค 49)	3.81	0.59	มาก
2. ระยะเวลาที่จัดการเรียนการสอน (15 วัน)	3.59	0.67	มาก
3. เวลาสำหรับการเรียนในแต่ละวัน (5 ชม./วัน)	3.47	0.76	ปานกลาง
4. เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน	3.94	0.56	มาก
5. ครูมีความรู้และวิธีการถ่ายทอดให้เกิดความเข้าใจ	3.66	0.75	มาก
6. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.63	0.66	มาก
7. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม			
- เทป	3.66	0.65	มาก
- วิดีโอ	3.75	0.80	มาก
- ซิตีบทเรียนคอมพิวเตอร์	4.13	0.75	มาก
8. อาหาร	3.72	0.68	มาก
9. สถานที่จัดกิจกรรมการสอน	4.25	0.67	มาก
10. ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนในครั้งนี้	4.00	0.51	มาก
รวม	3.80	0.4	มาก

จากตาราง 6 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.80$) เมื่อพิจารณารายชื่อ จะเห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ในระดับมากจำนวน 9 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3. เวลาสำหรับการเรียนในแต่ละวัน (5 ชม./วัน) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศก่อนเปิดภาคเรียนปกติ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 96.88 และมีความคิดเห็นว่าไม่ควรมีการจัด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.12

สิ่งที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงคือ

- ควรลดเวลาในการเรียนแต่ละวัน เหลือประมาณวันละ 3-4 ชั่วโมง และเพิ่มจำนวนวันให้มากขึ้น
- ควรจัดการเรียนการสอนเพียงแค่ช่วงเช้า ประมาณ 9.00-12.00 น.
- ควรจัดเป็นแบบหลักสูตรสั้น ๆ ประมาณ 40 ชั่วโมง

2.3 การประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ จำนวน 1 ครั้ง หลังจากได้เรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติมาแล้ว 3 เดือน ได้ผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชา

ภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

ข้อความ	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อหาที่เรียนในช่วงปิดภาคเรียนมีประโยชน์และเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนเพียงใด	3.78	0.61	มาก
2. การที่ผู้เรียนได้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่เครียดต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ	3.59	0.67	มาก
3. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานเบื้องต้นในการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด	3.53	0.80	มาก
4. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น	3.50	0.67	ปานกลาง
5. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด	3.66	0.60	มาก
6. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่าน-เขียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ	3.72	0.58	มาก
7. การเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด	3.78	0.71	มาก
8. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาเยอรมันเพียงใด	3.69	0.69	มาก
9. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเพียงใด	3.84	0.68	มาก
10. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด	3.56	0.56	มาก
รวม	3.67	0.34	มาก

จากตาราง 7 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$) เมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ในระดับมากจำนวน 9 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนปิดภาคเรียน ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งสรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนปิดภาคเรียน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเอง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันของผู้เรียนหลังทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารสูงกว่าก่อนทดลอง
2. ความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเองทั้ง 3 ครั้ง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารอยู่ในระดับมาก
3. ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารอยู่ในระดับมาก
4. ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดประชากร

กลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เรียนทุกคนที่กำลังจะเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนภาษาเยอรมัน โรงเรียนสตรีรัตนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 32 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- ความสามารถในการฟังภาษาเยอรมัน
- ความสามารถในการออกเสียงและพูดภาษาเยอรมัน
- ความคิดเห็นในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียน
- ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

ภาคเรียนปกติ

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาการเรียนตลอดหลักสูตรแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 เน้นด้านการออกเสียงต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ตัวอักษรและลักษณะทั่วไปของภาษาเยอรมัน เสียงสระ เสียงพยัญชนะ การออกเสียงสั้น/เสียงยาว การเน้นเสียงคำ และทำนองเสียงในประโยค ช่วงที่ 2 เน้นด้านคำศัพท์และการพูดสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ได้แก่ การกล่าวคำทักทายและคำอำลา การแนะนำตัว การบอกสัญชาติ ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ สมาชิกในครอบครัวและอาชีพ อาหารและเครื่องดื่ม สีและวัน เดือน ฤดูกาล คำกริยาในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในช่วงปิดภาคเรียน ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 72 ชั่วโมง โดยจัดการเรียนการสอนในวันจันทร์ – เสาร์ เป็นเวลา 15 วัน ๆ ละ 5 ชั่วโมง ยกเว้นวันสุดท้าย 2 ชั่วโมง ระยะเวลา 9.00 – 12.00 น. และ 13.00 – 15.00 น. เริ่มเรียนตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน – 16 พฤษภาคม 2549 (โดยหยุดเรียนในวันที่ผู้เรียนหรือผู้สอนทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่น วันปฐมนิเทศ วันลงทะเบียนเรียน)

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- ชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง-ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
- แบบประเมินตนเอง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- แบบประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. จัดปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง เพื่อทำความเข้าใจกับผู้เรียนถึงวิธีการเรียน (การทดลอง) จุดประสงค์ของการเรียน (การทดลอง) และวิธีประเมินผลการเรียน (การทดลอง)
2. ทำการสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง-ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมันที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
3. ดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ใช้เวลาในการทดลอง 67 ชั่วโมง และทบทวนบทเรียน 2 ชั่วโมง
4. ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินฉบับที่ 1 เป็นการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ทุก ๆ 5 วัน จำนวน 3 ครั้ง และทำแบบประเมินฉบับที่ 2 เป็นการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง จำนวน 1 ครั้งเสร็จแล้วนำมาตรวจเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป
5. ทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
6. ตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้ t-test แบบ Dependent
7. ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินฉบับที่ 3 เป็นการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ หลังจากที่ได้เรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติมาแล้ว 3 เดือน จำนวน 1 ครั้งเสร็จแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์
8. สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันของผู้เรียนหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความคิดเห็นของผู้เรียนจากการประเมินทั้งหมด 5 ครั้ง มีระดับความคิดเห็น ดังนี้
 - 2.1 ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จากการประเมินตนเอง จำนวน 3 ครั้ง โดยภาพรวมของการประเมินตนเองในแต่ละครั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามครั้ง
 - 2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อเกี่ยวกับเวลาสำหรับการเรียนในแต่ละวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

- 2.3 ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อกิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนเปิดภาคเรียน ได้รวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารของผู้เริ่มเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลาก่อนเปิดภาคเรียน จากผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันในสถานการณ์การสื่อสารของผู้เรียนภายหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 ชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร 2 ชุด ซึ่งประกอบด้วยเอกสารเนื้อหาประกอบการเรียนและแบบฝึก เทป วิดีโอ ซีดีบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบหลังเรียนจบเนื้อหาแต่ละบท ซึ่งการนำสื่อประสมมาประกอบนี้จะช่วยเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพจากการเรียนด้วยตนเอง (สุกิจ ศรีพรหม, 2541 : 68; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2525 : 185; นิพนธ์ สุขปรีดี, 2525 : 74 – 75)

ในชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารมีการจัดเนื้อหาและกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการฟัง การออกเสียงและพูดอย่างต่อเนื่อง และเริ่มจากสิ่งง่ายๆ ก่อน ได้แก่ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ การออกเสียงสั้น/เสียงยาว การเน้นเสียงคำ ทำนองเสียงในประโยค คำศัพท์และประโยคในบทสนทนาซึ่งใช้ภาษาในชีวิตจริง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียนให้ดีขึ้น ได้แก่ การกล่าวทักทาย การแนะนำตัว เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการสอนเพื่อการสื่อสารของพิตรวัลย์ โกวิทวาทิ (2537 : 25 - 26) ที่ให้แนวคิดไว้ว่าเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง เน้นให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่างๆ มีความกล้าในการใช้ภาษา และตรงกับงานวิจัยของชูเกียรติ จารัตน์ (2535 : 84 - 85) ที่พบว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟัง – พูดสูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

สำหรับชุดการเรียนที่ 1 : Deutsche Phonetik ผู้สอนได้จัดทำขึ้นจากการรวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวกับหลักการออกเสียง ซึ่งมีคำอธิบาย วิธีการและกฎในการออกเสียงภาษาเยอรมันเป็นการให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้านหลักการออกเสียงต่างๆ ในระดับคำ โดยเรียนรู้และฝึกออกเสียงสระ เสียงพยัญชนะในคำ มาประกอบกับชุดฝึกจากแบบเรียนต่างๆ ที่มีเทปฝึกออกเสียงโดยเจ้าของภาษาหรือวิดีโอประกอบวิธีการออกเสียง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องเสียงนั้นๆ เป็นอย่างดีและสามารถออกเสียงตามได้อย่างถูกต้องที่สุด ทั้งนี้เพราะตำราเรียนวิธีการออกเสียงภาษาเยอรมันที่เหมาะสมกับผู้เรียนไทยไม่มีสื่อ เช่น เทปเสียงประกอบการฝึกฟังและออกเสียง การสอนหลักการออกเสียงที่ถูกต้องก่อนเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศใหม่นี้สอดคล้องกับ มยุรี บารมี (2526 : 55 - 56) ซึ่งกล่าวว่า การออกเสียงเป็นสิ่งจำเป็น

อันดับแรกให้ผู้เรียนต้องทราบ เพราะการออกเสียงที่ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานที่ดีของการเรียนทักษะการพูด ทักษะการฟัง ซึ่งจะพัฒนาทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนต่อไป โดยผู้เรียนควรเรียนรู้วิทยาศาสตร์เบื้องต้นดังคำกล่าวของ กลีสัน (Gleason, 1967) ว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาที่ว่าด้วยระบบเสียงและสัทศาสตร์ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจะทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ขั้นต้นในการเรียนภาษาต่างประเทศอย่างรวดเร็วและง่ายดาย โดยในชุดการเรียนนี้มีคำอธิบายกฎและวิธีออกเสียงอย่างละเอียดสำหรับผู้เรียนชาวไทย ผู้เรียนสามารถศึกษาทบทวนได้ในภายหลัง ซึ่งผู้สอนได้สังเกตเห็นว่าในการเรียนภาคปฏิบัติ ผู้เรียนอาจยังมีการออกเสียงผิดพลาด แต่เมื่อได้ย่ำเตือนถึงกฎการออกเสียงนั้นๆ ผู้เรียนก็เกิดความตระหนักและสามารถแก้ไขการออกเสียงนั้นได้จนถูกต้องด้วยตนเอง

สำหรับชุดการเรียนที่ 2 : Deutsche Kommunikation ผู้สอนได้จัดทำโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ ส่วนต่างๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นสถานการณ์ใกล้ตัว ผู้เรียนได้ฝึกพูดโดยพยายามใช้สำเนียงที่ถูกต้องให้เหมือนคนเยอรมันมากที่สุด พร้อมกับฝึกฟังภาษาเยอรมันที่ถูกต้องนำไปสู่การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นที่เข้าใจตรงกันระหว่างคู่สนทนา อีกทั้งแสดงกิริยาท่าทางได้เหมาะสมตามประเพณีและวัฒนธรรมเยอรมัน (อวยชัย ผกามาศ. 2542 : 1-2 และ ชัยชา เปรมภักดิ์. 2543 : 18) ตรงตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในสาระที่ 2 เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรม

อย่างไรก็ดี ในการเรียนการสอนนี้ได้เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการฟังและการออกเสียงเองกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยผู้สอนได้คัดเลือกเนื้อหาบทเรียนซึ่งมีมากมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะสอน ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้ฝึกฟังและออกเสียงตามได้บ่อยครั้งตามความพอใจของผู้เรียนเองจนสามารถออกเสียงได้เหมือนและถูกต้องเนื่องจากสามารถตรวจสอบตัวเองได้จนกว่าจะเกิดความชำนาญ การเรียนโดยฝึกปฏิบัติด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากทดลองอยากฝึกและทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ผู้เรียนได้เรียนตามความต้องการ ตามความสามารถของตนเอง ตามอัตราความเร็วในการรับรู้โดยไม่ต้องรอหรือเร่งให้ไปพร้อมกับเพื่อนในชั้นเรียน ผู้ที่เรียนเก่งสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ผู้ที่เรียนอ่อนก็สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ ผู้เรียนสามารถควบคุมบทเรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เป็นการแบ่งเบาภาระของผู้สอน และเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศจากการเรียนกับผู้สอน เมื่อผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดให้จนเสร็จแล้วและยังมีเวลาเหลือ ผู้เรียนก็สามารถย้อนกลับไปทบทวนเนื้อหาจากบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้วได้อีก ซึ่งเป็นการเรียนตามความสนใจของแต่ละคนและเป็นอิสระ สามารถเรียนรู้ได้ตามที่ตนเองต้องการตามความพอใจ ไม่ต้องขึ้นอยู่กับผู้สอนหรือผู้เรียนคนอื่น (วิภาวดี วงศ์เลิศ. 2544 : 82; อ้างอิงจาก Roselli, 1991.) เป็นการส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนดียิ่งขึ้นและส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาเยอรมัน การฝึกปฏิบัติด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับชุดการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การวัดผลและประเมินผลจากการทำแบบฝึกและทำแบบทดสอบเมื่อเรียนจบเนื้อหา ในการจัดทำเนื้อหาสาระการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ผู้สอนได้อ้างอิงจากการกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีนันทบุรี ก่อนนำไปดำเนินการสอน ผู้สอนได้นำชุดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบและมีการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและเวลาเรียน (ดังเอกสารภาคผนวก หน้า 77-82)

การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 เกี่ยวกับการออกเสียงโดยใช้ชุดการเรียนที่ 1 : Deutsche Phonetik ประกอบการเรียนการสอน ส่วนในระยะที่ 2 เกี่ยวกับ คำศัพท์และการพูดสนทนาในสถานการณ์โดยใช้ชุดการเรียนที่ 2 : Deutsche Kommunikation

การเรียนการสอนในระยะแรกซึ่งเกี่ยวกับเรื่องเสียงนั้น เมื่อเริ่มเรียนเสียงแต่ละเสียง ผู้สอนจะให้ ผู้เรียนเปรียบเทียบและบอกความแตกต่างของเสียงในภาษาเยอรมันและในภาษาไทย แล้วผู้สอนจึงอธิบายให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาเยอรมันนั้นๆ หรือสำหรับเสียงที่ออกเสียงยากเป็นปัญหากับผู้เรียนชาวต่างชาติก็จะมี วิดีโออธิบายวิธีการออกเสียง ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้และฝึกออกเสียงตาม หลังจาก que ผู้เรียนได้เข้าใจวิธีการออกเสียงแล้ว ผู้สอนก็จะให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปวิธีการออกเสียงนั้นๆ โดยผู้สอนให้คำอธิบายเพิ่มเติม ในขั้นฝึกปฏิบัติผู้เรียนทำแบบฝึกหัดฝึกการฟังและออกเสียงตามโดยให้ผู้เรียนแต่ละคนออกเสียงให้ผู้สอนฟัง เมื่อพบว่าผู้เรียนคนใดยังออกเสียงได้ไม่ถูกต้อง ผู้สอนได้ให้คำแนะนำและแก้ไขจนผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้อง นอกจากนี้ก็มีการทำแบบฝึกหัดต่างๆ ทั้งจากในชุดการเรียนและจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าผู้เรียนสามารถทำได้อยู่ในเกณฑ์ดีในส่วนท้ายบทเรียนแต่ละเสียงในชุดการเรียนนี้ ผู้สอนได้จัดทำกิจกรรมเสริมซึ่งเป็นบทเรียนจากวิดีโอและจากซีดีบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยในส่วนบทเรียนจากวิดีโอจะมีบทพูดจากบทสนทนาไว้ให้ผู้เรียนได้ทบทวนในภายหลังและในส่วนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ผู้สอนได้จัดทำเฉลยบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวนในภายหลังได้ด้วยเช่นกัน แต่ในระหว่างการฝึกปฏิบัติ ผู้สอนจะยังไม่ให้ผู้เรียนดูเอกสารในชุดการเรียนส่วนนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทำแบบฝึกหัดเองก่อน และเมื่อจบเนื้อหาในแต่ละช่วง ผู้เรียนจะได้ทำแบบทดสอบฝึกการฟังจากเทปเสียงซึ่งบันทึกจากเสียงคนเยอรมันเจ้าของภาษาและทำแบบทดสอบการออกเสียง โดยผู้เรียนต้องสอบอ่านออกเสียงกับผู้สอนทีละคน

ส่วนการเรียนการสอนในระยะที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับคำศัพท์และการพูดสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ผู้สอนได้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ จำนวนและเนื้อหาโครงสร้างประโยคในบทสนทนา ซึ่งจะได้ฝึกการออกเสียงโดยคำนึงถึงการลงเสียงหนักเบาในคำและทำนองเสียงในประโยคด้วย และในชุดการเรียนนี้จะมีการเรียนรู้คำศัพท์จากเพลง ซึ่งมีเทปประกอบ เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้และเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดและออกเสียงในรูปแบบอื่น ผู้เรียนจึงสามารถจำคำศัพท์ได้จากการร้องเพลง หลังจากนั้นผู้เรียนฝึกการออกเสียงคำ จำนวน รูปประโยคที่ได้เรียนรู้ไปเองกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจนถูกต้องและคล่องแคล่ว แล้วจึงจับคู่ฝึกสนทนาตามสถานการณ์ที่ได้เรียนมาโดยมีการปรับเปลี่ยนใช้คำศัพท์ จำนวนอย่างอิสระและหลากหลาย แล้วมาสนทนาให้ผู้สอนฟัง ซึ่งถึงแม้ว่าผู้เรียนจะใช้วิธีท่องจำแต่ในขั้นเริ่มต้นของการเรียนภาษาใหม่การจดจำรูปประโยคจากการท่องจำจนติดปากจะนำไปสู่การสนทนาในชีวิตประจำวันได้ออกมาได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติได้เอง

2. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารจำนวน 3 ฉบับ รวมทั้งหมด 5 ครั้ง มีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนในการประเมินตนเอง เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร จำนวน 3 ครั้ง ปรากฏว่าโดยภาพรวมในแต่ละครั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ดังตาราง 3 – 5 และแผนภูมิ 1) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยสามารถเรียงข้อคำถามตามลำดับของระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยและแสดงค่าเฉลี่ยในครั้งที่มากจากทั้งหมด 3 ครั้ง ดังนี้

1) ฉันทฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 $\mu = 3.81$)

2) ในชั่วโมงเรียนฉันตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอน (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก-ปานกลาง-มากที่สุด ครั้งที่ 1

$\mu = 3.65$)

- 3) ฉันชอบพูดภาษาเยอรมันเมื่อมีโอกาสทั้งในและนอกห้องเรียน (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก-ปานกลาง-ปานกลาง ครั้งที่ 1 $\mu = 3.54$)
- 4) ฉันตั้งใจฟังและพูดโต้ตอบในชั่วโมงเสมอ (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 3 $\mu = 3.39$)
- 5) ฉันพูดในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้ (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 1 $\mu = 3.38$)
- 6) ฉันสนุกสนานกับการเรียนและการทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียน (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 3 $\mu = 3.30$)
- 7) ฉันออกเสียงคำที่พูดได้ถูกต้อง (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 3 $\mu = 3.26$)
- 8) ฉันสามารถทำงานให้เสร็จโดยเร็วและออกมาดี (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 3 $\mu = 3.23$)
- 9) ฉันฝึกทบทวนในบทเรียนที่เรียนไปแล้วเป็นประจำ (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 1 $\mu = 3.16$)
- 10) ฉันพูดตอบครูและเพื่อนได้ (มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 3 $\mu = 3.13$)

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนดังกล่าวมาแล้ว พบว่า ผู้เรียนประเมินว่าสามารถฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ครั้ง นับเป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนภาษาเพราะการเรียนรูภาษานั้นเริ่มจากการฟังก่อน แล้วจึงพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ภาษาในทักษะอื่น ๆ (Rubin, 1990: 51) สอดคล้องกับแนวคิดของคอฟฟี (Doff, 1991 : 198-199) ว่าทักษะการฟังเป็นทักษะเบื้องต้นในการเรียนภาษาที่ต้องพัฒนา ก่อนการพูดและการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของอารีย์ สุวรรณทัศน์ (2540 : 9) ที่กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสาร เพราะการฟังมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด อีกทั้งบุญเกิด กลมทุกสิ่ง (2547 : 23-25) ก็ได้กล่าวว่าการสอนทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญก่อนการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ จึงควรได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากการได้เรียนรูภาษาเยอรมันเป็นภาษาใหม่นั้น ผู้เรียนจึงมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนส่งผลให้ผู้เรียนประเมินว่าชอบพูดภาษาเยอรมันทั้งในและนอกห้องเรียนเมื่อมีโอกาส แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้ง 3 ครั้ง จากแผนภูมิ 1 จะพบว่าระดับความคิดเห็นลดลงตามลำดับจากครั้งที่ 1 – 3 อาจเนื่องมาจากในตอนแรกผู้เรียนมีความตื่นเต้นและกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษาใหม่ แต่เมื่อเวลาผ่านไปความตื่นเต็นก็ลดลง ทำให้ความสนใจที่จะพูดภาษาเยอรมันลดลงไปด้วย ข้อสังเกตจากผลการประเมินอีกข้อหนึ่ง คือ ผู้เรียนประเมินว่าตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอนในชั่วโมงเรียน ซึ่งเรียงลำดับอยู่ในอันดับที่ 2 แต่ข้อที่ว่า ฉันฝึกทบทวนในบทเรียนที่เรียนไปแล้วเป็นประจำ ปรากฏว่าอยู่ในอันดับที่ 9 แสดงว่าผู้เรียนไม่ค่อยทบทวนบทเรียนนอกเวลาเรียน อาจเป็นเพราะการเรียนตลอดทั้งวันๆ ละ 5 ชั่วโมง และต่อเนื่องกัน 6 วันต่อสัปดาห์ ทำให้ผู้เรียนเหนื่อยล้าและต้องการหยุดพักจากการเรียนบ้าง

ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ มีดังนี้

- 1) ครูพูดเร็ว บางครั้งตามไม่ทัน
- 2) ครูควรบอกความหมายของคำศัพท์ให้มากกว่านี้

จากข้อเสนอแนะของผู้เรียนเกี่ยวกับการบอกความหมายของคำศัพท์นั้น เนื่องจากการเรียนการสอนในครั้งนี้ เน้นการเรียนรู้หลักการและวิธีการออกเสียงเพื่อเป็นพื้นฐานการฟังและการพูดออกเสียงที่ถูกต้อง เพื่อสามารถสื่อสารกับคู่สนทนาเจ้าของภาษาได้อย่างถูกต้อง ผู้สอนจึงบอกความหมายของคำศัพท์พื้นฐานที่ผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในการสนทนาในชีวิตประจำวันเท่านั้น โดยไม่เน้นการบอกความหมายคำศัพท์ทุกตัว โดยเฉพาะคำศัพท์ที่มีรูปมาจากการผันทางไวยากรณ์ เพราะจะทำให้ผู้เรียนสับสนและเสียเวลาในการเรียนรู้หลักการและกฎการออกเสียงต่าง ๆ ดังคำกล่าวของบราวน์ (Brown, 1987 : 213) ว่าในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น จะต้องไม่เน้นการนำเสนอหรืออธิบาย

เกี่ยวกับการใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์เท่านั้น แต่จะพิจารณาไปถึงการใช้ภาษาในการสื่อความจริง ๆ มีความคล่องแคล่วในการสื่อความ ไม่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เฉพาะรูปแบบหรือโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น แต่เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537 : 34)

2.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.80$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ยกเว้นในข้อเกี่ยวกับเวลาสำหรับการเรียนในแต่ละวัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ดังตาราง 6) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เรียนเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

- 1) สถานที่จัดกิจกรรมการสอน ($\mu = 4.25$)
- 2) ซิตีบทเรียนคอมพิวเตอร์ประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ($\mu = 4.13$)
- 3) ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนในครั้งนี้ ($\mu = 4.00$)
- 4) เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ($\mu = 3.94$)
- 5) ช่วงเวลาที่จัดการเรียนการสอน (17 เม.ย – 16 พ.ค 49) ($\mu = 3.81$)
- 6) วิดีโอประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ($\mu = 3.75$)
- 7) อาหาร ($\mu = 3.72$)
- 8) ครูมีความรู้และวิธีการถ่ายทอดให้เกิดความเข้าใจ ($\mu = 3.66$)
- 8) เทปประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ($\mu = 3.66$)
- 10) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 3.63$)
- 11) ระยะเวลาที่จัดการเรียนการสอน (15 วัน) ($\mu = 3.59$)
- 12) เวลาสำหรับการเรียนในแต่ละวัน (5 ชม./วัน) ($\mu = 3.47$)

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมาแล้ว พบว่าผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อสถานที่จัดกิจกรรมการสอนมากที่สุด อาจเป็นเพราะห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นเป็นห้องเรียนของศูนย์ฯ ภาษาเยอรมันซึ่งเป็นห้องปรับอากาศและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนภาษาเยอรมัน เนื่องจากประกอบด้วยสื่อรูปภาพประเทศเยอรมัน นอกจากนี้ยังมีโสตทัศนูปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เช่น โทรทัศน์และเครื่องเล่นเทป/วิดีโอ และในภาคปฏิบัติที่ผู้เรียนต้องฝึกการออกเสียงจึงได้เปลี่ยนมาใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยมีหูฟังพร้อมไมโครโฟนเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ช่วยให้การฝึกปฏิบัติมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ตามลำพังโดยไม่รบกวนเพื่อนข้างๆ หรือรู้สึกอายผู้สอนและเพื่อนร่วมเรียน ผู้เรียนได้ประเมินว่าซิตีบทเรียนคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในอันดับรองลงมา อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์นี้มีรูปภาพประกอบเป็นบรรยากาศของประเทศเยอรมันและมีเสียงจากบทเรียนเป็นเสียงคนเยอรมันเจ้าของภาษา จึงเป็นแรงจูงใจช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นและสนุกที่จะฝึกออกเสียงตามบทเรียนที่ได้ฟัง และผู้เรียนสามารถฟังเสียงของตัวเองได้จากการพูดใส่ไมโครโฟน ทำให้สามารถเปรียบเทียบได้ว่าการออกเสียงของตนเองนั้นใกล้เคียงกับสำเนียงของเจ้าของภาษาเพียงใด ส่งผลให้ผู้เรียนประเมินว่าได้รับความรู้และประโยชน์จากการเรียนในครั้งนี้อยู่ในอันดับที่ 3

จากความคิดเห็นของผู้เรียนว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศก่อนเปิดภาคเรียนปกติมีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 96.88 และมีความคิดเห็นว่าจะไม่ควรมีการจัดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.12 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาต่างประเทศใหม่ก่อนเปิดภาคเรียน

ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปรับปรุง มีดังนี้

- 1) ควรลดเวลาในการเรียนแต่ละวัน เหลือประมาณวันละ 3-4 ชั่วโมง และเพิ่มจำนวนวันให้มากขึ้น
- 2) ควรจัดการเรียนการสอนเพียงแค่ช่วงเช้า ประมาณ 9.00-12.00 น.
- 3) ควรจัดเป็นแบบหลักสูตรสั้น ๆ ประมาณ 40 ชั่วโมง

จากความคิดเห็นของผู้เรียนที่ประเมินต่อหัวข้อเวลาในการเรียนแต่ละวัน คือ 5 ชั่วโมง/วัน อยู่ในอันดับสุดท้าย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรจัดการเรียนการสอนประมาณ 3-4 ชั่วโมง โดยให้มีการจัดการเรียนการสอนเพียงแค่ช่วงเช้าเท่านั้น จากข้อเสนอแนะทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นดังกล่าวไปใส่ไว้ในข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนปกติ

2.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ ผลปรากฏว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ยกเว้นในข้อกิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ดังตาราง 7) โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเพียงใด ($\mu = 3.84$)
- 2) เนื้อหาที่เรียนในช่วงปิดภาคเรียนมีประโยชน์และเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนเพียงใด ($\mu = 3.78$)
- 2) การเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด ($\mu = 3.78$)
- 4) กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่าน-เขียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ ($\mu = 3.72$)
- 5) กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาเยอรมันเพียงใด ($\mu = 3.69$)
- 6) กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด ($\mu = 3.66$)
- 7) การที่ผู้เรียนได้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่เครียดต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ ($\mu = 3.59$)
- 8) ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด ($\mu = 3.56$)
- 9) กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานเบื้องต้นในการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด ($\mu = 3.53$)
- 10) กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น ($\mu = 3.50$)

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนดังกล่าวมาแล้ว พบว่า ผู้เรียนประเมินว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา คือ เนื้อหาที่เรียนในช่วงปิดภาคเรียนมีประโยชน์เหมาะสมกับระดับ

ของผู้เรียนและการเรียนนี้มีประโยชน์ต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคปกติ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อกิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้นอยู่ในอันดับสุดท้าย แต่ระดับความคิดเห็นยังคงอยู่ในระดับปานกลางนั้น เนื่องจากผู้เรียนเพิ่งเริ่มเรียนในระยะเวลาไม่นาน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ การจัดระดับความสามารถในการพูดตามที่แครอลล์ (Carroll, 1982 : 135) ได้กำหนดไว้ 9 ระดับ การพูดของผู้เรียนจึงยังอยู่ในระดับเริ่มต้น ถ้าผู้เรียนได้ฝึกฝนต่อไปอีกระยะหนึ่ง ความสามารถในการพูดของผู้เรียนก็อาจพัฒนาอยู่ในระดับที่สูงขึ้นและอาจมีความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น ตรงกับทฤษฎีของอัสเชอร์ (Asher, 1979 : 5-9) ที่กล่าวว่า การพูดภาษาที่สองด้วยความมั่นใจนั้นผู้เรียนต้องฟังภาษานั้นๆ อย่างถูกต้อง ชัดเจนและแม่นยำก่อนจนพร้อมที่จะพูด และไม่ควรรพยายาบังคับให้ผู้เรียนพูดในขณะที่กำลังเรียนรู้ภาษาที่สองจากทักษะในการฟังอยู่ ผู้เรียนแต่ละคนจะเริ่มพูด และสามารถพูดได้ด้วยตนเองตามธรรมชาติเมื่อมีความพร้อม

ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการวิจัย

1. เนื่องจากเวลาในช่วงปิดภาคเรียนมีจำกัด และได้กำหนดเวลาการสอนไว้ 72 ชั่วโมง จากที่ได้กำหนดเวลาเรียนวันละ 4 ชั่วโมงในวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน – 10 พฤษภาคมนั้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเวลาเนื่องจากในเดือนพฤษภาคม ผู้สอนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียน ไม่สามารถดำเนินการสอนได้ จึงเพิ่มเวลาในแต่ละวันเป็นวันละ 5 ชั่วโมง ในวันจันทร์ - เสาร์ และในบางวันของเดือนพฤษภาคมที่ไม่มีภาระหน้าที่ การดำเนินการสอนจึงยืดเยื้อถึงวันที่ 16 พฤษภาคม จึงเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนโดยมีสาเหตุมาจากจำนวนชั่วโมงเรียนที่มากในแต่ละวัน และเรียน 6 วันต่อสัปดาห์ นอกจากนั้นในบางวันเมื่อมีการสอบออกเสียงหรือสนทนาก็ต้องใช้เวลาลงเลิกเรียน ทำให้ผู้เรียนเหนื่อยล้าในการเรียนมาก
2. ช่วงเวลาที่ดำเนินการสอนอยู่ในช่วงปิดภาคเรียนและมีวันหยุดราชการบ่อยครั้ง จึงมีผู้เรียนหลายคนหยุดเรียนเพื่อร่วมทำกิจกรรมกับครอบครัว ผู้เรียนจึงขาดเรียนเนื้อหาบางส่วน ซึ่งผู้สอนได้จัดสอนซ่อมเสริมเนื้อหาที่ขาดเรียนไปนอกเวลาเรียนให้แก่ผู้เรียน เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อคะแนนการทดสอบหลังการทดลอง
3. ในวันเริ่มเรียนมีผู้เข้าเรียนทั้งหมด 27 คน แต่เมื่อดำเนินการสอนไปได้ 5 วัน ก็มีผู้เรียนเข้ามาเพิ่มอีก 7 คน และมีผู้เรียนที่เริ่มเรียนตั้งแต่แรกแต่ขาดเรียนอย่างต่อเนื่องอีก 2 คน นอกจากนี้ยังมีผู้เรียนลาออกในช่วงปิดภาคเรียนก่อนสิ้นสุดการทดลองทำให้จำนวนผู้เรียนเหลือ 32 คน

ข้อสังเกตจากการวิจัย

1. จากการพิจารณาคะแนนก่อนทดลองซึ่งผู้เรียนบางคนสามารถทำได้บ้าง ถึงแม้จะไม่มีความรู้ภาษาเยอรมันมาก่อน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาษาในโลกนี้มักได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นโดยเฉพาะด้านคำศัพท์ ซึ่งมีอยู่จำนวนหนึ่งที่เหมือนกัน มีลักษณะการออกเสียงและมีตัวสะกดที่คล้ายคลึงกัน และเป็นคำที่พบในภาษาอื่นเช่นเดียวกัน ซึ่งนักภาษาศาสตร์เรียกว่า “Internationalism” (Sriuranpong, 2002 : 223 - 224) ซึ่งในการเรียนภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้พื้นฐานที่มีอยู่ โดยเฉพาะความรู้ทางภาษาอังกฤษเชื่อมโยงความคิดคาดเดาความหมายของคำภาษาเยอรมันที่ได้ยินได้ แม้ภาษาเยอรมันที่ได้ยินจะเป็นกลุ่มคลื่นเสียงที่สามารถตีความเข้าใจความหมายได้คร่าวๆ โดยคาดเดาจากสถานการณ์และความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆ (พรสวรรค์, 2537 : 12) นอกจากนี้คำในภาษาเยอรมันจำนวนหนึ่งมีการเขียนและออกเสียงคล้ายคำในภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจความหมายของคำเหล่านี้ได้ไม่ยากนัก เมื่อผู้เรียนสามารถฟังได้เข้าใจ ก็สามารถโต้ตอบบทสนทนาได้ แม้จะใช้สำเนียงที่ยังไม่ถูกต้องนักก็ตาม

2. จากการพิจารณาปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เช่น พื้นฐานความรู้โดยรวมจากเกรดเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พื้นฐานความรู้ทางภาษาอังกฤษจากเกรดเฉลี่ยรายวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการขาดเรียนบ่อยครั้งในช่วงทดลอง (ดังตาราง 11) พบว่า

- ระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ระหว่าง 2.00 – 3.93 แยกเป็น เกรด 3.00 – 4.00 จำนวน 12 คนและ เกรด 2.00 – 2.99 จำนวน 20 คน
- ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ระหว่าง 1.46 -4.00 แยกเป็น เกรด 3.00 – 4.00 จำนวน 11 คน เกรด 2.00 – 3.00 จำนวน 11 คน และ เกรด 1.00 – 2.00 จำนวน 10 คน
- มีผู้ขาดเรียนบ่อย รวม 5 - 10 วัน จำนวน 8 คน

เมื่อพิจารณาคะแนนสอบหลังการทดลอง (post-test) ซึ่งมีคะแนนเต็ม 95 คะแนน พบว่ามีผู้เรียนจำนวน 4 คนที่มีคะแนนรวมต่ำกว่า 75% คือ ต่ำกว่า 71 คะแนน ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้เรียน 1 คนที่ขาดเรียนบ่อยรวม 7 ครั้ง และมีผลการเรียนเฉลี่ยมัธยมศึกษาตอนต้น 2.26 ซึ่งทำคะแนนรวมได้ 51 คะแนน อาจสรุปได้ว่า การขาดเรียนบ่อยและพื้นฐานทางการเรียนส่งผลต่อการเรียน อย่างไรก็ตามมีผู้เรียน 2 คนที่ขาดเรียนเพียง 1 และ 3 ครั้ง ซึ่งไม่ถือว่าขาดเรียนบ่อย แต่มีผลการเรียนเฉลี่ยที่ไม่สูงนัก คือ 2.45 และ 2.39 ทำคะแนนหลังการทดลอง (post-test) ได้ 67 คะแนน และ 70 คะแนน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการขาดเรียนบ่อยไม่มีผลต่อการเรียน แต่อาจเป็นผลจากพื้นฐานทางการเรียนเดิมที่ไม่ดีนัก และเมื่อพิจารณาผู้เรียนที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ 35 คะแนน พบว่าไม่เคยขาดเรียนเลยและมีผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับค่อนข้างดี คือ 2.75 แสดงว่าการมาเรียนและผลการเรียนพื้นฐานที่ดีไม่มีผลเกี่ยวข้องกับการเรียนของผู้เรียน

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า พื้นฐานความรู้เดิม และการขาดเรียนไม่มีผลต่อการทำแบบทดสอบหลังการทดลอง (post-test) เสมอไป เพราะผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมที่ไม่สูง เมื่อตั้งใจเรียนรู้อาษาใหม่ตั้งแต่เริ่มต้น และมีความสนใจใส่ใจ ก็จะส่งผลให้สามารถทำแบบทดสอบมีผลคะแนนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีได้ ผู้ที่ขาดเรียนบ่อย เมื่อได้รับการสอนซ่อมเสริมหรือสนใจติดตามการเรียนย้อนหลังก็สามารถทำคะแนนได้ในระดับดีเช่นกัน แต่ถ้าผู้เรียนมาเรียนสม่ำเสมอหรือมีพื้นฐานความรู้เดิมที่ดีแล้วไม่ใส่ใจต่อการเรียน การฝึกฝน ก็อาจทำคะแนนสอบได้ไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเข้ม

1.1 ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศใหม่ก่อนเปิดภาคเรียน คือ ระหว่างวันที่ 17-30 เมษายน เพราะเป็นช่วงที่เสร็จสิ้นการสอบคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรียบร้อยแล้ว แต่เป็นระยะเวลาที่สั้น จึงควรจัดการเรียนการสอนประมาณ 3-4 ชั่วโมงต่อวัน โดยให้มีการจัดการเรียนการสอนเพียงแค่ช่วงเช้าประมาณ 9.00-12.00 น. เท่านั้น และลดระยะเวลาให้เหลือเพียง 36-40 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นไว้ และควรมีการตัดทอนเนื้อหาโดยเน้นเรื่องการออกเสียงเพียงเรื่องเดียว เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เริ่มเรียนภาษาเยอรมันหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ เป็นภาษาใหม่ ส่วนเนื้อหาการสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ควรรนำมาจัดสอนในภาคเรียนปกติ

1.2 ผู้สอนควรมีครูผู้ช่วยสอนช่วยเหลือผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้การออกเสียงให้ถูกต้อง หลังจากได้เรียนรู้หลักการและวิธีการออกเสียงแล้ว โดยช่วยตรวจสอบให้ผู้เรียนทุกคนได้ทำปากและวางลิ้นในตำแหน่งที่ถูกต้อง เพื่อการออกเสียงที่ถูกต้องชัดเจน และช่วยดูแล ควบคุมในขั้นตอนที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพราะ

ผู้เรียนอาจมีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์หรือตามบทเรียนไม่ทัน และบางคนอาจถือโอกาสท่องอินเทอร์เน็ต เล่นเกม หรือใช้โปรแกรมต่างๆ ในคอมพิวเตอร์ โดยไม่ฝึกออกเสียงหรือศึกษาเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนด

1.3 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามความต้องการ ความสนใจและตามศักยภาพของผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนนำ เทปเสียงและซีดีรอมบทเรียนกลับไปฝึกเพิ่มเติมที่บ้าน และผู้สอนควรติดตามการพัฒนาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

1.4 ผู้เรียนบางคนอาจมีความเขินอายไม่กล้าทำปากเพื่อออกเสียงที่แปลกไม่คุ้นเคย ผู้สอนต้องช่วยสร้างความมั่นใจและกระตุ้นให้สามารถออกเสียงได้จนถูกต้อง

1.5 ผู้สอนควรมีความรู้ ความชำนาญในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือมีผู้ช่วยในด้านนี้ โดยควรมีการตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ก่อนและระหว่างฝึกปฏิบัติออกเสียง เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าและเสียเวลาในการเรียนการสอน

1.6 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฟังและการออกเสียงด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรจะมี ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ที่พร้อม เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญควรมีหูฟังและไมโครโฟน สำหรับฝึกการฟังที่ชัดเจนและมีไมโครโฟนสำหรับฝึกการออกเสียงโดยที่ผู้เรียนสามารถได้ยินเสียงของตนเอง แล้วเปรียบเทียบกับเสียงของเจ้าของภาษาในบทเรียนว่ามีความใกล้เคียงเพียงใดได้โดยไม่รบกวนผู้อื่น

1.7 จากการทดลองจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องใน สถานการณ์การสื่อสาร ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อสังเกตและปัญหาจากการออกเสียงของผู้เรียน รวมทั้งวิธีแก้ไขที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในระหว่างการค้าเนินการสอน เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สอนภาษาเยอรมัน ในภาคผนวก หน้า 379-382

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 จากข้อจำกัดของผู้เรียนและช่วงเวลาที่เรียน จึงควรมีการทำการวิจัยเรื่องนี้ซ้ำกับกลุ่มอื่นเพื่อเปรียบเทียบว่าผลการวิจัยครั้งใหม่จะสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่
- 2.2 ควรทำการวิจัยเรื่องนี้ซ้ำโดยจัดการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรสั้นๆ เน้นการฟังและการออกเสียง เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดของผู้เรียนว่าสูงขึ้นเพียงใด
- 2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ เช่น การอ่าน-เขียนภาษาเยอรมันเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านและเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2.4 ควรทำการวิจัยเช่นนี้กับผู้ที่เคยเรียนภาษาเยอรมันไปบ้างแล้ว เพื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้ง นี้ที่ได้ทดลองทำกับผู้ที่ไม่เคยเรียนภาษาเยอรมันมาก่อน ว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่
- 2.5 ควรมีการวิจัยแบบทดลองจริง (true experimental research) ที่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยที่ผู้วิจัย ไม่ใช่ผู้สอน และใช้แบบทดสอบ pre-test และ post-test เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544, 2 พฤศจิกายน). คำสั่งที่ วก 1166/2544 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
- _____. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ.
- _____. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- กองวิจัยทางการศึกษา, กรมวิชาการ. (2542) *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิ.
- กองวิจัยทางการศึกษา, กรมวิชาการ. (2546) *สรุปย่อรายงานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). *วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2536). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2546). *การวัดและประเมินผลทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พอ.) จำกัด.
- กฤษณ์ วัชรวิชัย. (2545). *หลักการพูด*. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้า.
- คณะกรรมการการพัฒนาการสอนและผลิตอุปกรณ์การสอนคณิตศาสตร์. (2524). *ชุดการเรียนการสอนสำหรับครูคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- เคลลี่, เจอรัลด์. (2546). *วิธีสอนการออกเสียง*. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ฉลอง ทับศรี. (2521, มิถุนายน). ชุดการเรียนการสอน. *ศึกษาศาสตร์สาร*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 7(2) : 55-58.
- ชัยยา เปรมภักดิ์. (2543). *การเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติในด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน และการสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูเกียรติ จารัตน์. (2535). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2525). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- บุญเกิด กลมทุกสิ่ง. (2547). *การพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟัง – พูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2530). *นวัตกรรมการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- เบญจลักษณ์ อึ้งสืบเชื้อ. (2540). *ภาษาอังกฤษปฏิบัติงาน : การพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟัง-พูด ของนักเรียนในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร โดยผ่านกระบวนการฝึกงานแผนกส่วนหน้าในโรงแรม*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประไพ เทียนเงิน. (2534). *การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้วีดิทัศน์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปรามมภ์รัตน์ โชติกลเสถียร. (2548). *การออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสวรรค์ วัฒนางกูร. (2537). *การออกเสียงภาษาเยอรมัน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงแก้ว กล้ากลาง. (2541). *การพัฒนารูปแบบศูนย์ผลิตบทเรียนสื่อประสมของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2539). *การพูดภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ. (2537). *ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณฑนา พันธุ์ดี. (2543). *การพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง*. สารนิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มยุรี บาร์มี. (2526). *การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5) ในโรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เมธขวิน อินธิไชย. (2547). *การใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อเตรียมความพร้อมการฟัง-พูดภาษาอังกฤษก่อนเริ่มเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนานาชาติเมธธา จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพิน พิพิธกุล และ อรพรรณ ดันบรรจง. (2531). *สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง. (2540). *การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2527). *วิธีการสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- ล้วนและอังคณา สายยศ. (2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วันทนีย์ ไพรินทร์. (2547). *การพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคลองทวีวัฒนา ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบสนทนาตอบด้วยท่าทาง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี. (2548). การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะเกษตรศาสตร์ นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา ขาวหา. (2522). เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภาวดี วงศ์เลิศ. (2544). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบมัลติมีเดียเรื่อง “เซต” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบคู่คิดอภิปราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิลักษณ์ เกตุจุง. (2543). การใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพร อินทเวทิน. (2524). ปัญหาการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สนธยา ขาแก้ว. (2538) การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบ T.P.R. ที่พัฒนาตามแนววรรธกฏกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2546). เทคนิคการถ่ายทอดอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ อินฟอรมีเดียบุ๊คส์.
- สมขวง ดอกคำ. (2542). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ แม่นเข้ม. (2543). ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์. (2540). หลักการพูด. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สมโภชน์ พนาวาส. (2542). การสอนสนทนาภาษาอังกฤษ. สถาบันราชภัฏยะลา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- สายฝน ทรงเลียงไชย. (2544). การศึกษาผลการอบรมครูเรื่องทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมและเกมภาษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลำอาน หิรัญบุรณะ. (2542) การทดสอบและการประเมินผลทางภาษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกิจ ศรีพรหม. (2541, กันยายน). ชุดการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วารสารวิชาการ. 1(9) : 72.
- สุโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย. (2533). เอกสารการสอนชุดกิจกรรมการสอนคณิตศาสตร์หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2537). วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุรางคนา ขาหยี่. (2549). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบร่วมมือที่เน้นทักษะการเชื่อมโยง เรื่อง ทฤษฎีกราฟเบื้องต้น ช่วงชั้นที่ 4* ปรินญานิพนธ์. กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภาค ชาระวานิช และ Martin Schalbruch. (2546). *สัทศาสตร์ ภาษาเยอรมัน (German Phonetics) ตำราประกอบรายวิชา LI271(H)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). *เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2538). *แนวการสร้างข้อสอบทางภาษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). *การพัฒนาข้อสอบภาษาอังกฤษให้เป็นมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญญา ราสี. (2538). *การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาตุพนม อ.ธาตุพนม จ.นครพนม*. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- อาภรณ์ พุกกะมาน. (2521). *ศาสตร์สำหรับครูภาษาฝรั่งเศส. การวิเคราะห์ภาษาโดยหลักภาษาศาสตร์. เอกสารประกอบการสอน*.
- อารีย์ สุวรรณทัศน์. (2540). *การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้สื่อการสอนจริงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม จ. นครปฐม*. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อวยชัย ผกามาศ. (2542). *วาทกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3*. กูเกิด : สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- Asher, James J. (1979). *Learning Another Language Through Action : The Complete Teacher's Guide Book*. Los Gatos, California : Sky Production.
- Allwright, R. (1980). *Discourse Analysis in second Language*. London : Longman.
- Bartz, Walter H. (1979). "Testing Oral Communication," in *The Foreign Language Classroom : Language in Education : Theory and Practice*, Virginia : The Centre for Applied Linguistic.
- Byrne, D. (1987). *Teaching Oral English*. London : Longman.
- Brown, .H. (1987). *Principles of Language Learning and Teaching*. New Jersey : Prentice Hall Inc.
- Carroll, Brendan J. (1982). *Testing Communicative Performance*. Oxford : Pergamon Press.
- Cooper, Pamela J. (1999). *Communication for the Classroom Teacher*. 6th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Davies, Paul & Pearse, Eric. (2000). *Success in English Teacher* : Oxford : Oxford University Press.
- Davis, Christina. (1999). *Will the Use of Videos Designed for the Purpose of Teaching English Pronunciation Improve the Learners Production of Discrete Sounds by at Least 80% over 12 Week Period ?* ERIC Accession No.-ED440219. (Online). Available : edrs@inet gov. Retrived. February 12, 2004.
- Debyser, F. (1969). *Difficultés Phonétiques des Elèves Thailandais*. Conseils Pédagogiques à l'Intention des Professeurs de Français en Thaïlande. Paris : B.E.L.C.
- Doff, Adrain. (1991). *Teach English*. Cambridge : Cambridge University Press.

- Duane, James E. (1973). *Individualized Instruction- Programs and Materials*. Englewood Cliffs, New Jersey : Educational Technology.
- Escola, Yvonne Henke. (1980). "Certain Effects of Selected Activities of Communicative Competence Training on the Development of German : A Case Study." *Dissertation Abstracts International*. (Typed).
- Finocchiaro, M. and Brumfit, C.J. (1983). *The Function- National Approach : From Theory to Practice*. New York : Oxford University Press.
- Gleason, H.A. (1967). *Introduction à la linguistique : Traduction de Dubois Charlier*. Paris : Larousse.
- Goethe Institut. (1992). *Fremdsprache Deutsch. Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts. Heft 7 Hörverstehen*. München : Klett Edition Deutsch.
- Harris, David P. (1990). *Testing English as a Second Language*. New York : Mc Graw – Hill.
- Heather, Glen. (1977, February). A Working Definition of Individualized Instruction. *Educational Leadership*. 34(5) : 342-344.
- Jenkins, Jennifer. (2004) "Research in Teaching Pronunciation and Intonation," in *Annual Review of Applied Linguistics*. Cambridge University, 3-25.
- Kusolrod, Prapawadee. (2003). "Zur Entwicklung eines Fernstudienangebots Deutsch als Fremdsprache für Studienanfänger an der Ramkhamhaeng Universität Bangkok." *Kassel University Dissertation*.
- Krashen, Stephen D. and Tray D. Terrell. (1983). *The Natural Approach Language Acquisition in the Classroom*. London : Prentice Hall Inc.
- Lado, Robert. (1964). *Language Teaching : A Scientific Approach*. New York : Mc Graw-Hill Co., Inc.
- Lemlech, Johanna K. (1994). *Curriculum and Instructional Methods for the Elementary and Middle School*. 3rd ed. New York : Macmillan College Company, Inc.,....
- Moore, Kenneth D. & Blankenship, Jacob W. (1977, July-September). Teaching Basic Science Skills Through Realistic Science Experience in the Elementary School. *Science Education*. 61(3) : 337-345.
- Morrow, K. (1983). "Principle of Communications and Methodology," in *Communication in the Classroom Applications and Methods for Communicative Approach*. London : Longman.
- Murakawa, Hisako. (1981). "Teaching English Pronunciation to Japanese Adults." *Dissertation Abstracts International : (A) Humanities and Social Sciences*. Order No. 818665. University Microfilm International.
- Oller, John W. (1979). *Language Tests at School : A Pragmatic Approach*. London : Longman.
- Ongrabieb, Preoupayom. (1975). "Etude Comparative des Systèmes Phonologique et Phonétique du Français et du Thai vue de l'Enseignement du Français aux Thaïlandais : Etude du Consonantisme, tome I." *Thèse pour le doctorat de troisième cycle*. Paris : Université de Paris III.
- Rivers, W.M. (1980). "Hearing and Comprehending," in *English Teaching Forum*. 28(4): 18-19.
- Rost, Michael. (1991). *Listening in Action : Activities for Developing Listening in Language Teaching*. London : Prentice Hall International.
- Rubin, Dorothy. (1990). *Teaching Elementary Language Arts*. 4th ed. New Jersey. Prentice Hall International.
- Scott, R. (1981). "Speaking," in *Communication in the Classroom*. Longman Group, Ltd.

- Sriuranpong, Wilita. (2002). "Internationalismen im Deutschen und im Thai," in *TDLV-Forum*. 7 – 2002 : 223.
- Swaffer, J. and Woodruff M. (1978). "Language for Comprehension : Focus on Reading," in *Modern Language Journal*. 62(1) : 27-32.
- Tsitsopoulou, Elly. (1992). "Conversation Class," in *English Teaching Forum*. New York : Oxford University Press.
- Wang, S. (1991). "Listening Comprehension T.P.R. as a Component of Readiness for Speaking and Reading Chinese." *Dissertation Abstracts International*. 52/06 A : 2090.
- Widdowson, H. (1983). *Teaching Language as Communication*. Oxford : Oxford University Press
- Yagang, Fan. (1993). "Listening Problems and Solutions," in *English Teaching Forum*. London : Longman.
- Zuengler, J. (1993). "Encouraging Learner's Conversational Participation : The Effect of Content Knowledge," 43(3) : 403-432.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ก่อนเรียนกับหลังเรียน
- คะแนนความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมันโดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร โดยผู้เชี่ยวชาญ
- คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร โดยเรียงลำดับจากคะแนนต่ำสุด - สูงสุด กับจำนวนวันที่ขาดเรียน เกรดเฉลี่ยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ

ตาราง 8 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์
การสื่อสาร ก่อนเรียนกับหลังเรียน

ที่	ชื่อ	เนื้อหา (30)		อ่าน (20)		สนทนา (45)		รวม (95)	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	น.ส. นพรัตน์ จิมเครือวัลย์	20	27	11	18	0	44	31	89
2	น.ส. เบญจพร วิริยะโพธิ์ชัย	18	26	11	19	0	40	29	85
3	น.ส. สิริมา คณิตปรีชาไวย	20	30	14	14	1	45	35	89
4	น.ส. พิงรอรอง โชติชนสกุล	26	29	15	20	15	43	56	92
5	น.ส. อุบลวรรณ ลิ้มปัสลาทอง	11	23	10	11	0	42	21	76
6	น.ส. สุชาดา คำวัน	23	28	12	20	1	44	36	92
7	น.ส. มาชวี ไตรกึ่ง	23	28	11	20	15	45	49	93
8	น.ส. เพ็ญวลัย ถนิมกาญจน์	28	29	11	16	15	43	54	88
9	น.ส. เบญจวรรณ วิทยอภิบาลกุล	13	27	10	13	1	44	24	84
10	น.ส. สุภาวดี จันทร์โธธาน	26	27	12	19	15	44	53	90
11	น.ส. พิชภา ไรจนวิจิตร	26	25	1	1	0	9	27	35
12	น.ส. ชันชนก ทองประสิทธิ์	25	27	11	16	1	38	37	81
13	น.ส. อาริยา สุพรรณนินิธิ	9	26	11	9	0	41	20	76
14	น.ส. แพทริยา ชุ่มชื่น	13	27	9	9	1	35	23	71
15	น.ส. กนกพร มีเจริญ	17	27	7	17	0	35	24	79
16	น.ส. อธิวัตร สระเกิด	15	23	6	15	0	41	21	79
17	น.ส. พิชามณัฐ นิยมศิลป์ชัย	23	29	13	18	15	41	51	88
18	น.ส. ปิยะพร หมูผึ้ง	14	26	8	7	0	38	22	71
19	น.ส. พัชรา การปลื้มจิตต์	14	19	9	14	0	39	23	72
20	น.ส. เมธาวี วงษ์ปัญญา	15	27	9	16	0	38	24	81
21	น.ส. สุรทิพย์ ผาสุก	22	25	10	7	0	38	32	70
22	น.ส. นิตยา หัสถิน	22	23	6	9	0	35	28	67
23	น.ส. ชันชนก กาญจนวงศ์	25	24	10	19	15	41	50	84
24	น.ส. วิลาสินี นาคประกอบ	22	23	9	9	0	39	31	71
25	น.ส. ชาลิดา จันทร์แก้ว	14	28	10	18	0	44	24	90
26	น.ส. พัลลิตา บุญอ่อน	15	19	10	16	0	38	25	73
27	น.ส. ปรีชา แจ่มใส	15	22	9	14	0	35	24	71
28	น.ส. ปณัฏา บุญส่ง	17	27	9	10	0	14	26	51
29	น.ส. กิตติภรณ์ บุญน่ำ	15	26	8	14	0	40	23	80
30	น.ส. สุชานันท์ เขตต์ประ	17	27	11	13	0	45	28	85
31	น.ส. ญาดา พลายเพ็ชร	17	28	11	14	0	42	28	84
32	น.ส. กัญญาวิษ ทองมูล	15	27	9	14	0	35	24	76

ตาราง 9 คะแนนความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาเยอรมันก่อนและหลังการทดลองด้วยการสอนภาษาเยอรมัน
โดยเน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร (จำนวนเต็ม 95 คะแนน)

ที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)	ที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
1	31	89	58	3,364	17	51	88	37	1,369
2	29	85	56	3,136	18	22	71	49	2,401
3	35	89	54	2,916	19	23	72	49	2,401
4	56	92	36	1,296	20	24	81	57	3,249
5	21	76	55	3,025	21	32	70	38	1,444
6	36	92	56	3,136	22	28	67	39	1,521
7	49	93	44	1,936	23	50	84	34	1,156
8	54	88	34	1,156	24	31	71	40	1,600
9	24	84	60	3,600	25	24	90	66	4,356
10	53	90	37	1,369	26	25	73	48	2,304
11	27	35	8	64	27	24	71	47	2,209
12	37	81	44	1,936	28	26	51	25	625
13	20	76	56	3,136	29	23	80	57	3,249
14	23	71	48	2,304	30	28	85	57	3,249
15	24	79	55	3,025	31	28	84	56	3,136
16	21	79	58	3,364	32	24	76	52	2,704

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
ที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

เกณฑ์การตัดสิน

IOC มีค่า .50 ขึ้นไปถือว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพ

IOC มีค่าต่ำกว่า .50 ลงมา ให้แก้ไขปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ข้อที่	คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.	1	1	1	3	1
2.	1	1	1	3	1
3.					
3.1	1	1	1	3	1
3.2	1	1	1	3	1
4.	1	1	1	3	1
5.					
5.1	1	1	1	3	1
5.2	1	1	1	3	1
5.3	1	1	1	3	1
6.	1	1	0	2	0.67
7.					
7.1	1	1	1	3	1
7.2	1	1	1	3	1
8.					
8.1	1	1	1	3	1
8.2	1	1	1	3	1
9.	1	1	1	3	1
10.	1	1	0	2	0.67
11.	1	1	1	3	1
12.	1	1	1	3	1
13.	1	1	1	3	1

$$IOC = \frac{\text{ผลรวมของคะแนน}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

ตาราง 11 คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์

การสื่อสาร โดยเรียงลำดับจากคะแนนต่ำสุด - สูงสุด กับจำนวนวันที่ขาดเรียน เกรดเฉลี่ยระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น และเกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ

ที่	ชื่อ	คะแนน Post-test				ขาดเรียน (วัน)	เกรดเฉลี่ย ม. ต้น	เกรดเฉลี่ย ภาษาอังกฤษ
		เนื้อหา (30)	อ่าน (20)	สนทนา (45)	รวม (95)			
1	น.ส. พิชภา โรจนวิจิตร	25	1	9	35	0	2.75	2.19
2	น.ส. ปณิดา บุญส่ง	27	10	14	51	7	2.26	1.58
3	น.ส. นิตยา หัสถิน	23	9	35	67	1	2.45	1.84
4	น.ส. สุรชาติพิศ ผาสุก	25	7	38	70	3	2.39	1.73
5	น.ส. แพทริยา ชุ่มชื่น	27	9	35	71	3	2.24	2.11
6	น.ส. ปิยะพร หมู่ผึ้ง	26	7	38	71	0	2.69	1.50
7	น.ส. วิลาสินี นาคประกอบ	23	9	39	71	5	2.00	1.46
8	น.ส. ปรีชา แจ่มใส	22	14	35	71	5	2.5	1.50
9	น.ส. พัชรา การปลื้มจิตต์	19	14	39	72	3	3.08	1.50
10	น.ส. พัทธิดา บุญอ่อน	19	16	38	73	7	2.4	1.60
11	น.ส. อุบลวรรณ ลิ้มปีลีลาทอง	23	11	42	76	1	2.98	2.57
12	น.ส. อาริยา สุพรรณนิธิ	26	9	41	76	10	2.64	2.84
13	น.ส. กัญญาวิษ ทองมูล	27	14	35	76	7	2.78	2.55
14	น.ส. กนกพร มีเจริญ	27	17	35	79	0	3.00	3.21
15	น.ส. จุติรัชต์ สระเกิด	23	15	41	79	1	3.18	3.17
16	น.ส. กิตติภรณ์ บุญล้ำ	26	14	40	80	9	2.73	1.50
17	น.ส. ชันชนก ทองประสิทธิ์	27	16	38	81	1	2.43	2.3
18	น.ส. เมธาวี วงษ์ปัญญา	27	16	38	81	0	2.12	1.65
19	น.ส. เบญจวรรณ วิทยอภิบาลกุล	27	13	44	84	1	2.71	2.61
20	น.ส. ชันย์ชนก กาญจนวงศ์	24	19	41	84	2	2.60	2.88
21	น.ส. ญาดา พลายเพชร	28	14	42	84	4	2.49	2.20
22	น.ส. เบญจพร วิริยะโพธิ์ชัย	26	19	40	85	0	3.03	3.53
23	น.ส. สุชานันท์ เจตต์ประ	27	13	45	85	7	2.47	2.11
24	น.ส. เพ็ญวลย์ ถนิมกาญจน์	29	16	43	88	0	3.67	3.57
25	น.ส. พิชามณัฐ นิยมศิลปชัย	29	18	41	88	1	3.93	4.00
26	น.ส. นพรัตน์ ฉิมเครือวัลย์	27	18	44	89	0	3.40	3.92
27	น.ส. สิริมา คณิตปรีชาไว	30	14	45	89	2	3.71	4.00
28	น.ส. สุภาวดี จันทร์โอทาน	27	19	44	90	1	2.99	3.3
29	น.ส. ชาลิดา จันทรแก้ว	28	18	44	90	0	3.33	4.00
30	น.ส. พิงรอรัง โชติชนสกุล	29	20	43	92	1	3.14	4.00
31	น.ส. สุชาดา คำวัน	28	20	44	92	1	3.06	2.8
32	น.ส. มาธวี ไตรกั้ง	28	20	45	93	2	3.18	3.13

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
 - แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง
 - แบบทดสอบวัดความสามารถในการออกเสียง
 - แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาได้ตอบ
- เกณฑ์การประเมินความสามารถในการฟัง-ออกเสียงและพูดในสถานการณ์การสื่อสาร

Deutsche Phonetik und Konversation

ทักษะการฟัง-ออกเสียงและพูดภาษาเยอรมัน

ตอนที่ 1 ทักษะการฟัง (30 คะแนน)

ให้นักเรียนฟังคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ

1. ให้นักเรียนบอกว่าตัวอักษรที่ออกเสียงเป็นภาษาเยอรมันว่า “r” (แอร์) เป็นตัวอักษรตัวใด (1 คะแนน)
2. เสียงสระที่จะได้ยิน 2 ครั้งต่อไปนี้นักเรียนคิดว่าออกเสียงต่างกันหรือไม่ “u” (อุ) กับ “ü” (อีอู) (1 คะแนน)
3. คำแต่ละคำต่อไปนี้ออกเสียงอย่างไร สั้นหรือยาว (2 คะแนน)
 - 3.1) biete
 - 3.2) bitte
4. คำที่จะอ่านต่อไปนี้มี 3 พยางค์ ให้นักเรียนบอกว่าเน้นเสียง ที่พยางค์ไหน (พยางค์ที่ 1, พยางค์ที่ 2 หรือ พยางค์ที่ 3) Familie (1 คะแนน)
5. ประโยคแต่ละประโยคต่อไปนี้มีท้ายประโยคออกเสียงอย่างไร ขึ้นเสียงสูงหรือลงเสียงต่ำ (3 คะแนน)
 - 5.1) Sie geht gern ins Kino? ↗
 - 5.2) Sie geht gern ins Kino. ↘
 - 5.3) Geht sie gern ins Kino? ↗
6. คำว่า Deutsch แปลว่าอะไร (1 คะแนน)
7. คำที่นักเรียนจะได้ยินต่อไปนี้มีมีความหมายเกี่ยวกับสีต่างๆ ให้อธิบาย (2 คะแนน)
 - 7.1) braun แปลว่าสีอะไร
 - 7.2) blau แปลว่าสีอะไร
8. ให้นักเรียนฟังคำ 2 คำต่อไปนี้ แล้วบอกความหมายของแต่ละคำ (2 คะแนน)
 - 8.1) kochen
 - 8.2) Kuchen
9. เบอร์โทรศัพท์ต่อไปนี้มีตัวเลขอะไรบ้าง null sieben fünf neun acht sechs vier (7 คะแนน)
10. Brot mit Marmelade แปลว่า อาหารอะไร (2 คะแนน)
11. ถ้านักเรียนอยู่ในประเทศเยอรมัน เช้าวันหนึ่งนักเรียนเดินสวนกับคนรู้จักชาวเยอรมันและเขาพูดว่า “Guten Morgen” กับนักเรียน นักเรียนคิดว่าเขาพูดว่าอะไร (2 คะแนน)
12. ประโยคต่อไปนี้เป็น Sie ist Sekretärin. แปลว่าอะไร (3 คะแนน)
13. ประโยคต่อไปนี้เป็น Ich spreche Englisch. แปลว่าอะไร (3 คะแนน)

ตอนที่ 2 การออกเสียง (20 คะแนน)

ให้นักเรียนพูดออกเสียงคำและประโยคจากข้อความที่ให้มา

1. นักเรียนคิดว่า ตัวอักษร “a” ออกเสียงเป็นภาษาเยอรมันอย่างไร (1 คะแนน)
2. müssen (3 คะแนน ตามเกณฑ์ด้านการออกเสียง)
3. lösen (3 คะแนน ตามเกณฑ์ด้านการออกเสียง)
4. Berlin (3 คะแนน ตามเกณฑ์ด้านการออกเสียง)
5. Pflanze (3 คะแนน ตามเกณฑ์ด้านการออกเสียง)
6. Kommst du aus Thailand? (7 คะแนน ตามเกณฑ์ด้านความคล่องแคล่วและการออกเสียง)

ตอนที่ 3 การสนทนาโต้ตอบในสถานการณ์การสื่อสาร (45 คะแนน)

ให้นักเรียนฟังและพูดโต้ตอบเป็นภาษาเยอรมัน

ครู : Guten Morgen!

นักเรียน : (15 คะแนน ตามเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน)

ครู : Wie ist dein Name?

นักเรียน : (15 คะแนน ตามเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน)

ครู : Woher kommst du?

นักเรียน : (15 คะแนน ตามเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน)

เกณฑ์การประเมิน

ความสามารถในการฟัง-ออกเสียงและพูด

ระดับคะแนนความสามารถในการฟัง-ออกเสียงและพูด พิจารณาจากความสามารถในการฟังเพื่อการสื่อสาร ได้ตอบ ออกเสียง ความคล่องแคล่ว และการใช้คำศัพท์ รายละเอียดดังนี้

ระดับคะแนน เกณฑ์การประเมิน (ด้านการฟังเพื่อการสื่อสารได้ตอบ)

5	เข้าใจเรื่องที่ฟังในระดับความเร็วปกติ พูดได้ตอบได้
4	เข้าใจเรื่องที่ฟัง ใช้เวลาคิดคำตอบเล็กน้อย พูดได้ตอบได้บ้าง
3	พอเข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถพูดได้ตอบได้แต่ผิดบ้าง
2	เข้าใจในคำพูดที่พูดช้า ๆ และง่าย ๆ พูดได้ตอบได้แต่ผิดมาก
1	ฟังเข้าใจได้เพียงเล็กน้อย ไม่สามารถพูดได้ตอบได้

ระดับคะแนน เกณฑ์การประเมิน (ด้านการออกเสียง)

3	พูดออกเสียงได้ชัด ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ ใช้เสียงสูงต่ำและระดับเสียง
เชื่อมโยงคำได้แทบเหมือนเจ้าของภาษา
2	พูดออกเสียงได้ไม่ชัดบางตอนทำให้เข้าใจได้ยาก มีการลงเสียงหนักเบา
ใช้เสียงสูงต่ำ และระดับเสียง เสียงเชื่อมโยงคำบ้าง แต่เว้นไปบ้างบางตอน
1	พูดออกเสียงคำไม่ชัดเกือบฟังไม่เข้าใจบ่อยครั้ง ไม่ลงเสียงหนักเบา ไม่มีจังหวะ
ไม่ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียงน้อยๆ ไม่ทำเสียงเชื่อมโยงคำ

ระดับคะแนน เกณฑ์การประเมิน (ด้านความคล่องแคล่วในการพูด)

4	พูดด้วยความเร็วปกติ เป็นธรรมชาติ ความคิดต่อเนื่องในเรื่องที่พูด
3	พูดแปร่ง ความเร็วปกติ มีตะกุกตะกักนิดหน่อย ความคิดต่อเนื่องในเรื่องที่พูด
2	พูดแปร่ง ค่อนข้างช้า ตะกุกตะกัก พูดช้าบ้าง ความคิดไม่ต่อเนื่องในเรื่องที่พูด
1	พูดติดตะกุกตะกัก เว้นช่วงนานจนน่าเบื่อ ต้องกระตุ้นให้พูดต่อ ความคิดไม่เชื่อมโยง
กระโดดไปมา

ระดับคะแนน เกณฑ์การประเมิน (ด้านการใช้คำศัพท์)

3	มีวงคำศัพท์กว้าง สามารถใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม
2	ใช้คำศัพท์พื้นๆ เพียงพอที่จะสื่อความ บางครั้งต้องพูดใหม่เพื่อให้ได้ความ
ตามที่ต้องการสื่อ
1	มีวงคำศัพท์น้อยมาก ใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้องจนสื่อความได้แทบไม่ตรงกับหัวข้อเรื่องที่พูด

ภาคผนวก ค

- แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
- แบบประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร ในช่วงปีภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ

แบบประเมินตนเอง

เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

ชื่อ ชั้น เลขที่

วันที่

✓ x ✓ x ✓ x ✓ x ✓ x ✓ x ✓ x ✓

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ในชั่วโมงเรียนฉันตั้งใจเรียนในเรื่องที่ครูสอน					
2. ฉันฝึกทบทวนในบทเรียนที่เรียนไปแล้วเป็นประจำ					
3. ฉันสนุกสนานกับการเรียนและการทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียน					
4. ฉันฟังการออกเสียงภาษาเยอรมันเข้าใจ					
5. ฉันตั้งใจฟังและพูดได้ตอบในชั่วโมงเสมอ					
6. ฉันออกเสียงคำที่พูดได้ถูกต้อง					
7. ฉันพูดตอบครูและเพื่อนได้					
8. ฉันพูดในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้					
9. ฉันชอบพูดภาษาเยอรมันเมื่อมีโอกาสทั้งในและนอกห้องเรียน					
10. ฉันสามารถทำงานให้เสร็จโดยเร็วและออกมาดี					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการจัดการเรียนการสอน
วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
วันที่ 17 เม.ย – 16 พ.ค 2549
โรงเรียนสตรีรัตนบุรี

.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ช่วงเวลาที่จัดการเรียนการสอน (17 เม.ย – 16 พ.ค 49)					
2. ระยะเวลาที่จัดการเรียนการสอน (15 วัน)					
3. เวลาสำหรับการเรียนในแต่ละวัน (5 ชม./วัน)					
4. เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน					
5. ครูมีความรู้และวิธีการถ่ายทอดทำให้เกิดความเข้าใจ					
6. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
7. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม					
- เทป					
- วีดีโอ					
- ซิตีบทเรียนคอมพิวเตอร์					
8. อาหาร					
9. สถานที่จัดกิจกรรมการสอน					
10. ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนในครั้งนี้					

ตามความคิดเห็นของนักเรียนคิดว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียน
 ที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศก่อนเปิดภาคเรียนปกติหรือไม่

☐ ควร

☐ ไม่ควร

☐ ไม่แน่ใจ

จากการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ มีสิ่งใดที่นักเรียนคิดว่าควรปรับปรุง

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

แบบประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียน

วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
ในช่วงปิดภาคเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติโรงเรียนสตรีรัตนทพบุรี

.....

ชื่อ

เลขที่

วันที่/...../2549

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เนื้อหาที่เรียนในช่วงปิดภาคเรียนมีประโยชน์และเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนเพียงใด					
2. การที่นักเรียนได้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่เครียดต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ					
3. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้นักเรียนให้มีทักษะพื้นฐานเบื้องต้นในการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด					
4. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาเยอรมันมากขึ้น					
5. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด					
6. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่าน-เขียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติ					
7. การเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติของนักเรียนมากน้อยเพียงใด					
8. กิจกรรมที่จัดในช่วงปิดภาคเรียนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาเยอรมันเพียงใด					
9. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเพียงใด					
10. นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนในช่วงปิดภาคเรียนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาเยอรมันในภาคเรียนปกติเพียงใด					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

👍 👍 👍 👍 👍 👍 👍 👍 👍

ภาคผนวก ง

- หลักสูตรวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
 - มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - คำอธิบายรายวิชา
 - ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- แผนการจัดการเรียนรู้
 - ชุดการเรียนรู้ Deutsche Phonetik
 - ชุดการเรียนรู้ Deutsche Kommunikation
 - ข้อสังเกตจากการออกเสียงของผู้เรียน

หลักสูตร

วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสารนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านทักษะฟัง-พูดสำหรับผู้เริ่มเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเวลา ก่อนเปิดภาคเรียน ก่อนที่จะเข้าเรียนวิชาพื้นฐานในภาคปกติ การจัดทำหลักสูตรฉบับนี้ได้อ้างอิงจากการกำหนดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และ หลักสูตรโรงเรียนสตรีรัตนบุรี แต่เพื่อให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของผู้เรียน ภาษาเยอรมันในระดับเริ่มต้นจึงได้ปรับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชานี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้นของโครงสร้างระดับที่ 1 คือ ช่วงชั้น ป. 1-3 ซึ่งเป็นระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level) อีกทั้งได้มีการปรับ ลดมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชานี้ด้วย

รายละเอียดของมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1

เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้ มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
1. อ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำและประโยคง่ายๆ ได้ ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง	- อ่านออกเสียงตัวอักษรได้ถูกต้อง - อ่านออกเสียงคำโดยออกเสียงพยัญชนะต้น (Anlaut) พยัญชนะท้ายคำ (Auslaut) พยัญชนะควบกล้ำ เสียงสระ สระสั้น-ยาว สระผสม และเสียงที่ไม่ปรากฏในภาษาไทย - อ่านออกเสียงคำ และกลุ่มคำ โดยเน้นเสียงหนักเบา (Betonung) - อ่านออกเสียงประโยคง่ายๆ โดยใช้ระดับเสียง (Intonation)
2. เข้าใจบทสนทนา เรื่องสั้นๆ หรือนิทานง่ายๆ ที่มีภาพประกอบ	- จับใจความสำคัญเกี่ยวกับบทสนทนาง่ายๆ - บอกใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2

มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
1. ใช้ภาษาต่างๆ สั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อวัฒนธรรมง่ายๆ	- พูดทักทายและตอบรับการทักทาย กล่าวลาครูและเพื่อนโดยใช้ภาษาและกิริยาท่าทางที่เหมาะสม - พูดแนะนำตนเอง สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน
2. ใช้ภาษาต่างๆ สั้นๆ เพื่อแสดงความต้องการของตน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีง่ายๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษา	- พูดบอกความต้องการของตนเองและความต้องการของเพื่อนอย่างง่ายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันทั่วไป
3. ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งต่างๆรอบตัว โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่างๆ	- สนทนาเกี่ยวกับบุคคล สิ่งต่างๆรอบตัว และสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาได้เหมาะสม
4. ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตนโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่างๆ รวมทั้งรู้วิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่ได้ผล	- สนทนาได้ตอบสั้นๆ ตามความคิดเห็นของเพื่อน และบอกความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับชีวิตประจำวันทั่วไป - สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูล พูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.3

เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสาร ข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
1. นำเสนอกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับวัย ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน	- ร้องเพลงและบอกความหมาย

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1

เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
1. เข้าใจรูปแบบพฤติกรรมและการใช้ถ้อยคำสำนวนต่างๆ ในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	- ใช้คำพูดหรือกิริยาท่าทางในการทักทาย อำลาตามวัฒนธรรมของประเทศที่ใช้ภาษาเยอรมัน - แนะนำตนเองและผู้อื่น ได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมของประเทศที่ใช้ภาษาเยอรมัน - ใช้คำที่แสดงมารยาททางสังคมได้เหมาะสมกับวัย บุคคล โอกาสและคำพูดที่แสดงความสุภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.2

เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
1. เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาเยอรมันกับภาษาไทยในเรื่องเสียงสระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และข้อความต่างๆ	- บอกความแตกต่างด้านตัวอักษร คำ ประโยค (เสียง พยัญชนะ สระ การสะกดคำ โครงสร้างประโยค) และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนของภาษาเยอรมันกับภาษาไทย - บอกความแตกต่างระหว่างระบบการออกเสียงภาษาเยอรมันกับภาษาไทย
2. เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย	- บอกความแตกต่างด้านสภาพภูมิศาสตร์ สภาพอากาศ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีผลต่อวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย - บอกความแตกต่างด้านพฤติกรรมและการติดต่อปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ต่างๆ ระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.2

สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
1. ใช้ภาษาอย่างง่ายเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่นของตน	- บอกคำศัพท์ชื่ออาชีพและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่างๆ - สอบถามและให้ข้อมูลง่ายๆเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ

คำอธิบายรายวิชา

ภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

สำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาเยอรมันในระดับชั้น ม. 4 เวลา 72 ชั่วโมง

ฝึกทักษะการฟัง การพูด โดยออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและใช้ศัพท์ จำนวน โครงสร้างทางภาษา ที่ถูกต้องในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ฟังบทสนทนา เรื่องเล่า และข้อความ ต่างๆ นำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน สามารถเข้าใจภาษา ความรู้สึก และท่าทาง รวมทั้งใช้ภาษา ได้เหมาะสมกับระดับบุคคล กาลเทศะ และมารยาททางสังคม ตลอดจนเข้าใจความแตกต่างของภาษา และวัฒนธรรมระหว่างไทยกับเยอรมัน

ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้
วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร
กับกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ความสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้											
หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 1							สาระที่ 2			สาระที่ 4
	ต 1.1		ต 1.2				ต 1.3	ต 2.1	ต 2.2		ต 4.2
	1	2	1	2	3	4	1	1	1	2	1
1. ตัวอักษรและลักษณะทั่วไปของภาษาเยอรมัน	/								/		
2. เสียงสระ	/								/		
3. เสียงพยัญชนะ	/								/		
4. การออกเสียงสั้น/เสียงยาว	/								/		
5. การเน้นเสียงคำและทำนองเสียง	/								/		
6. การกล่าวคำทักทายและคำอำลา			/				/	/		/	
7. การแนะนำตัว การบอกสัญชาติ				/				/			
8. ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ		/			/						
9. สมาชิกในครอบครัวและอาชีพ			/				/				/
10. อาหารและเครื่องดื่ม						/	/				
11. สีและวัน เดือน ฤดูกาล					/					/	
12. คำกริยาในชีวิตประจำวัน				/		/	/				

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา สันทนาภาษาเยอรมัน
(Deutsche Konversation)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2549

จัดทำโดย

นางสาววิไลรัตน์ ระลึกมูล

ครู คศ.2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

โรงเรียนสตรีรัตนบุรี

สารบัญ

	หน้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 : การกล่าวคำทักทายและคำอำลา	311
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 : การแนะนำตัว การบอกสัญชาติ	323
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 : ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ	333
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 : สมาชิกในครอบครัวและอาชีพ	343
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 : อาหารและเครื่องดื่ม	353
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 : สีและวัน เดือน ปี	362
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 : คำกริยาในชีวิตประจำวัน	371
บรรณานุกรม	378

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หน่วยที่ 1 เรื่อง การกล่าวคำทักทายและคำอำลา (Begrüßung & Abschied) เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ในชีวิตประจำวันนักเรียนจะได้พบกับคนกลุ่มต่างๆ เช่น เพื่อน ครูอาจารย์ ตลอดจนคนแปลกหน้า การใช้ภาษาในการทักทายและอำลาจะแตกต่างกันออกไป นักเรียนจึงควรเรียนรู้วิธีการกล่าวคำทักทายและคำอำลาแบบต่างๆ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งนอกเหนือจากนี้ในประเทศเยอรมันการทักทายยังเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาของวันด้วย นักเรียนจึงควรกล่าวคำทักทายที่เหมาะสม ตลอดจนใช้คำพูดถามทุกข์สุขเมื่อพบกันและแสดงกริยาทำทางแบบเจ้าของภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ต 1.2, ต.1.3, ต 2.1, ต 2.2

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- ใช้ภาษาง่ายๆ สั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อวัฒนธรรมง่ายๆ
- นำเสนอกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับวัย ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน
- เข้าใจรูปแบบพฤติกรรมและการใช้ถ้อยคำสำนวนง่ายๆ ในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- พูดทักทายและตอบรับการทักทาย กล่าวลาครูและเพื่อน โดยใช้ภาษาและกริยาทำทางที่เหมาะสม
- ร้องเพลงและบอกความหมาย
- ใช้คำพูดหรือกริยาทำทางในการทักทาย อำลาตามวัฒนธรรมของประเทศที่ใช้ภาษาเยอรมัน
- บอกความแตกต่างด้านพฤติกรรมและการติดต่อปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ต่างๆ ระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย

5. สาระการเรียนรู้

- คำทักทาย เช่น Hallo, Guten Morgen, Guten Tag, Guten Abend, Gute Nacht, Grüß Gott
- คำอำลา เช่น Tschüss, Wiedersehen, Auf Wiedersehen, Auf Wiederschauen, Servus, Schönen Tag noch, Mach's gut
- การถามทุกข์สุขเมื่อพบกัน เช่น Wie geht es Ihnen?, Wie geht es dir?, Wie geht's?
- การบอกทุกข์สุข เช่น super, sehr gut, gut, Es geht, nicht so gut

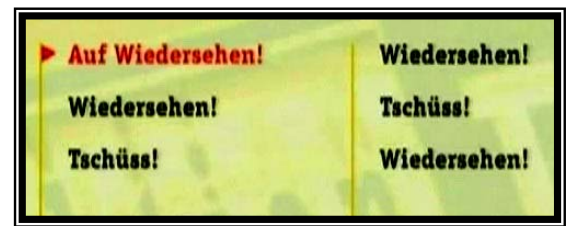
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน

- นักเรียนดู DVD บทเรียนเกี่ยวกับคำทักทาย และคำอำลาจากแบบเรียนประกอบวิดีโอ redaktion-D ในส่วน Einzelne Kurse บทที่ 1 Hallo ครูอธิบายเสริมในขณะที่เป็นบางช่วงเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ ดีขึ้น ในส่วนของการสรุปสำนวนวิธีการ ได้ตอบ ครูหยุดเทปเพื่อให้ นักเรียนฝึกพูดตาม

Hallo!

Auf Wiedersehen!

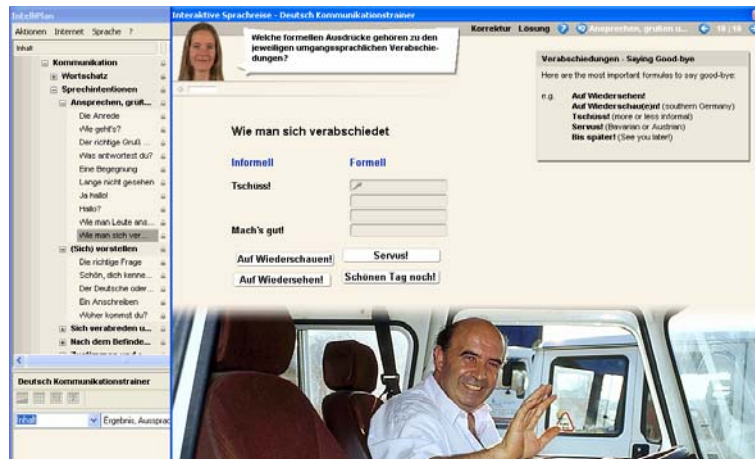
ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. Hör die Dialoge.

- ให้นักเรียนดูภาพใน Hör die Dialoge. ภาพแรก ในใบงานที่ 1 ซึ่งเป็นภาพของผู้ชายสองคน จับมือและเปิดหมวกอยู่ที่สถานีรถไฟ แล้วให้นักเรียนฟังบทสนทนาโดยยังไม่ดูบทสนทนา หลังจากฟังจบแล้วให้นักเรียนบอกว่าบุคคลในภาพพูดว่าอะไรกัน ซึ่งคำตอบ คือ ทักทายกัน ด้วยคำว่า Guten Tag
- หลังจากนั้นให้นักเรียนดูภาพที่ 2 ซึ่งเป็นภาพของเด็กสองคน โบกมือให้กันที่ชายหาด แล้วให้นักเรียนฟังบทสนทนาโดยไม่ดูบทสนทนา แล้วบอกว่าบุคคลในภาพพูดว่าอะไรกัน ซึ่งคำตอบ คือ ทักทายกัน ด้วยคำว่า Hallo
- ให้นักเรียนฟังบทสนทนาทั้ง 2 บทอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนสรุปว่าทำไมคนในภาพจึงใช้คำทักทายต่างกัน ซึ่งจะสรุปได้จากการเรียกชื่อ ซึ่งในบทสนทนาแรกเรียกชื่อกันโดยใช้คำว่า Herr ตามด้วย นามสกุล และใช้คำสรรพนาม Ihnen ส่วนในบทสนทนาที่สองเรียกชื่อตัวกันและใช้สรรพนาม dir คำว่า Guten Tag เป็นคำทักทายที่ใช้อย่างเป็นทางการมากกว่าคำว่า Hallo
- ครูอธิบายสำนวน Wie geht es Ihnen?, Wie geht es dir? และ Wie geht's? ว่าเป็นการถามทุกข์ สุขหลังจากพูดทักทายกันแล้ว ซึ่งสามารถตอบได้ว่า super, sehr gut, gut หรือ nicht so gut ขึ้นอยู่กับสุขภาพและความรู้สึกของผู้ตอบ

2.2 บทเรียน *Ansprechen, grüßen und verabschieden* เรื่อง *Wie man sich verabschiedet?*

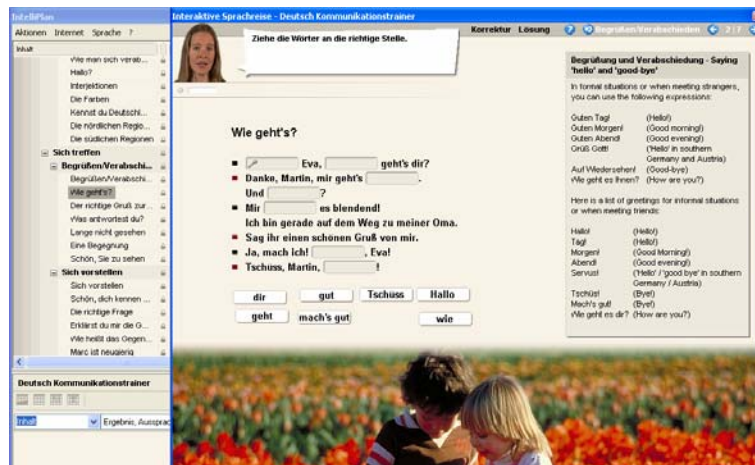
- นักเรียนศึกษาคำอธิบายคำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับคำอำลาแบบต่างๆ ในกรอบทางขวามือและครูช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้อง
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดจับคู่คำอำลาแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยลากคำที่ถูกต้องเติมลงในกรอบด้านหลังกาที่ให้มา แล้วฝึกฟังและออกเสียง
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของกรการกล่าวคำอำลาแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Spezifisches Training/Kommunikation/Sprechintentionen
บทเรียน *Ansprechen, grüßen und verabschieden* เรื่อง *Wie man sich verabschiedet?* (หน้า 10)

2.3 บทเรียน *Ansprechen, grüßen und verabschieden* เรื่อง *Wie geht's?*

- นักเรียนศึกษาคำอธิบายคำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับการทักทายและการอำลาในกรอบทางขวามือ
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยลากคำที่ถูกต้องเติมลงในบทสนทนา เมื่อเติมครบและได้ตรวจสอบแล้วให้ฝึกฟังและออกเสียง
- ครูช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น

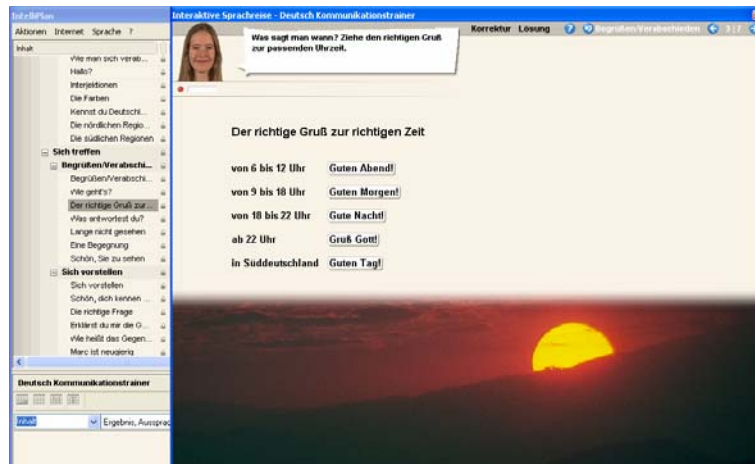

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Spezifisches Training/Kommunikation/Sprechintentionen

บทเรียน *Ansprechen, grüßen und verabschieden* เรื่อง *Wie geht's?* (หน้า 2)

2.4 บทเรียน *Ansprechen, grüßen und verabschieden* เรื่อง *Der richtige Gruß zur richtigen Zeit*

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดจับคู่ทบทวน เรื่องการใช้คำอำลาตามเวลาต่างๆ ของวัน และคำทักทายที่นิยมใช้กันในภาคใต้ โดยลากคำที่ถูกต้องสลับไปวางไว้หลังเวลานั้น เมื่อตรวจสอบความถูกต้องด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung แล้ว นักเรียนฝึกฟังและออกเสียงตามบทเรียน
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของการกล่าวคำทักทายตามช่วงเวลาต่างๆ ของวัน

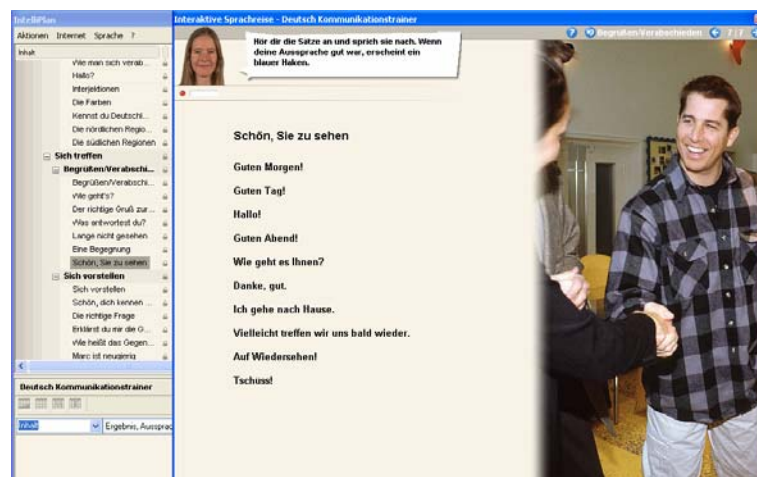

ซีดี *Kommunikationstrainer* ตอน *Spezifisches Training/Kommunikation/Sprechintentionen*

บทเรียน *Ansprechen, grüßen und verabschieden* เรื่อง *Der richtige Gruß zur richtigen Zeit* (หน้า 3)

2.5 บทเรียน *sich treffen* เรื่อง *Schön, Sie zu sehen*

- ในบทนี้นักเรียนจะได้ทบทวนคำศัพท์และสำนวนการทักทายและการอำลาโดยนักเรียนคลิกที่กลุ่มคำหรือประโยคเพื่อฟังเสียง แล้วฝึกออกเสียงตาม

ซีดี *Kommunikationstrainer* ตอน *Kommunikationstrainer/ Begrüßen, Verabschieden*

บทเรียน *sich treffen* เรื่อง *Schön, Sie zu sehen* (หน้า 7)

ขั้นทบทวน

- นักเรียนฟังเพลง Guten Morgen ในกิจกรรมเสริม 2 และเติมคำในช่องว่าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมครูช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น
- นักเรียนจับคู่สนทนาตามตัวอย่างใน Mach dann einen Dialog mit Varianten. ในหน้า 1 ของ ใบงานที่ 1 โดยปรับเปลี่ยนคำทักทายและคำอำลาตามที่ได้เรียนมาให้ครูฟัง
- นักเรียนกลับไปทบทวนบทเรียนจากเฉลยแบบฝึกหัดของกิจกรรมเสริม 1 ในใบงานที่ 1 และฝึกออกเสียงคำและประโยคที่บ้าน

7. สื่อการเรียนการสอน

- บทสนทนาจากแบบเรียน Deutsch als Fremdsprache Schritte 1
- DVD บทเรียน redaktion-D
- ซีดี Kommunikationstrainer
- ซีดีเพลง Guten Morgen จากแบบเรียน Tamburin 1 Deutsch für Kinder

8. การวัดและการประเมินผล

- การทำแบบฝึกหัด
- สังเกตจากการออกเสียง
- ประเมินจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทสนทนาและความคล่องแคล่วในการสนทนาโดยใช้เกณฑ์ประเมินด้านต่างๆ (ดูภาคผนวกท้ายแผน) รวม 15 คะแนน

9. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

- สาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอื่นๆ จากการเปรียบเทียบคำทักทายและคำอำลา

ใบงานที่ 1

จากเอกสารเนื้อหาประกอบการเรียน *Deutsche Konversation* บทที่ 1 เรื่อง การกล่าวคำทักทายและ
คำอำลา หน้า 1-5

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หน่วยที่ 2 เรื่อง การแนะนำตัว การบอกสัญชาติ (Vorstellung & Nationalität) เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การฝึกใช้ภาษาในการถามและแนะนำตนเอง รวมทั้งบอกสัญชาติชาติและประเทศที่มาจากกับคนแปลกหน้า โดยเฉพาะชาวต่างชาติ เป็นการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันที่สำคัญ นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ศัพท์สำนวน โครงสร้างประโยค และระดับการใช้ภาษา ตลอดจนวัฒนธรรมในการถามและแนะนำตนเองที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ต 1.2, ต 2.1

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- ใช้ภาษาง่ายๆ สั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อวัฒนธรรมง่ายๆ
- เข้าใจรูปแบบพฤติกรรมและการใช้ถ้อยคำสำนวนง่ายๆ ในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- พูดแนะนำตนเอง สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน
- แนะนำตนเองและผู้อื่นได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมของประเทศที่ใช้ภาษาเยอรมัน
- ใช้คำที่แสดงมารยาททางสังคมได้เหมาะสมกับวัย บุคคล โอกาสและคำพูดที่แสดงความสุภาพ

5. สาระการเรียนรู้

- การถามชื่อ เช่น Wie heißt du? / Wie heißen Sie?,
Wie ist dein Name? / Wie ist Ihr Name?, Wer bist du? / Wer sind Sie?
- การบอกชื่อและแนะนำตัว เช่น Ich heiße ..., Mein Name ist ..., Ich bin ...
- การถามที่มา เช่น Woher kommst du? / Woher kommen Sie?
- การบอกที่มา เช่น Ich komme aus ...
- คำบอกสัญชาติชาติ เช่น Deutsche, Engländer / Engländerin, Franzose / Französin

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน

- ครูเปิดวิดีโอบทเรียนจากแบบเรียนประกอบวิดีโอ redaktion-D ในส่วน Einzelne Kurse บทที่ 1 Hallo อีกครั้ง ให้นักเรียนดูว่าคนเยอรมันพูดแนะนำตัวอย่างไรและทำท่าอย่างไรในขณะแนะนำตัว แล้วให้นักเรียนดูสรุปสำนวนวิธีการการแนะนำตัว โดยครูหยุดเทปทีละประโยคเพื่อให้นักเรียนฝึกพูดตาม
- นักเรียนดูวิดีโอบทเรียนเกี่ยวกับการถามและบอกที่มาจากแบบเรียนประกอบวิดีโอ redaktion-D ในส่วน Einzelne Kurse บทที่ 2 Woher kommen Sie? ครูอธิบายเสริมในขณะที่เป็นบางช่วงเพื่อให้นักเรียนเข้าใจดีขึ้น ในส่วนของการสรุปสำนวนวิธีการได้ตอบ ครูหยุดเทปเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกพูดตาม และครูอธิบายเพิ่มเติมถึงการใช้สรรพนาม Sie และ du ว่า Sie (ซึ่งสะกดด้วย 'S' ตัวใหญ่เสมอ) ใช้เรียกคู่สนทนาที่ไม่สนิทกันหรืออาวุโสกว่า ส่วน du ใช้เรียก คู่สนทนาที่สนิทกัน อายุเท่ากันหรือเด็กกว่า

Ich heiße...

► Ich heiße Annemarie.	Ich bin Sekretärin.
Ich bin Herr Leicht.	Ich bin Deutschlehrer.
Annemarie Mangold.	Ich bin Sekretärin.

Woher kommen Sie?

► Woher kommen Sie?	Wir kommen aus Berlin.
Woher kommst du?	Ich komme aus Deutschland.
Woher kommen Sie?	Ich komme aus Japan.

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. Hör die Dialoge.

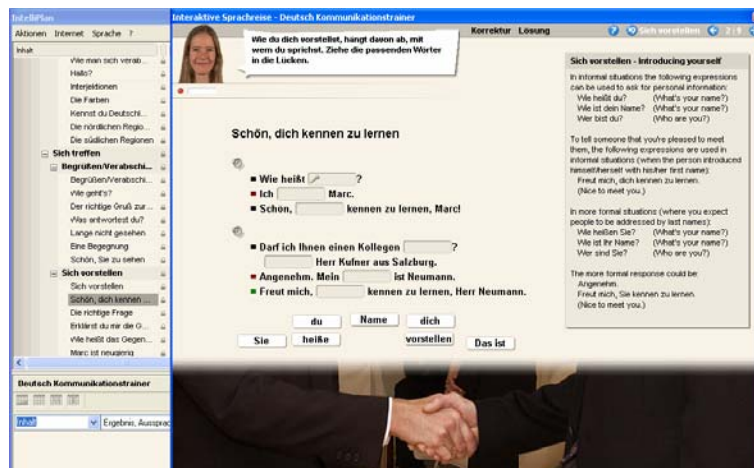
- ให้นักเรียนดูภาพใน Hör die Dialoge. ภาพแรก ในใบงานที่ 2 ซึ่งเป็นภาพของผู้หญิงมีอายุจับมือทักทายกับผู้ชายคนหนึ่ง แล้วให้นักเรียนฟังบทสนทนาโดยยังไม่ดูบทสนทนา หลังจากฟังจบแล้วให้นักเรียนบอกว่าบุคคลในภาพพูดว่าอะไรกัน ซึ่งคำตอบ คือ ทักทายกัน ด้วยคำว่า Guten Tag และมีการแนะนำตัวบอกชื่อ ถามและบอกที่มา
- หลังจากนั้นให้นักเรียนดูภาพที่ 2 และฟังบทสนทนาโดยไม่ดูบทสนทนา แล้วบอกว่าบุคคลในภาพพูดว่าอะไรกัน ซึ่งคำตอบ คือ ทักทายกัน ด้วยคำว่า Hallo และมีการแนะนำตัวบอกชื่อ ถามและบอกที่มาเหมือนกัน
- ให้นักเรียนฟังบทสนทนาทั้ง 2 บทอีกครั้ง หลังจากฟังจบแล้วให้นักเรียนบอกว่าทำไมในบทสนทนาแรก Nikolaj จึงถูกถามว่ามาจากไหนด้วยรูปประโยคว่า Woher kommen Sie? และทำไมจึงถูกถามว่า Woher kommst du? ในบทสนทนาที่สอง ซึ่งสรุปได้จากการเรียกชื่อ โดยในบทสนทนาแรกผู้หญิงเรียกชื่อโดยใช้คำว่า Herr Miron ซึ่งเป็นนามสกุล เนื่องจากไม่สนิทกัน

จึงใช้คำสรรพนาม Sie ส่วนในบทสนทนาที่สองคู่สนทนาของ Nikolaj เป็นชายหนุ่มรุ่นเดียวกัน
จึงใช้ชื่อตัวเรียกและใช้สรรพนาม du ซึ่งเป็นคำสรรพนามสำหรับคนอายุใกล้เคียงกัน

2. กิจกรรมเสริม 1 : ซื้คือ *Kommunikationstrainer*

2.1 บทเรียน *sich vorstellen* เรื่อง **Schön, dich zu kennen**

- นักเรียนศึกษาคำอธิบายคำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับการถามชื่อและการแนะนำตัวในกรอบทางขวามือ ซึ่งผู้พูดต้องคำนึงถึงการใช้คำสรรพนามกับคู่สนทนา เนื่องจากในภาษาเยอรมันมีคำสรรพนามเรียกคู่สนทนาอยู่ 2 แบบ คือ สำหรับคู่สนทนาที่สนิทกันและสำหรับคู่สนทนาที่ไม่สนิทกันที่ต้องใช้คำสรรพนามที่เป็นทางการ โดยครูช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น
- นักเรียนฝึกฟังบทสนทนาโดยคลิกที่รูปลำโพงแล้วลากคำที่ได้ยินเติมลงในบทสนทนาเมื่อตรวจสอบความถูกต้องด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung แล้ว นักเรียนฝึกฟังบทสนทนาและฝึกออกเสียงตาม
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของการใช้คำสรรพนามที่เหมาะสมกับคู่สนทนา

ซื้คือ *Kommunikationstrainer* ตอน *Spezifisches Training/Kommunikation/Sprechintentionen*

บทเรียน *sich vorstellen* เรื่อง **Schön, dich zu kennen** (หน้า 2)

2.2 บทเรียน *sich vorstellen* เรื่อง **Der Deutsche oder die Deutsche**

- นักเรียนศึกษาคำอธิบายคำศัพท์เกี่ยวกับสัญชาติในกรอบทางขวามือ โดยสังเกตถึง ความแตกต่างของการบอกสัญชาติของเพศชายและเพศหญิง ซึ่งคำบอกสัญชาติของ เพศหญิง ส่วนใหญ่จะลงท้ายด้วย -in โดยครูช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจว่าคำนามในภาษาเยอรมัน จะขึ้นต้นด้วยตัวอักษรตัวใหญ่เสมอ และจะมีคำนำหน้านาม (Artikel) แสดงเพศด้วย โดยคำนามเพศชายจะมีคำนำหน้านามว่า der และคำนำหน้านามเพศหญิง คือ die
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยลากคำบอกสัญชาติที่ถูกต้องไปเติมลงในประโยค เมื่อตรวจสอบความถูกต้องด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung แล้ว ให้ฝึกฟังและออกเสียง
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของคำบอกเชื้อชาติสำหรับเพศชายและเพศหญิง

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Spezifisches Training/Kommunikation/Sprechintentionen
บทเรียน *sich vorstellen* เรื่อง **Der Deutsche oder die Deutsche** (หน้า 3)

2.3 บทเรียน *Herkunft* เรื่อง **Nationalitäten**

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดเติมคำบอกสัญชาติที่ถูกต้องในประโยค เมื่อตรวจสอบความถูกต้องด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung แล้ว ให้นักเรียนฝึกฟังและออกเสียงตาม

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/ Begrüßen, Verabschieden
บทเรียน *Herkunft* เรื่อง **Nationalitäten** (หน้า 3)

2.4 บทเรียน *Herkunft* เรื่อง *Er ist Senegalese*

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดจับคู่คำบอกสัญชาติของเพศชายและเพศหญิงให้ตรงกัน โดยลากคำทางขวามือที่ถูกต้องไปวางไว้หลังคำทางซ้ายมือ แล้วฝึกฟังและออกเสียง

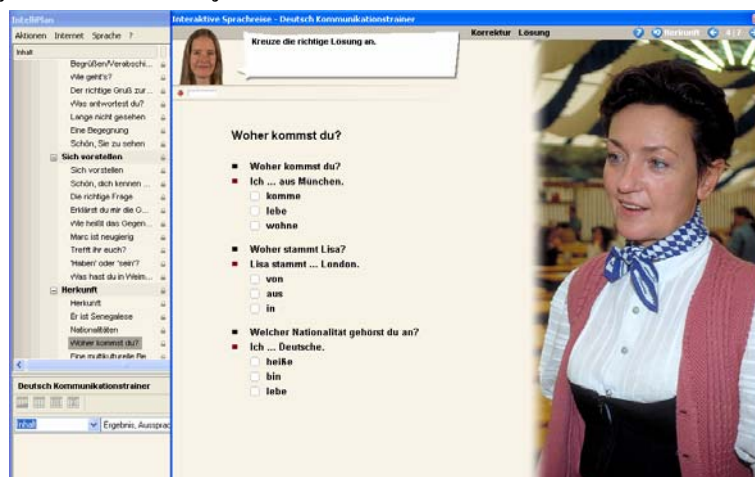

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/ Begrüßen, Verabschieden

บทเรียน *Herkunft* เรื่อง *Er ist Senegalese* (หน้า 2)

2.5 บทเรียน *sich vorstellen* เรื่อง *Woher kommst du?*

- นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ในเรื่องเกี่ยวกับการถามและบอกสัญชาติหรือประเทศที่มา แล้วฝึกฟังและออกเสียง
- ครูอธิบายเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Spezifisches Training/Kommunikation/Sprechintentionen

บทเรียน *sich vorstellen* เรื่อง *Woher kommst du?* (หน้า 5)

ขั้นทบทวน

- นักเรียนจับคู่สนทนาตามตัวอย่างใน Mach dann einen Dialog mit Varianten. ในหน้า 1 ของ ใบงาน ที่ 2 โดยปรับเปลี่ยนวิธีถาม-ตอบชื่อ และบอกที่มาตามรูปประโยคที่ได้เรียนมา
- นักเรียนกลับไปทบทวนบทเรียนจากเฉลยแบบฝึกหัดของกิจกรรมเสริม 1 ในใบงานและ ฝึกออกเสียงคำและประโยคที่บ้าน

7. สื่อการเรียนการสอน

- บทสนทนาจากแบบเรียน Deutsch als Fremdsprache Schritte 1
- DVD บทเรียน redaktion-D
- ซีดี Kommunikationstrainer

8. การวัดและการประเมินผล

- การทำแบบฝึกหัด
- สังเกตจากการออกเสียง
- ประเมินจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทสนทนาและความคล่องแคล่วในการสนทนา โดยใช้เกณฑ์ประเมินด้านต่างๆ (ดูภาคผนวกท้ายแผน) รวม 15 คะแนน

9. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

- สาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอื่นๆ จากการเปรียบเทียบการแนะนำตัว
- สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ จากการบอกสัญชาติและประเทศที่มา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หน่วยที่ 3 เรื่อง ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ (Zahlen, Telefonnummer & Alter) เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ในแต่ละวันชีวิตของนักเรียนจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับตัวเลขประเภทต่างๆ มากมาย นักเรียนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับตัวเลข ตลอดจนสำนวน โครงสร้างประโยคต่างๆ เกี่ยวกับตัวเลข เช่น การบอกเบอร์โทรศัพท์ การบอกอายุ เป็นต้น เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ต 1.1, ต 1.2

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- เข้าใจบทสนทนา เรื่องสั้นๆ หรือนิทานง่ายๆ ที่มีภาพประกอบ
- ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่างๆ

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- จับใจความสำคัญเกี่ยวกับบทสนทนาง่ายๆ
- สนทนาเกี่ยวกับบุคคล สิ่งต่างๆ รอบตัว และสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาได้เหมาะสม

5. สาระการเรียนรู้

- ตัวเลข 1 – 20
- ถามและบอกเบอร์โทรศัพท์
- ถามและบอกอายุ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน

1. กิจกรรมเสริม 1 : ซึ่คือ *Kommunikationstrainer*

1.1 บทเรียน Zahlen เรื่อง *Die Zahlen*

- นักเรียนฟังเสียงตัวเลข 1 - 10 แล้วเดาคำที่ได้ยินน่าจะเป็นเลขตัวใด โดยนักเรียนคลิกที่รูปลำโพงเพื่อฟังเสียง แล้วลากตัวเลขที่ได้ยินไปวางในช่อง เมื่อทำครบแล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung โดยครูช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้อง แล้วให้นักเรียนฟังทบทวนและฝึกออกเสียงตาม
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของตัวเลข 1 - 10

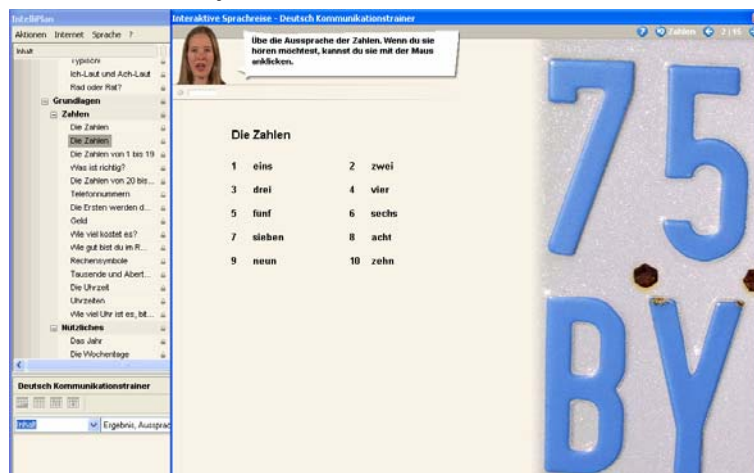

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/Grundlagen

บทเรียน Zahlen เรื่อง **Die Zahlen** (หน้า 1)

1.2 บทเรียน Zahlen เรื่อง **Die Zahlen**

- นักเรียนฝึกฟังและออกเสียงตัวเลข 1 - 10 โดยนักเรียนคลิกที่คำเพื่อฟังเสียง แล้วฝึกออกเสียงตามให้ถูกต้อง

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/Grundlagen

บทเรียน Zahlen เรื่อง **Die Zahlen** (หน้า 2)

1.3 บทเรียน Zahlen เรื่อง **Die Zahlen von 1 bis 19**

- นักเรียนจับคู่ตัวเลข 1 - 19 โดยลากคำบอกตัวเลขไปวางในช่องข้างหลังตัวเลข เมื่อทำครบแล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung โดยครูช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้อง แล้วให้นักเรียนฟังทบทวนและฝึกออกเสียงตาม
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของตัวเลข 1 - 19

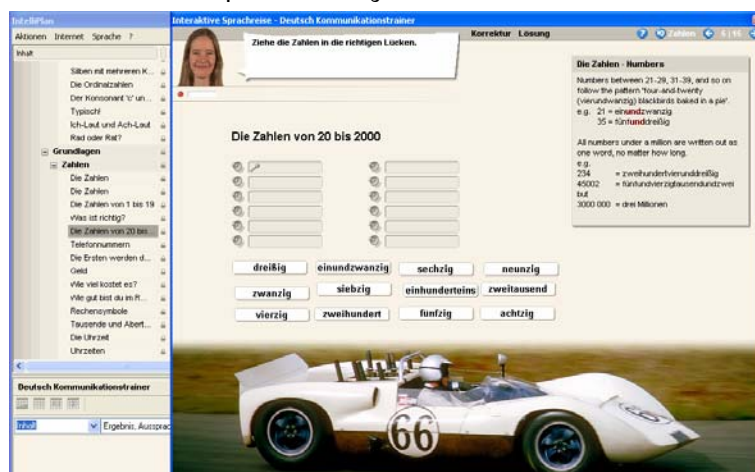

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/Grundlagen

บทเรียน Zahlen เรื่อง Die Zahlen von 1 bis 19 (หน้า 3)

1.4 บทเรียน Zahlen เรื่อง Die Zahlen von Zahlen เรื่อง Die Zahlen von 20 bis 2000

- นักเรียนศึกษาคำอธิบายการอ่านตัวเลขในภาษาเยอรมันในกรอบทางขวามือ ซึ่งในหลักสิบจะอ่านจากตัวเลขข้างหลัง คือ หลักหน่วยก่อนหลักสิบ โดยครูช่วยอธิบายเสริมให้นักเรียนเข้าใจถูกต้อง
- นักเรียนฝึกฟังเสียงตัวเลข 20 - 2000 โดยนักเรียนคลิกที่รูปลำโพงเพื่อฟังเสียง แล้วลากคำบอกตัวเลขที่ได้ยินไปวางในช่อง เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบแล้ว ครูช่วยอธิบายเสริมความรู้ให้นักเรียนเข้าใจถูกต้อง แล้วให้นักเรียนฟังทบทวนและฝึกออกเสียงตามให้ถูกต้อง
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของตัวเลขหลักสิบ หลักร้อย และหลักพัน

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/Grundlagen

บทเรียน Zahlen เรื่อง Die Zahlen von 20 bis 2000 (หน้า 5)

- นักเรียนฝึกเขียนตัวเลขตามที่กำหนดให้ ครูช่วยเสริมข้อบกพร่องของนักเรียน พร้อมอธิบายและกล่าวชมเชยให้กำลังใจนักเรียนที่ตอบถูก

ขั้นฝึกปฏิบัติ

- นักเรียนคู่วิธีโอเพนเรียนเกี่ยวกับการถาม-ตอบเบอร์โทรศัพท์และอายุจากแบบเรียนประกอบ วิดีโอ redaktion-D ในส่วน Einzelne Kurse บทที่ 3 Eins, zwei, drei, ... ครูอธิบายเสริมในขณะที่เป็นบางช่วงเพื่อให้นักเรียนเข้าใจดีขึ้น ในส่วนของการสรุปสำนวนวิธีการโต้ตอบ ครูหยุดเทปเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกพูดตาม และอธิบายเสริมว่าประโยค Wie ist Ihre Nummer? เป็นการถามเบอร์โทรศัพท์ของคนที่ไม่สนิทกัน เพราะคำว่า Ihre เป็นคำแสดงความเคารพของ คำสรรพนาม Sie ถ้าถามเบอร์โทรศัพท์ของคนสนิทกันใช้ประโยคว่า Wie ist deine Nummer?
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของการถามเบอร์โทรศัพท์

Wie ist Ihre Nummer?

► Wie ist Ihre Nummer?		Meine Nummer ist	
0	null		
1	eins	7	sieben
2	zwei	9	neun
6	sechs	4	vier
2	zwei	8	acht
3	drei		

- ครูอธิบายถึงการใช้รูปประโยคถาม-ตอบเกี่ยวกับอายุซึ่งถ้าเป็นบุคคลที่ไม่สนิทกันจะใช้คำถามว่า “Wie alt sind Sie? (นักเรียนควรระวังในการใช้เพราะในธรรมเนียมตะวันตก ถ้าไม่สนิทกันหรือไม่จำเป็นจะไม่นิยมถามอายุกัน) ถ้าเป็นบุคคลที่สนิทกันหรือใช้ถามผู้ที่เด็กกว่าจะใช้คำถามว่า “Wie alt bist du?

Wie alt sind Sie?

► Wie alt sind Sie?	Ich bin sechsundzwanzig Jahre alt.
Und du, wie alt bist du?	Ich bin vierundzwanzig.

- ครูถามนักเรียนคนหนึ่งว่า Wie alt bist du? เมื่อนักเรียนบอกอายุตัวเองแล้ว ซึ่งนักเรียนอาจตอบว่า Ich bin 15 Jahre alt. ให้ถามครูกลับว่า Und du? ครูบอกอายุตัวเองโดยใช้รูปประโยคว่า Ich

bin **schon** เนื่องจากอายุมากกว่านักเรียน ให้นักเรียนถามเพื่อนคนอื่นต่อไป โดยถ้าผู้ตอบมีอายุ 15 ปี เท่ากัน กรุณาให้พูดว่า Ich bin **auch** 15. แต่ถ้าใครอายุ 14 ปี ให้พูดว่า Ich bin **erst** 14.

5. นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของการใช้คำว่า schon, auch, erst

ขั้นทบทวน

1. กิจกรรมเสริม 2 : ซิตี *Kommunikationstrainer*

1.1 บทเรียน Zahlen เรื่อง *Telefonnummern*

- นักเรียนฝึกฟังเสียงการบอกหมายเลขโทรศัพท์ โดยนักเรียนคลิกที่รูปลำโพงเพื่อฟังเสียงแล้วเติมตัวเลขที่ได้ยิน เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung แล้วให้ฟังทบทวนและฝึกออกเสียงตามให้ถูกต้อง

ซิตี *Kommunikationstrainer* ตอน *Kommunikationstrainer/Grundlagen*

บทเรียน Zahlen เรื่อง *Telefonnummern* (หน้า 5)

2. นักเรียนจับคู่สนทนาถามและบอกเบอร์โทรศัพท์ของตนเองตามตัวอย่างใน Mach einen Dialog. ในหน้า 3 ของใบงานที่ 3
3. นักเรียนจับคู่สนทนาถามและบอกอายุของตนเองตามตัวอย่างใน Mach einen Dialog. ในหน้า 4 ของใบงานที่ 3
4. นักเรียนกลับไปทบทวนบทเรียนจากเฉลยแบบฝึกหัดของกิจกรรมเสริม 1 และกิจกรรมเสริม 2 ในใบงานที่ 3 และฝึกออกเสียงคำและประโยคที่บ้าน

7. สื่อการเรียนการสอน

- บทสนทนา จากแบบเรียน Viel Spaß mit Deutsch. Ein Lehrwerk für Jugendliche in Thailand 1
- DVD บทเรียน redaktion-D
- ซิตี *Kommunikationstrainer*

8. การวัดและการประเมินผล

- การทำแบบฝึกหัด
- ประเมินจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทสนทนาและความคล่องแคล่วในการสนทนา
- สังเกตจากการออกเสียง

9. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

- สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในเรื่อง การนับเลข

ใบงานที่ 3

จากเอกสารเนื้อหาประกอบการเรียน *Deutsche Konversation* บทที่ 3 เรื่อง ตัวเลข เบอร์โทรศัพท์
การบอกอายุ หน้า 10-13

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

หน่วยที่ 4 เรื่อง สมาชิกในครอบครัวและอาชีพ (Familienmitglieder & Berufe) เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การฝึกทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศด้านการฟัง-พูดเกี่ยวกับครอบครัวและบอกอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน นักเรียนควรเรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์เครือญาติ และอาชีพของบุคคลเหล่านี้ ตลอดจนโครงสร้างทางไวยากรณ์ เพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ต 1.2, ต.1.3, ต 4.2

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- ใช้ภาษาง่ายๆ สั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อวัฒนธรรมง่ายๆ
- นำเสนอกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับวัย ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน
- ใช้ภาษาอย่างง่ายเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่นของตน

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- พูดแนะนำตนเอง สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน
- ร้องเพลงและบอกความหมาย
- บอกคำศัพท์ชื่ออาชีพและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่างๆ
- สอบถามและให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ

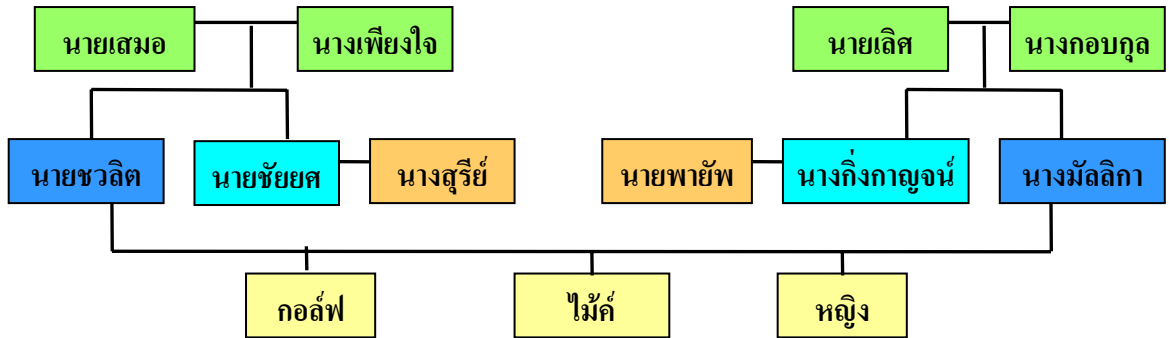
5. สาระการเรียนรู้

- คำศัพท์สำหรับเรียกสมาชิกในครอบครัว
- คำศัพท์บอกอาชีพ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนดูแผนภูมิต้นไม้แสดงความสัมพันธ์เครือญาติที่สมมุติขึ้นมาของนักร้อง กอล์ฟ-ไมค์ (โดยฉาย Power Point ที่ละคนหรือทีละกลุ่มตามลำดับความสัมพันธ์)

2. ให้นักเรียนลำดับความสัมพันธ์ของคนเหล่านี้ โดยครูให้คำศัพท์บอกความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยแบ่งเพศชายและหญิง เช่น

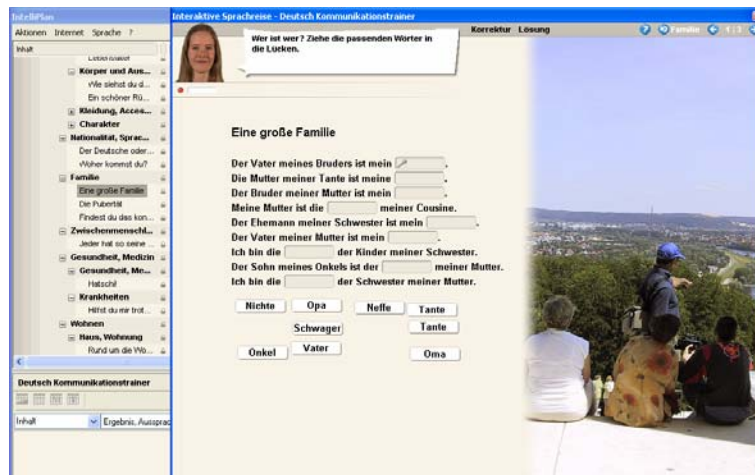
der Mann	#	die Frau
der Vater	#	die Mutter
der Sohn	#	die Tochter
der Bruder	#	die Schwester
der Onkel	#	die Tante
der Neffe	#	die Nichte
der Großvater/der Opa	#	die Großmutter/die Oma
der Enkelsohn	#	die Enkeltochter
der Schwager	#	die Schwägerin

แล้วให้นักเรียนสรุปความหมายของคำเรียกสมาชิกในครอบครัวเป็นภาษาไทย ใน Was bedeutet das? ในหน้า 1 ของใบงานที่ 4

3. กิจกรรมเสริม 1 : ซึ่ดี *Kommunikationstrainer*

3.1 บทเรียน *Familie* เรื่อง ***Eine große Familie***

- นักเรียนเติมคำเรียกสมาชิกในครอบครัวในประโยคให้ถูกต้องตามคำบรรยาย โดยลากคำไปวางในช่องว่าง ครูอธิบายคำศัพท์ใหม่ๆ เพื่อช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้อง เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบด้วยการคลิกเฉลยที่ Lösung แล้ว ให้ฝึกฟังและออกเสียงตามให้ถูกต้อง

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Spezifisches Training/Kommunikation/Wortschatz

บทเรียน Familie เรื่อง **Eine große Familie** (หน้า 1)

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. ครูถามนักเรียนว่า กอล์ฟหรือไมค์ มีอาชีพอะไร Was ist Golf/Mike von Beruf?
2. เมื่อนักเรียนตอบว่าเป็นนักร้อง ครูพูดประโยคภาษาเยอรมันว่า Golf/Mike ist Sänger.
3. ครูถามถึงนักร้องคนอื่นที่เป็นผู้หญิง เช่น พันธ์ ซึ่งนักเรียนอาจจะตอบเป็นภาษาเยอรมันว่า Sänger ครูแก้ไขประโยคว่า Punch ist Sängerin.
4. ครูอธิบายว่าการบอกอาชีพในภาษาเยอรมันจะเป็นเช่นเดียวกับการบอกสัญชาติ คือจะไม่ต้องมีคำนำหน้านาม และในการบอกอาชีพของเพศหญิงส่วนใหญ่จะลงท้ายด้วย -in ยกเว้นบางคำ เช่น die Krankenschwester, die Kauffrau
5. ครูให้คำศัพท์บอกอาชีพเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนนำคำศัพท์บอกอาชีพไปใส่ได้ภาพแต่ละภาพในหน้า 3 ของใบงานที่ 4 และให้นักเรียนสังเกตคำศัพท์สำหรับเพศชายและเพศหญิงและช่วยกันสรุปสาระสำคัญของคำศัพท์บอกอาชีพของเพศชายและเพศหญิงด้วย
6. กิจกรรมเสริม 3 : ซีดี Kommunikationstrainer
 - 6.1 บทเรียน Berufe, Berufsbezeichnungen เรื่อง **Berufe**
 - นักเรียนศึกษาคำอธิบายคำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับการบอกอาชีพในกรอบทางขวามือ โดยสังเกตถึงความแตกต่างของการบอกอาชีพของเพศชายและเพศหญิง
 - นักเรียนจับคู่ นำคำบอกอาชีพไปเติมในช่องด้านหลังรูปภาพที่เหมาะสม โดยลากคำไปวางในช่องว่าง ครูช่วยอธิบายเสริมความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้อง เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบแล้ว ให้นักเรียนฝึกฟังและออกเสียงตามให้ถูกต้อง

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Spezifisches Training/Kommunikation/Wortschatz/Berufsleben

บทเรียน Berufe, Berufsbezeichnungen เรื่อง **Berufe** (หน้า 1)

6.2 บทเรียน Berufe, Berufsbezeichnungen เรื่อง **Was ist dein Beruf?**

- นักเรียนเลือกประโยคคำถามและคำตอบเกี่ยวกับอาชีพว่าสามารถถาม-ตอบได้อย่างไรได้อีก โดยครูช่วยอธิบายเสริมความรู้ให้นักเรียนได้เข้าใจถูกต้อง เมื่อได้ตรวจสอบแล้วให้ฝึกฟังและออกเสียงตามให้ถูกต้อง

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Spezifisches Training/Kommunikation/Wortschatz/Berufsleben

บทเรียน Berufe, Berufsbezeichnungen เรื่อง **Was ist dein Beruf?** (หน้า 2)

ขั้นตอนทวน

1. นักเรียนฟังเพลง Wo ist denn deine Mutter? ในกิจกรรมเสริม 2 และเติมคำในช่องว่าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมครูช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น
2. ให้นักเรียนแนะนำบุคคลในครอบครัวอย่างน้อย 4 คนให้ครูฟังทีละคน ใช้รูปประโยคตามตัวอย่างใน Stell deine Familie vor. ในหน้า 1 ของใบงานที่ 4 ว่า
 - Herr(Familiennam)e..... ist mein Vater.
 - Frau(Familiennam)e..... ist meine Mutter.

-(Vorame)..... ist mein Bruder.

-(Vorame)..... ist meine Schwester.

โดยครูเน้นให้นักเรียนระวังการใช้ mein นำหน้าบุคคลเพศชาย และใช้ meine นำหน้าบุคคลเพศหญิง

3. ให้นักเรียนบอกอาชีพของคนในครอบครัวอย่างน้อย 4 คนให้ครูฟังทีละคน ใช้รูปประโยคตามตัวอย่างใน Sag mal, was deine Verwandten von Beruf sind. ในหน้า 4 ของใบงานที่ 4 เช่น

- Mein Vater ist Lehrer.

- Meine Mutter ist Lehrerin .

4. นักเรียนกลับไปทบทวนคำศัพท์และเฉลยแบบฝึกหัดของกิจกรรมเสริม 1 และกิจกรรมเสริม 3 ในใบงานและฝึกออกเสียงให้คล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ

7. สื่อการเรียนการสอน

- แบบฝึกหัดคำศัพท์อาชีพจากแบบเรียน Wörter-Bilder-Situationen zu 20 Sachfeldern für die Grundstufe Deutsch als Fremdsprache
- ซีดี Kommunikationstrainer
- ซีดีเพลง Wo ist denn deine Mutter? จากแบบเรียน Tamburin 1 Deutsch für Kinder

8. การวัดและการประเมินผล

- การทำแบบฝึกหัด
- สังเกตจากการออกเสียง
- ประเมินจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทสนทนาและความคล่องแคล่วในการสนทนาโดยใช้เกณฑ์ประเมินด้านต่างๆ (ดูภาคผนวกท้ายแผน) รวม 15 คะแนน

9. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

- สาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากการเปรียบเทียบคำเรียกสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์เครือญาติและคำบอกอาชีพ

เฉลย

เพลง Wo ist denn deine Mutter?

7 – 8 – 9 und 10 – 11 – 12.

Wo ist denn deine Schwester?

Sie ist nicht hier.

Sie ist nicht da.

Ach, da ist sie ja!

13 – 14 – 15 - 16.

Wo ist denn dein Bruder?

Er ist nicht hier.

Er ist nicht da.

Ach, da ist er ja!

17 – 18 – 19 - 20.

Wo ist denn deine Freundin?

Sie ist nicht hier.

Sie ist nicht da.

Ach, da ist sie ja!

20 – 19 – 18 - 17.

Wo ist denn dein Vater?

Er ist nicht hier.

Er ist nicht da.

Ach, da ist er ja!

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

หน่วยที่ 5 เรื่อง อาหารและเครื่องดื่ม (Essen und Trinken)

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การบอกถึงความชอบไม่ชอบในสิ่งต่าง ๆ เช่น อาหาร เป็นการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน นักเรียนควรศึกษาเรื่องของศัพท์เกี่ยวกับอาหาร โครงสร้างประโยคที่เป็นคำถามและคำตอบ และการบอกเล่าถึงความชอบไม่ชอบ เพื่อจะได้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ต 1.2, ต 1.3

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตนโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่างๆ รวมทั้งรู้วิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่ได้ผล
- นำเสนอกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับวัย ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- สนทนาได้ตอบสั้นๆ ถามความคิดเห็นของเพื่อน และบอกความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับชีวิตประจำวันทั่วไป
- สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูล พูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
- ร้องเพลงและบอกความหมาย

5. สาระการเรียนรู้

- คำศัพท์อาหารและเครื่องดื่ม
- เพศของคำนาม

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูฉายซีดีภาพอาหารพร้อมคำศัพท์จาก ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel เรื่อง **Essen und Trinken** ให้นักเรียนดูภาพแต่ละภาพว่าเป็นภาพอะไร แล้วคลิกที่รูปภาพเพื่อให้นักเรียนได้ฟังการออกเสียงคำศัพท์ภาษาเยอรมันนั้นๆ ให้นักเรียนออกเสียงตามพร้อมกัน ครูอธิบายเพิ่มเติมว่าคำนามในภาษาเยอรมันมีคำนำหน้านาม (Artikel) แสดงเพศทั้งหมด 3 เพศ คือ der เป็นคำนำหน้านามของคำนามเพศชาย die เป็นคำนำหน้านามของคำนามเพศหญิง และ das เป็นคำนำหน้านามของคำนามเพศกลางหรือไม่มีเพศ

ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel เรื่อง **Essen und Trinken**

ขั้นฝึกปฏิบัติ

- ครูสอนบทสนทนาเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มที่ชอบกินและดื่ม โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้านามใน Mach einen Dialog ในหน้า 2 ของใบงานที่ 5 ใช้สำนวนว่า

A: Ich esse gern Und du?

B: Ich esse (auch) gern

A: Ich trinke gern Und du?

B: Ich trinke (auch) gern

โดยให้นักเรียนได้ฝึกพูดประโยคเหล่านี้ทุกคน

- กิจกรรมเสริม 1 : ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel

2.1 บทเรียน เรื่อง **Essen und Trinken**

- นักเรียนฝึกการฟังและออกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มทบทวนด้วยตัวเองกับซีดีบทเรียน CAI โดยคลิกที่ภาพแต่ละภาพเพื่อฟังเสียง แล้วฝึกออกเสียงตาม
- นักเรียนทำแบบฝึกหัด Höre zu und suche das richtige Wort! เพื่อทบทวนคำศัพท์ โดยคลิกที่ภาพเพื่อฟังเสียง แล้วไปคลิกที่คำศัพท์ที่ได้ยิน ถ้าถูกต้อง แผ่นป้ายจิกซอว์จะเปิดที่ละแผ่นจนครบเป็นภาพที่สมบูรณ์เมื่อทำถูกต้องทั้งหมด
- นักเรียนช่วยกันสรุปแบ่งกลุ่มคำตามเพศ

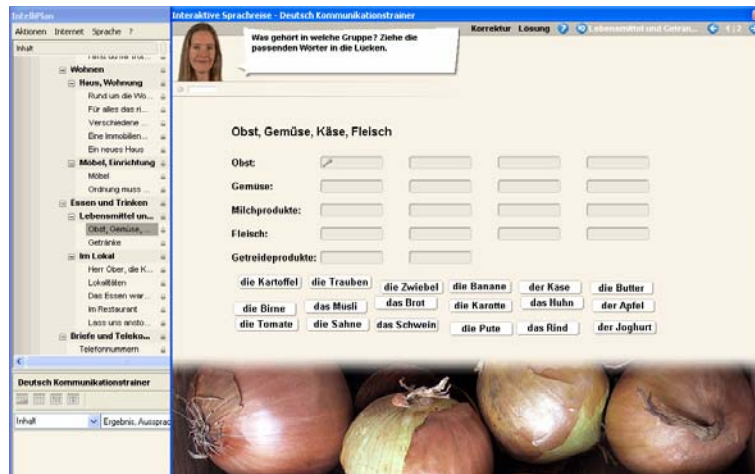

ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel เรื่อง **Essen und Trinken**

3. กิจกรรมเสริม 2 : ซีดี *Kommunikationstrainer*

3.1 บทเรียน *Lebensmittel und Getränke* เรื่อง ***Obst, Gemüse, Käse, Fleisch***

- นักเรียนจับกลุ่มคำศัพท์อาหารตามหมวดหมู่ คือ ผลไม้ เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์นม เนื้อ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก โดยลากคำศัพท์ไปวางในช่องว่างข้างหมวดหมู่ที่เหมาะสม ครูช่วยอธิบายเสริมความรู้ให้นักเรียนได้เข้าใจถูกต้อง เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบแล้ว ให้ฝึกฟังและออกเสียงตามให้ถูกต้อง

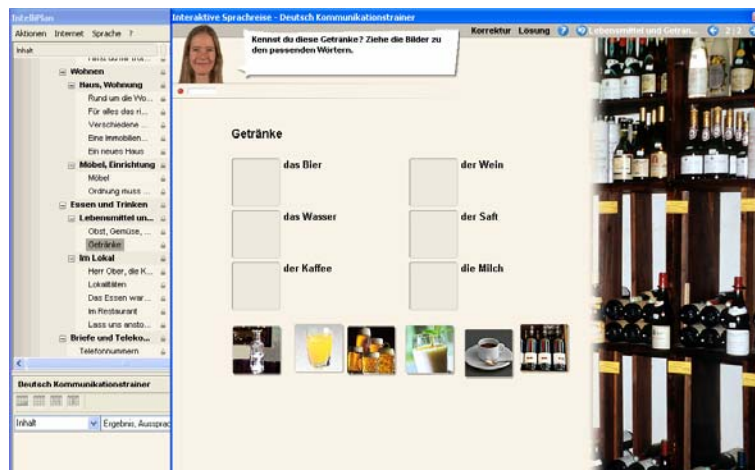

ซีดี *Kommunikationstrainer* ตอน *Spezifisches Training/Kommunikation/Wortschatz/Essen und Trinken*

บทเรียน *Lebensmittel und Getränke* เรื่อง ***Obst, Gemüse, Käse, Fleisch*** (หน้า 1)

3.2 บทเรียน *Lebensmittel und Getränke* เรื่อง ***Getränke***

- นักเรียนจับคู่รูปภาพเครื่องดื่มกับคำศัพท์ โดยลากรูปภาพไปวางที่หน้าคำศัพท์ที่เหมาะสม เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบแล้ว ให้ฝึกฟังและออกเสียงตามให้ถูกต้อง

ซีดี *Kommunikationstrainer* ตอน *Spezifisches Training/Kommunikation/Wortschatz/Essen und Trinken*

บทเรียน *Lebensmittel und Getränke* เรื่อง ***Getränke*** (หน้า 2)

ขั้นทบทวน

1. นักเรียนฟังเพลง Was möchtest du denn essen? ในกิจกรรมเสริม 3 แล้วเติมคำในช่องว่าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมครูช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น
2. ให้นักเรียนจับคู่กันฝึกสนทนาเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มที่ชอบกินตามตัวอย่างบทสนทนาใน Mach dann einen Dialog mit Varianten. ในหน้า 4 ของใบงานที่ 5 โดยใช้คำศัพท์ที่เรียนมา 4 ข้อ แล้วมาพูดให้ครูฟังทีละคู่
3. นักเรียนกลับไปทบทวนคำศัพท์อาหารและเครื่องดื่ม (Essen und Trinken) ในหน้า 1 ของใบงานที่ 5 และเฉลยแบบฝึกหัดของกิจกรรมเสริม 2 ในใบงานและฝึกออกเสียงที่บ้าน

7. สื่อการเรียนการสอน

- ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel
- ซีดี Kommunikationstrainer
- ซีดีเพลง Was möchtest du denn essen? จากแบบเรียน Tamburin 1 Deutsch für Kinder

8. การวัดและการประเมินผล

- การทำแบบฝึกหัด
- สังเกตจากการออกเสียง
- ประเมินจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทสนทนาและความคล่องแคล่วในการสนทนา โดยใช้เกณฑ์ประเมินด้านต่างๆ (ดูภาคผนวกท้ายแผน) รวม 15 คะแนน

9. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

- สาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากการเปรียบเทียบคำศัพท์อาหารและเครื่องดื่ม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

หน่วยที่ 6 เรื่อง สีและวัน เดือน ฤดูกาล (Farben & Wochentage, Monate, Jahreszeiten) เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การฝึกทักษะการฟัง-พูดเกี่ยวกับวันเวลาเป็นการสื่อสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน นักเรียนควรศึกษาคำศัพท์ที่เกี่ยวกับวันเวลา เช่น ชื่อวันในสัปดาห์และสีของวัน เดือน และฤดูกาล ซึ่งสัมพันธ์กับสภาพภูมิอากาศของประเทศเจ้าของภาษา เพื่อจะได้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ต 1.2, ต 2.2

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆรอบตัว โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่างๆ
- เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- สนทนาเกี่ยวกับบุคคล สิ่งต่างๆรอบตัว และสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาได้เหมาะสม
- บอกความแตกต่างด้านสภาพภูมิศาสตร์ สภาพอากาศ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีผลต่อวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย

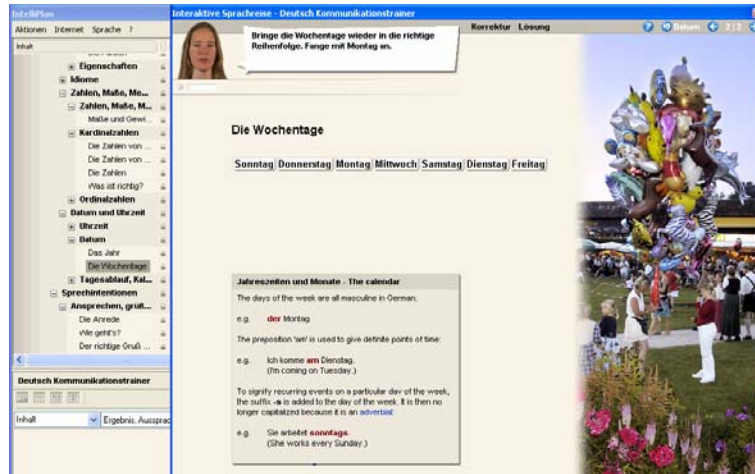
5. สาระการเรียนรู้

- คำศัพท์เรื่องสี
- คำศัพท์ชื่อวันในสัปดาห์
- คำศัพท์ชื่อเดือน
- คำศัพท์ชื่อฤดู

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน

1. กิจกรรมเสริม 1 : ซิดี Kommunikationstrainer
2. ครูฉายซิดีคำศัพท์เรื่อง วันในสัปดาห์ จาก ซิดี Kommunikationstrainer เรื่อง **Die Wochentage** ให้นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับวันในสัปดาห์ โดยลากคำสลับกัน เริ่มจากวันจันทร์ ครูช่วยอธิบายเสริมความรู้ให้นักเรียนได้เข้าใจถูกต้อง แล้วฝึกออกเสียงตามพร้อมกัน

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/Aussprache/Grundlagen

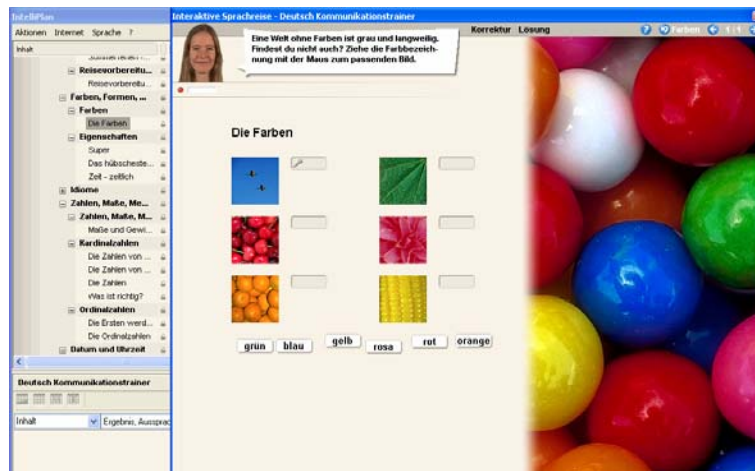
บทเรียน Nützliches เรื่อง **Die Wochentage** (หน้า 2)

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนจับคู่กัน แจกบัตรคำศัพท์ชื่อวัน 7 วันและสีประจำวัน คือ gelb, rosa, grün, orange, blau, violett, rot ให้นักเรียนช่วยกันจับคู่ (โดยคำศัพท์ภาษาเยอรมันเกี่ยวกับสีส่วนใหญ่จะสะกดคล้ายกับภาษาอังกฤษซึ่งนักเรียนสามารถเดาคำศัพท์ได้ ส่วนคำที่แตกต่าง เช่น gelb หรือ rosa ให้นักเรียนเดาเมื่อจับคู่ผู้อื่น ได้หมดแล้ว) แล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง โดยครูช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้อง
2. เมื่อตรวจสอบว่าถูกต้องหมดแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกสีอื่นๆที่เหลือ และให้คำศัพท์ภาษาเยอรมัน เช่น schwarz, weiß, grau, braun
3. ครูให้นักเรียนแต่งประโยคว่า แต่ละวันมีสีประจำวันอะไร ใน Sag die Farbe von jedem Tag. ในหน้า 2 ของใบงานที่ 6 ใช้รูปประโยคว่า
 - Montag ist gelb.
 - Dienstag ist rosa.
 - Mittwoch ist
 -
4. ให้นักเรียนได้ฝึกทบทวนการฟังและออกเสียงวันจากซีดีบทเรียนคอมพิวเตอร์ให้ถูกต้อง
5. กิจกรรมเสริม 2 : ซีดี Kommunikationstrainer

5.1 บทเรียน Nützliches เรื่อง **Die Farben**

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดจับคู่คำศัพท์กับรูปภาพแสดงสี โดยลากคำศัพท์ไปวางที่ข้างหลังรูปภาพที่เหมาะสม เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบแล้ว ให้ฝึกฟังและออกเสียงตามให้ถูกต้อง

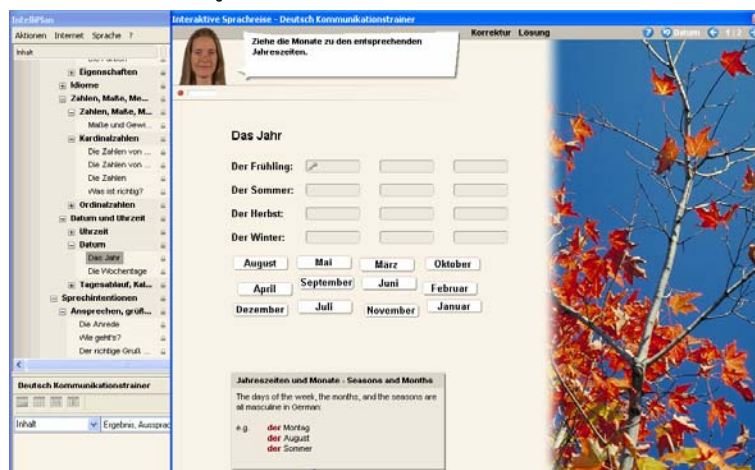
ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/Aussprache/Grundlagen

บทเรียน Nützliches เรื่อง **Die Farben** (หน้า 12)

6. ครูแจกบัตรคำชื่อเดือน 12 เดือนให้นักเรียนจับคู่กันช่วยกันเรียงลำดับ
7. เมื่อตรวจสอบความถูกต้องโดยช่วยกันเฉลย พร้อมครูช่วยอธิบายเสริมความรู้ให้ถูกต้องแล้วฝึกให้นักเรียนออกเสียงชื่อเดือนต่างๆ พร้อมกัน
8. กิจกรรมเสริม 3 : ซีดี Kommunikationstrainer

8.1 บทเรียน Nützliches เรื่อง **Das Jahr**

- นักเรียนจับกลุ่มคำบอกเดือนตามฤดูกาล คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว โดยลากคำไปวางในช่องว่างข้างฤดูที่เหมาะสม ครูช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องฤดูกาลในทวีปยุโรปให้ถูกต้อง เมื่อทำครบและได้ตรวจสอบแล้ว ให้ฝึกฟังและออกเสียงตามให้ถูกต้อง

ซีดี Kommunikationstrainer ตอน Kommunikationstrainer/Aussprache/Grundlagen

บทเรียน Nützliches เรื่อง **Das Jahr** (หน้า 1)

ขั้นทบทวน

1. นักเรียนทบทวนคำศัพท์ชื่อวัน เดือนและฤดู โดยเรียงตามลำดับใน Ordne die Wochentage, die Monate und die Jahreszeiten in die Reihenfolge zu.. ในหน้า 3 ของใบงานที่ 6
2. นักเรียนฟังเพลง Die vier Jahreszeiten ในกิจกรรมเสริม 4 แล้วเติมคำในช่องว่าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมครูช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น
3. นักเรียนตรวจสอบความเข้าใจเรื่องสีด้วยการระบายสีที่เหมาะสมลงในช่องตามคำศัพท์ ใน Mal jeden Kreis mit einer richtigen Farbe. ในหน้า 2 ของใบงานที่ 6
4. ครูให้นักเรียนมาพูดประโยคบรรยายวันกับสัปดาห์วันทีละคน โดยครูสุ่มเลือกวันให้นักเรียนบอกคนละ 4 วัน
5. นักเรียนกลับไปทบทวนคำศัพท์ต่างๆ ในแบบเรียนและฝึกออกเสียงนอกเวลาเรียน

7. สื่อการเรียนการสอน

- ซีดี Kommunikationstrainer
- ซีดีเพลง Die vier Jahreszeiten จากแบบเรียน Tamburin 1 Deutsch für Kinder

8. การวัดและการประเมินผล

- การทำแบบฝึกหัด
- สังเกตจากการออกเสียง
- ประเมินจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทสนทนาและความคล่องแคล่วในการสนทนา โดยใช้เกณฑ์ประเมินด้านต่างๆ (ดูภาคผนวกท้ายแผน) รวม 15 คะแนน

9. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

- สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

หน่วยที่ 7 เรื่อง คำกริยาในชีวิตประจำวัน (Verben)

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับอาการ การกระทำต่างๆ ในชีวิตประจำวันเป็นการใช้ภาษาที่จำเป็น โดยนักเรียนควรเรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตลอดจนโครงสร้างทางไวยากรณ์ ในด้านการถาม-ตอบที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ต 1.2, ต 1.3

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- ใช้ภาษาง่ายๆ สั้นๆ เพื่อแสดงความต้องการของตน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีง่ายๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษา
- ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตนโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่างๆ รวมทั้งรู้วิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่ได้ผล
- นำเสนอกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับวัย ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- พูดบอกความต้องการของตนเองและความต้องการของเพื่อนอย่างง่ายๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันทั่วไป
- สนทนาโต้ตอบสั้นๆ ถามความคิดเห็นของเพื่อน และบอกความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับชีวิตประจำวันทั่วไป
- สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูล พูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
- ร้องเพลงและบอกความหมาย

5. สาระการเรียนรู้

- คำศัพท์คำกริยาในชีวิตประจำวัน

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูฉายซีดีภาพการกระทำต่างๆ พร้อมคำศัพท์จาก ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel เรื่อง **Verben** ให้นักเรียนดูภาพแต่ละภาพว่าเป็นภาพคนกำลังทำกริยาอะไร แล้วคลิกที่ละภาพเพื่อให้นักเรียนได้ฟังการออกเสียงคำศัพท์ภาษาเยอรมันนั้นๆ ให้นักเรียนออกเสียงตามพร้อมกันและทีละคน ครูอธิบายเพิ่มเติมว่าคำกริยารูป infinitive ในภาษาเยอรมันจะลงท้ายด้วย -en หรือ -n

ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel เรื่อง **Verben**

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. ครูสอนบทสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนชอบทำ โดยให้สังเกตว่าในประโยคที่ประธานเป็น ich คำกริยาจะลงท้ายด้วย -e ใช้จำนวนในหน้า 2 ของใบงานที่ 7 ว่า

A: Was machst du gern?

B: Ich male gern. Und du?

A: Ich singe gern. / Ich male auch gern.

โดยให้นักเรียนได้ฝึกพูดประโยคเหล่านี้ทุกคน

2. กิจกรรมเสริม 1 : ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel

2.1 บทเรียน เรื่อง **Verben**

- นักเรียนฝึกการฟังและออกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับคำกริยาด้วยตัวเองกับซีดีบทเรียน CAI โดยคลิกที่ภาพแต่ละภาพเพื่อฟังเสียง แล้วฝึกออกเสียงตามจนคล่องแคล่ว

ขั้นทบทวน

1. นักเรียนฟังเพลง Was möchtest du denn machen? ในกิจกรรมเสริม 2 แล้วเติมคำในช่องว่าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมครูช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น
2. ให้นักเรียนจับคู่กันฝึกสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบทำจากคำศัพท์ที่เรียนมาให้ถูกต้องโดยผลัดกันถาม-ตอบ ตามตัวอย่างบทสนทนาใน Mach dann einen Dialog mit Varianten. ในหน้า 3 ของใบงานที่ 7 แล้วมาพูดให้ครูฟังทีละคู่
3. นักเรียนกลับไปทบทวนคำศัพท์คำกริยาในแบบเรียนและฝึกออกเสียงนอกเวลาเรียน

7. สื่อการเรียนการสอน

- ซีดี Deutsch ganz einfach : Ein Lernspiel
- ซีดีเพลง Was möchtest du denn machen? จากแบบเรียน Tamburin 1 Deutsch für Kinder

8. การวัดและการประเมินผล

- การทำแบบฝึกหัด
- สังเกตจากการออกเสียง
- ประเมินจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทสนทนาและความคล่องแคล่วในการสนทนา โดยใช้เกณฑ์ประเมินด้านต่างๆ (ดูภาคผนวกท้ายแผน) รวม 15 คะแนน

9. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

- สาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากการเปรียบเทียบคำศัพท์คำกริยา

บรรณานุกรม

Bovermann, Monika u.a. (2005). *Deutsch als Fremdsprache Schritte 1*. Ismaning : Max Hueber.

Büttner, Siegfried u.a. (2004). *Tamburin 1 Deutsch für Kinder*. Ismaning : Max Hueber.

Deutsch ganz einfach. Ein Lernspiel. (1997) : Westermann. (CD).

kommunikationstrainer deutsch. (2004) : digital publishing. (CD).

Scherling, Lohfert. *Wörter-Bilder-Situationen zu 20 Sachfeldern für die Grundstufe Deutsch als Fremdsprache*. Langenscheidt.

Schmitz, Helen u.a. (2002). *redaktion D. Der Deutschkurs für Anfänger*. München : Goethe Institut Inter Nationes. (CD)

Taatloha, Prisna u.a. (1989). *Viel Spaß mit Deutsch. Ein Lehrwerk für Jugendliche in Thailand 1*. Bangkok : Duangkamol.

ข้อสังเกตจากการออกเสียงของผู้เรียน

จากการสังเกตการออกเสียงของผู้เรียนได้พบข้อสังเกตหรือปัญหาซึ่งผู้สอนได้พยายามแก้ไข และได้รวบรวมไว้มีดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษแล้ว การออกเสียงภาษาเยอรมันจะไม่มีปัญหายุ่งยากเท่าในการออกเสียงภาษาอังกฤษ เนื่องจากออกเสียงตามตัวตามตัวอักษร จะไม่ออกเสียงได้หลายเสียงต่างกัน เช่น สระ ‘e’ ในภาษาอังกฤษอาจออกเป็นสระ ‘อี’ ในคำว่า he แต่ออกเสียงเป็นสระ ‘เออะ’ ในคำว่า ‘the’ และออกเป็น ‘เอะ’ ในคำว่า then แต่อย่างไรก็ดี ภาษาอังกฤษก็มีอิทธิพลทำให้นักเรียนออกเสียงตามแบบอย่างการออกเสียงภาษาอังกฤษอยู่เสมอ (เช่น ผู้เรียนมักจะออก Zoo เป็น “โซ”, Tee เป็น “ที”, Kind เป็น “ไคนด์”) จึงควรสร้างความตระหนักในการออกเสียงภาษาเยอรมัน โดยการให้บทวนด้วยการท่องออกเสียงตัวอักษร (Alphabet) พร้อมคำตัวอย่าง เช่น A-Apfel, ... (ดังกิจกรรมการเรียนการสอนในชุดการเรียน Deutsche Phonetik บทที่ 1) อยู่เป็นประจำ เพื่อให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับการจำรูปตัวอักษรเชื่อมโยงกับการออกเสียง

2. การออกเสียงสระเดี่ยว a, o, u

มีเพียงตัวอักษร ‘o’ เท่านั้นที่นอกจากจะออกเสียงเป็นสระ โอ – โอ แล้วยังสามารถออกเสียงเป็นเออะ – ออ ได้ ทำให้นักเรียนอาจออกเสียงผิดเพี้ยนเช่น ในคำว่า ob อาจออกเป็น ‘โอะ’ เหมือนคำว่า ‘Obst’ การออกเสียงสระเดี่ยวนี้ไม่มีปัญหา มักมีปัญหาในเรื่องของการแยกแยะเสียงสั้น-เสียงยาวเท่านั้น เนื่องจากตัวอักษรเดียวกันสามารถออกเสียงได้ทั้งเสียงสั้นและเสียงยาว ต่างจากในภาษาไทยที่สระแต่ละเสียงจะมีรูปที่เห็นแตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น สระอะ-สระอา วิธีแก้จึงควรให้นักเรียนท่องจำกฎว่าในกรณีใดควรจะออกเสียงสั้นหรือเสียงยาว

3. สระ ‘อี’ ที่สะกดด้วยตัวอักษร ‘ie’ เช่น ในคำว่า ‘die’ นักเรียนก็มักจะออกเสียงผิดเป็นสระ ‘ไอ’ ตามแบบภาษาอังกฤษ วิธีแก้คือ นักเรียนควรสังเกตว่าคำไหนออกเสียงอย่างไร แล้วท่องจำและบทวนฝึกออกเสียงคำนั้นบ่อยๆ

4. สระประสม ei-ai, au, eu-äu

- ei ผู้เรียนมักออกเสียงเป็น ‘อี’ หรือ ‘ไอ’ วิธีแก้จึงได้บอกนักเรียนว่าตัวอักษร ei ซึ่งออกเสียงแบบภาษาอังกฤษว่า ‘อีไอ’ จะออกเสียงเป็นภาษาเยอรมันว่า ‘ไอ’ สลับกับสระ ie ถ้าออกเสียงแบบภาษาอังกฤษว่า ‘ไออี’ ก็จะออกเสียงเป็นภาษาเยอรมันว่า ‘อี’ (แต่วิธีนี้เป็นวิธีที่ไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากเป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนสะกดการออกเสียงแบบภาษาอังกฤษ)

- au มักออกเสียงเป็น ‘ออ’ วิธีแก้คือให้นักเรียนฝึกออกเสียงตัวอักษร au (อาอู) เร็วๆ จะทำให้ออกเสียงเป็น ‘เอา’ โดยให้นักเรียนฝึกออกเสียงบ่อยๆ

- eu-äu มักออกเสียงเป็น ‘ยู’ ตามแบบภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้สอนต้องเน้นย้ำว่าออกเสียงเป็น ‘ออย’

5. สระ e-ä ในกรณีที่ออกเสียง เอะ-เอ แบบเปิด จะไม่เป็นปัญหาสำหรับคนไทย แต่การออกเสียงแบบปิดจะเป็นปัญหาในการออกเสียงสำหรับคนไทยเพราะเป็นเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย ผู้เรียนไทยจึงมักแยกไม่ออกระหว่างการออกเสียง ‘เอ’ แบบเปิดและปิด จึงออกเสียงแบบภาษาไทย คือ เอะ-เอ แบบเปิดเสมอ

- เมื่อดูตามตัวสะกด ‘ä’ จะออกเป็น เอะ-เอ, เอะ-เอ เปิด แบบในภาษาไทย

- เมื่อสะกดด้วย ‘ee’ จะออกเป็น ‘เอ’ เสียงยาวแบบปิด

- ส่วนตัวอักษร ‘e’ สามารถออกเสียงได้ทั้ง เอะ-เอ, เอะ-เอ แบบเปิดและปิดโดยไม่มีกฎที่แน่ชัด

แต่อย่างไรก็ดีการออกเสียง ‘e’ แบบปิดของผู้เรียนไทยซึ่งยังไม่ถูกต้องตามหลักการออกเสียงภาษาเยอรมันนั้น ยังไม่พบปัญหาในการสื่อสารจากการออกเสียงเพี้ยนจนทำให้เข้าใจความหมายคลาดเคลื่อน

- ในกรณีที่ตัวอักษร ‘e’ ออกเสียงไม่เน้น เป็น ‘เออะ’ โดยเฉพาะในเสียงท้ายคำ ผู้เรียนอาจคิดว่าไม่ต้องออกเสียงเหมือนในคำภาษาอังกฤษ แต่เมื่อผู้สอนได้เน้นย้ำว่าในภาษาเยอรมันจะออกเสียงตัวอักษรทุกตัว ปัญหานี้จึงหมดไป แต่จะมีปัญหาในการออกเสียง ‘er’ ท้ายคำ ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างของเสียงนี้กับเสียง ‘e’ ได้ และไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง ผู้สอนได้อธิบายเน้นย้ำว่าการออกเสียง ‘er’ เป็นการออกเสียงแบบเสียง ‘เออะ’ กับ ‘อะ’ ผสมกัน ทำให้ปัญหานี้ลดลง แต่ก็ยังมีผู้เรียนที่มักละเลยการออกเสียงให้ถูกต้อง มักออกเสียงเป็น ‘เออะ’ อยู่เสมอ ปัญหาอีกประการหนึ่งของการออกเสียง ‘e’ ในพยางค์ที่ไม่เน้นซึ่งไม่ได้อยู่ท้ายคำ เช่น ในคำว่า gefallen คือผู้เรียนในระดับเริ่มเรียนยังไม่คุ้นเคยกับคำภาษาเยอรมัน อีกทั้งในภาษาไทยก็ไม่มีการเน้นเสียงในคำ จึงเป็นปัญหากับผู้เรียนไทย เพราะไม่รู้ว่พยางค์ไหนควรออกเสียงเน้นหรือไม่เน้น

6. สระ ‘ö-ü’

สระ 2 เสียงนี้เป็นเสียงที่เป็นปัญหาของคนไทยเนื่องจากไม่มีในภาษาไทย ผู้เรียนมักออกเสียง ‘ö’ เป็น ‘เออ’ หรือ ‘โอ’ ซึ่งผู้สอนได้อธิบายเน้นว่า การออกเสียง ‘ö’ อาจจะฟังเหมือนสระเออ แต่ต้องทำปากเหมือนออกเสียงสระโอด้วย จึงจะเป็นการออกเสียง ‘ö’ ที่ถูกต้อง ส่วนเสียง ‘ü’ ซึ่งผู้เรียนมักออกเสียงเป็น ‘อือ’ หรือ ‘อุ’ นั้น ผู้สอนได้แนะนำให้ออกเป็นเสียงผสมระหว่าง 2 เสียงนี้ โดยทำเสียงสระ ‘อือ’ แต่ทำปากกลมเหมือนออกสระ ‘อุ’ ซึ่งก็ได้ผลแต่ในบางครั้งผู้เรียนก็ไม่ระวังในการทำปากห่อกลม จึงทำให้มีการออกเสียงผิดเพี้ยนไปบ้าง

7. พยัญชนะ p-b, t-d และ k-g

เป็นเสียงที่ไม่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนไทย เพราะเป็นเสียงที่มีอยู่ในภาษาไทย เพียงแต่ผู้เรียนต้องระวังการออกเสียง b, d และ g ที่อยู่ท้ายคำจะออกเสียงเป็น p, t และ k เนื่องจากผู้เรียนจะติดการออกเสียงเป็นเสียงกักเหมือนการออกเสียงในภาษาไทยที่จะไม่ปล่อยลมออกมา หรือติดการออกเสียงแบบภาษาอังกฤษ คือ จะออกเสียงเป็นเสียงก้อง b, d, g วิธีแก้คือ ต้องให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงคำที่มีตัวสะกดเหล่านี้บ่อยๆ

8. พยัญชนะ l-r

การออกเสียงพยัญชนะ 2 ตัวนี้ เมื่ออยู่ในตำแหน่งต้นคำหรือต้นพยางค์ หรืออยู่ในคำควบกล้ำจะไม่มีปัญหา แต่จะมีปัญหาเมื่ออยู่ในตำแหน่งท้ายคำ เช่น ตัวอักษร ‘l’ เมื่ออยู่ท้ายคำรวมกับพยัญชนะตัวอื่น เช่น Köln อาจละเลยไม่ออกเสียง ‘l’ ส่วนตัวอักษร ‘r’ นั้นแม้ในภาษาเยอรมันจะสามารถออกได้ 3 วิธีแบบใดก็ได้ ผู้เรียนไทยก็ออกเสียงตามความถนัดและความเคยชินโดยออกเสียงแบบรวที่ปลายลิ้นเหมือนการออกเสียง ‘ร’ ในภาษาไทย และเนื่องจากในภาษาเยอรมันจะออกเสียงตัวอักษรทุกตัว ทำให้ ‘r’ ที่อยู่ท้ายคำก็ต้องออกเสียงด้วย แต่ก็ไม่เสมอไป โดยจะออกเสียงรวเมื่ออยู่ท้ายคำสระเสียงสั้นเท่านั้น เช่น ในคำว่า Herr, Mark และจะออกเป็นเสียงสระ ‘เออะ’ และ ‘อะ’ ผสมกันไม่ต้องทำเสียงรวในคำที่ ‘r’ อยู่ท้ายคำสระเสียงยาว เช่น ในคำว่า Uhr และในตัวอักษร ‘-er’ ที่ไม่ออกเสียงเน้น เช่น ในคำว่า aber, verkaufen

9. พยัญชนะ h, m, n, และ ng

พยัญชนะทั้ง 4 ตัวนี้ ผู้เรียนไทยจะไม่มีปัญหาในการออกเสียง เพียงแต่ต้องระวังว่าตัวอักษร ‘h’ เมื่ออยู่ในตำแหน่งหลังสระจะไม่ออกเสียงและจะทำให้สระตัวนั้นออกเสียงยาว และตัวอักษร ‘ng’ หรือ ‘nk’ ที่จะออกเสียงเป็น ‘ง’ เช่น ในคำว่า angeln แต่เมื่ออยู่ในตำแหน่งกลางคำ ต้องระวังว่าอาจออกเสียง ‘น-ก’ เช่น ในคำว่า angenehm หรืออาจออกเสียง ‘ง-ก’ เช่น ในคำว่า Angelika ควรให้ผู้เรียนได้สังเกตคำที่ออกเสียงพิเศษเหล่านี้และให้ฝึกพูดออกเสียงจน

ชินปาก เพราะเมื่อผู้เรียนบางคนไม่แน่ใจในการออกเสียงคำนั้นก็อาจจะออกเสียงกำกวม ผู้สอนจึงควรแนะนำให้ออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน

10. พยัญชนะ f / v-w

เนื่องจากในภาษาเยอรมันการออกเสียงตัวอักษร ‘f’ และ ‘v’ ตามกฎจะออกเป็น [f] และตัว ‘w’ จะออกเป็น [v] (ตรงกับตัว ‘v’ ในภาษาอังกฤษ) การออกเสียงเปลี่ยนไปนี้ทำให้นักเรียนที่เคยชินกับภาษาอังกฤษและยังไม่คุ้นเคยคำในภาษาเยอรมันจึงสับสนในการออกเสียงเสมอ อีกทั้งในภาษาไทยก็ไม่มีการออกเสียง [v] ซึ่งเป็นเสียงก้อง และคนไทยมักออกเสียงเป็น ‘ว’ อยู่แล้ว จึงส่งผลถึงการออกเสียงตัวอักษร ‘w’ ซึ่งผู้เรียนไทยจะออกผิดอยู่เสมอเป็นเสียง ‘ว’ เสียงนี้เป็นเสียงที่แก้ไขเรื่องการออกเสียงได้ยาก เนื่องจากผู้เรียนไทยไม่เคยชินกับการออกเสียง [v] ซึ่งเป็นเสียงก้อง ส่วนการออกเสียง ‘v’ เป็น [f] นั้นยังมีการออกเสียงผิดบ้างเมื่อพ้องเสียงออกเสียงเหมือนในภาษาอังกฤษ

11. พยัญชนะ s และ z

พยัญชนะทั้ง 2 ตัวนี้เป็นเสียงที่สร้างความสับสนแก่ผู้เรียนไทยอยู่บ้าง เนื่องจากตัวอักษร ‘s’ สามารถออกเสียงได้หลายเสียง คือ เสียง [s], [z] หรือ [ʃ] แล้วแต่กรณี ส่วนตัวอักษร [z] ก็ออกเป็นพยัญชนะซ้อน คือ [ts] ซึ่งผู้เรียนไทยไม่คุ้นกับการออกเสียง ‘t’ ก่อน ‘s’ มักออกเสียง ‘s’ เท่านั้น

12. พยัญชนะ sch, ch, j, และ g

เสียงเหล่านี้เป็นเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย แต่ก็ไม่เป็นเสียงที่ยากเกินไปสำหรับการออกเสียงของคนไทย การสังเกตตัวสะกดในคำจะช่วยให้ทราบแน่ชัดว่า คำนั้นๆ ออกเสียงอย่างไร เช่น ‘sch’ จะต้องออกเสียง [ʃ] ส่วนตัวอักษร ‘ch’ จะออกเป็นเสียง ‘ach-Laut’ เมื่อตามหลังสระ a, o, u และ au เท่านั้น แต่ถ้าอยู่ตามหลังสระตัวอื่นๆ นอกเหนือจากสระทั้ง 4 ตัวนี้ ก็จะออกเสียงเป็น ‘ich-Laut’ และในบางครั้งเสียงนี้อาจสะกดด้วยตัวอักษร ‘g’ เมื่ออยู่ตามหลังสระ ‘i’ (-ig)

ตัวอักษร ‘j’ ซึ่งออกเสียงตรงกับ ‘ย’ ในภาษาไทยจึงเป็นเสียงที่ไม่เป็นปัญหา เช่นเดียวกับตัวอักษร ‘g’ ในภาษาเยอรมันที่ส่วนใหญ่จะออกเสียงเป็น ‘ก’ แต่ในคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ตัวอักษร ‘j’ และ ‘g’ จะออกเสียงเป็น [ʒ] ซึ่งมีลักษณะการออกเสียงเหมือน [j] เพียงแต่เป็นเสียงก้อง เสียงนี้เป็นเสียงที่ยากสำหรับผู้เรียนไทย แต่เนื่องจากจะพบเป็นส่วนน้อยในคำยืมจากภาษาต่างประเทศ การรวบรวมคำเหล่านี้ไว้ในแบบฝึก และให้ผู้เรียนได้ทบทวน ฝึกออกเสียงบ่อยๆ ก็จะคุ้นเคยกับการออกเสียงและจำได้ว่าคำเหล่านี้ต้องออกเสียง [ʒ]

13. พยัญชนะซ้อน dsch-g [ʒ], tsch, pf, และ q

ผู้เรียนไทยจะมีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะซ้อน เนื่องจากในภาษาไทยไม่มีการออกเสียงลักษณะนี้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งต้นคำหรือในตำแหน่งตัวสะกดท้ายคำ มีเพียงแต่คำควบกล้ำ ผู้เรียนจึงรู้สึกยุ่งยากที่จะออกเสียงทุกตัว จึงมักจะละเว้นออกเสียงเพียงตัวใดตัวหนึ่ง ซึ่งผู้สอนต้องคอยย้ำเตือนเสมอว่าในภาษาเยอรมันนั้นจะต้องออกเสียงตัวสะกดทุกตัว

14. ทำนองเสียงท้ายประโยค

เนื่องจากในภาษาไทยไม่มีการออกทำนองเสียงท้ายประโยค ไม่ว่าจะเป็นลงเสียงต่ำ ทำเสียงค้าง หรือขึ้นเสียงสูงแบบในภาษาเยอรมัน ประโยคในภาษาไทยมักลงเสียงต่ำท้ายประโยคเสมอ จึงเป็นปัญหาในการออกทำนองเสียงท้ายประโยค ผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงรูปประโยคประเภทต่างๆ โดยเฉพาะประโยคที่เป็นการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ (ja หรือ nein) ว่าประโยคเช่นนี้จะต้องขึ้นเสียงสูงเสมอ อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนมักคิดลงเสียงต่ำเสมอ เนื่องจากความเคยชินกับการลงเสียงต่ำท้ายประโยคแบบในภาษาไทย ทำให้ผู้สอนต้องคอยย้ำเตือนและแก้ไขการออกเสียงอยู่เสมอ

ในการแก้ไขการออกเสียงภาษาเยอรมันที่เป็นปัญหาของผู้เรียนไทยให้ออกเสียงได้ถูกต้องนั้น ยังไม่สามารถทำได้สำเร็จนัก เนื่องจากภาษาไทยกับภาษาเยอรมันเป็นภาษาคนละกลุ่มจึงมีความแตกต่างกันอย่างมาก นอกจากนี้อิทธิพลของภาษาอังกฤษก็ทำให้การออกเสียงภาษาเยอรมันผิดเพี้ยนไป วิธีแก้ที่สำคัญ คือ ประการแรก ผู้เรียนต้องทบทวน ฟังการออกเสียงให้ถูกวิธี การฝึกออกเสียงบ่อยๆ จะทำให้คุ้นเคยกับเสียงภาษาเยอรมัน สามารถออกเสียงคำนั้นได้อย่างคล่องแคล่วและไม่ลังเล ประการที่สอง การจดจำหลักการออกเสียงก็จะช่วยให้สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง แม้จะได้พบเห็นคำใหม่ๆ เนื่องจากภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่ออกเสียงตามตัวสะกด ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้น ในภาคผนวกท้ายชุดการเรียน เรื่องการออกเสียงภาษาเยอรมัน (Deutsche Phonetik) จะมีตารางสรุปเสียงสระและพยัญชนะในภาษาเยอรมันไว้ เพื่อให้ช่วยต่อการทำความเข้าใจและท่องจำ ผู้เรียนสามารถศึกษาทบทวนให้เข้าใจแล้วนำไปใช้ ก็จะช่วยให้สามารถออกเสียงนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง

ภาคผนวก จ

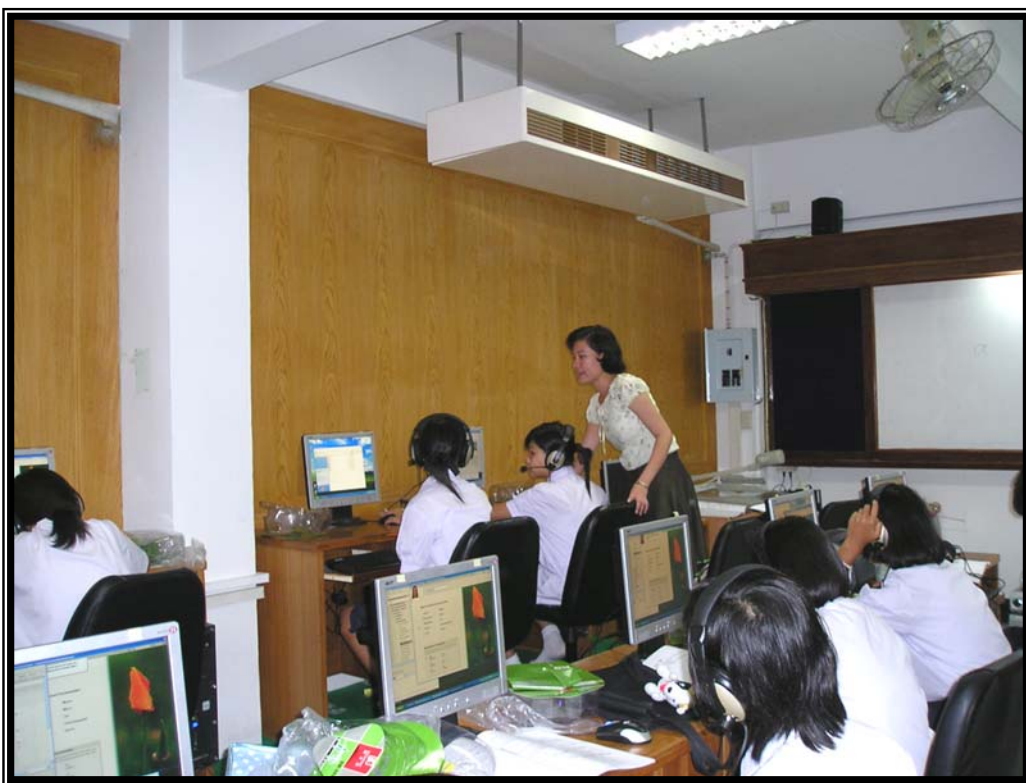
ประมวลภาพการจัดการเรียนการสอน

วิชาภาษาเยอรมันที่เน้นการฟังและการออกเสียงที่ถูกต้องในสถานการณ์การสื่อสาร

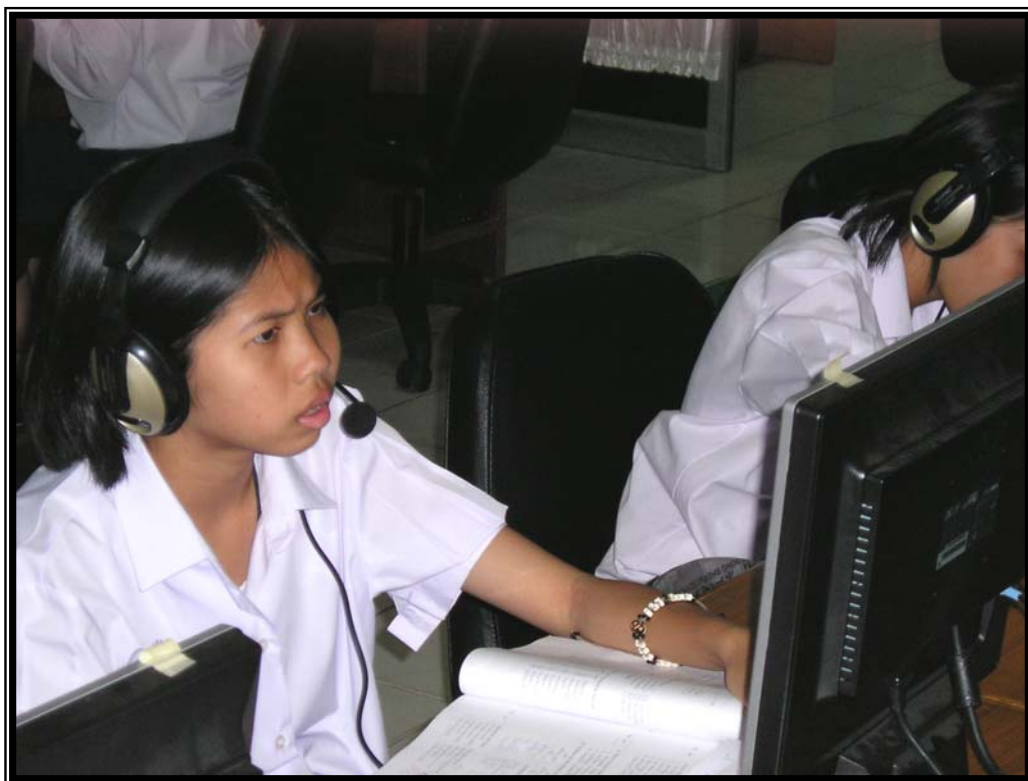
การจัดการเรียนการสอนในห้องคอมพิวเตอร์
 โดยผู้เรียนฝึกปฏิบัติฟังเสียงและออกเสียงตามจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง
 โดยใช้อุปกรณ์หูฟังและไมโครโฟน

ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยให้คำแนะนำในขณะที่ฝึกออกเสียง
และควบคุมให้ผู้เรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติตามเนื้อหาที่กำหนด

ผู้เรียนฝึกการออกเสียงคำ สำนวน รูปประโยคที่ได้เรียนรู้
กับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจนถูกต้องและคล่องแคล่ว

ภาคผนวก จ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายชื่อ	ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน
1. ดร. ชลทิตย์ เอี่ยมล้ำวงศ์	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง จังหวัดราชบุรี กรรมการผลิตพัฒนาหลักสูตรและชุดวิชาในระดับอุดมศึกษา กรรมการของคณะกรรมการข้าราชการครู (อกคศ.) ในการอ่านผลงานวิชาการ
2. ดร. ประภาวดี กุศลรอด	หัวหน้าสาขาวิชาภาษาเยอรมัน ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. ดร. นงเยาว์ อุทุมพร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
4. ครูวรรณพรรณ ตูลยาพร	ครู ค.ศ. 3 หัวหน้างานวิจัยโรงเรียนสตรีรัตนบุรี
5. ครูอนงค์ น่วมจ้อย	ครู ค.ศ. 3 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาววิไลรัตน์ ระลึกมูล
Miss Wilairat Ralugmool
วันเดือนปีเกิด 26 ตุลาคม 2514
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 57/1 ซอยวัดเลียบราษฎร์บำรุง ถนนวงศ์สว่าง บางซื่อ กทม. 10800
โทรศัพท์ 02-9108240, 04-1498855
ตำแหน่งปัจจุบัน ครู ค.ศ. 2
สถานที่ทำงาน โรงเรียนสตรีรัตนบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (เยอรมัน)
120 ถนนพินุลสงคราม ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 02-5251506 โทรสาร 02-5253171
E-mail - address : wilairat2610@yahoo.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2536 อักษรศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาเยอรมัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2545 อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาเยอรมัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

Interesse an deutschlandkundlichen Themen von Deutschschülern in der zentralen Region und ihre Meinungen zum Lehrbuch “Viel Spaß mit Deutsch” (Band I, II und III) (ความสนใจของนักเรียนภาษาเยอรมันในส่วนกลางที่มีต่อหัวข้อประเทศและวัฒนธรรมเยอรมันและความเห็นต่อหนังสือเรียน “Viel Spaß mit Deutsch” เล่ม 1-3) ในวารสารสมาคมครูภาษาเยอรมันในประเทศไทย : TDLV-Forum 5/2000 ปี พ.ศ. 2543

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต หัวข้อ Die Negation im Deutschen und im Thai (การปฏิเสธในภาษาเยอรมันและภาษาไทย) ปีการศึกษา 2544

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพรรณทิพา หอมจันทร์ Miss Puntipa Homjun
วันเดือนปีเกิด	6 มีนาคม 2505
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตาก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	111/39 ซอยเรวดี 50 ถนนติวานนท์ ต. ตลาดขวัญ อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 02-9696295, 06-7827296
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู ค.ศ. 2
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสตรีนนทบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 120 ถนนพินุลสงคราม ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 02-5251506 โทรสาร 02-5253171
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	ม.ศ. 3 โรงเรียนมัธยมน้อย อำเภอเมือง จังหวัดตาก
พ.ศ. 2523	ม.ศ. 5 โรงเรียนตากพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดตาก
พ.ศ. 2527	ศษ.บ. สาขาวิชาผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2539	ศษ.ม. สาขาวิจัยและประเมินผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผลงานวิจัย	
ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	
- วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต หัวข้อ การพัฒนาแบบสำรวจความสนใจในการเรียน - การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียน และครูอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสตรีนนทบุรี ปีการศึกษา 2547	